

Samlet notat om høringsvar fra offentlig høring af miljøvurdering over forslag til den danske CAP-plan 2023-27

Miljøvurdering over forslaget til den danske CAP-plan 2023-27 blev første gang sendt i høring den 1. september med svarfrist den 6. oktober 2021. Sidenhen er forslaget til CAP-plan 2023-27 justeret til, så det afspejler *aftale om grøn omstilling af dansk landbrug* af 4. oktober 2021.

Den supplerende miljøvurdering over justeret forslag til den danske CAP-plan 2023-27 blev sendt i fornyet høring den 11. november 2021 med frist for afgivelse af høringsvar den 25. november 2021.

Nærværende notat indeholder høringsvar inklusiv besvarelse fra hhv. første og anden offentlige høring. Begge miljøvurderinger over forslaget til den danske CAP-plan 2023-27 er sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder, organisationer og institutioner.

Landbrugsstyrelsen modtog i forbindelse med den første høring 24 høringsvar i alt.

Følgende høringsparter har fremsendt bemærkninger til programforslaget og miljøvurderingen i den første offentlige høring:

- Bæredygtigt Landbrug
- Danmarks Biavlerforening
- Danmarks Jægerforbund
- Danmarks Nationalparker
- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Gartneri
- Danske Mælkeproducenter
- Dansk Ornitologisk Forening
- Dansk Planteværn
- Dansk Skovforening
- Dyrenes Beskyttelse
- Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark
- LAG (koordinationsudvalg)
- Landbrug & Fødevarer
- Landdistrikternes Fællesråd
- Miljøministeriet
- Miljøstyrelsen (2 stk.)
- Rådet for Grøn Omstilling
- Sammenslutning af Danske småøer
- WWF Verdensnaturfonden
- Økologisk Landsforening
- Økologisk Landsforening, Rådet for Grøn Omstilling og Danmarks Naturfredningsforening

- 3F

Følgende høringspart(er) har oplyst, at de ingen bemærkninger har til programforslaget og miljøvurderingen:

- Bolig- og Planstyrelsen
- Forbrugerrådet Tænk
- Fødevarestyrelsen
- Rigsrevisionen

I det følgende gennemgås de væsentligste høringssvar modtaget i forbindelse med første offentlige høring. Landbrugsstyrelsens kommentarer hertil er anført i kursiv. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar.

Høringssvar fra statslige myndigheder indgår ikke i høringsnotat.

Høringssvar og besvarelser vil blive gennemgået i følgende rækkefølge:

- Det strategiske miljøvurdering (SMV)
- Generelle bemærkninger til forslaget til den danske CAP-plan 2023-27
- Overordnede og tværgående elementer
- Konditionalitetskrav
- Søjle I
- Markedsordninger
- Søjle II
- Samarbejde og rådgivning

Bemærkninger til den strategiske miljøvurdering (SMV)				
Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
1	SMV	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening spørger til, om det er korrekt forstået, at der ikke ydes tilskud til etårige planter og udplantning heraf.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at der kan ydes støtte til etårige planter og udplantning heraf ved naturkatastrofer, ugunstige klimatiske hændelser eller katastrofale hændelser, når formålet er enten at beskytte husdyr mod store rovdyr eller ved anvendelse i skovbrug i stedet for maskiner.</i>
2	SMV	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening anfører, at flere af de afgrødetyper, der er støtteberettigede, har et højt behandlingsindeks hvad angår sprøjtemidler. Dansk Ornitologisk Forening mener derfor ikke, at miljøvurderingens forudsætning holder.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at der er forskel på behandlingsindeks for de støtteberettigede afgrøder, men en række af de afgrøder, der forventes at komme flere af (bl.a. græs), generelt har et lavere tilknyttet forbrug af sprøjtemidler. Overordnet set forventes der derfor ikke en væsentlig ændret effekt fra sprøjtemidler.</i>
8	SMV	Foreningen for Reduceret	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at miljøfaktorerne er fastlagt i</i>

		jordbearbejdning i Danmark	foreslår, at direkte såning eller reduceret jordbearbejdning indgår som indikatorer for flere af miljøfaktorerne. Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark foreslår desuden justering af arealanvendelse som miljøindikator.	<i>afgrænsningsrapporten, som blev sendt i myndighedshøring i henhold til Miljøvurderingsloven. Der tilføjes ikke nye miljøfaktorer, medmindre ændringerne, som behandles i den supplerende miljøvurdering, kræver udvidelse af afgrænsningen.</i>
9	SMV	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark er uenige i, at erosion kun er et problem i kuperede marker. Ifølge foreningen er der hvert år tilfælde af vinderosion særligt på lettere jord. Foreningen for Reduceret jordbearbejdning påpeger samtidig, at vanderosion kan ske overalt, hvor overfladens aggregater nedbrydes, hvilket kan medføre partikelbundet forurening af både næringsstoffer og pesticider f.eks. gennem markdræn eller direkte til vandmiljøet.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet anfører, at det i miljøvurderingen fremgår under GLM 5, at risikoen for erosion kan begrænses gennem en målrettet ændring i arealanvendelse eller tilrettelæggelse af landbrugspraksis, der tilgodeser risikoen for erosion. En eventuel målrettet indsats under GLM 5 vil også kunne medvirke til at mindske erosionsrisiko, men det er uklart, i hvor høj grad det vil være tilstrækkelig til at sikre omdriftsarealer i risiko for erosion, og det bør understreges, at vurderingen af erosionsrisiko er usikker.</i>
10	SMV	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark bemærker, at undladt jordbearbejdning minimerer erosionsrisikoen markant. Foreningen anfører, at det bør nævnes under beskrivelsen af GLM 6.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ændringer, der er af væsentlig betydning for konklusionerne i den oprindelige miljøvurdering, behandles i den supplerende miljøvurdering. Aarhus Universitet oplyser, at der i den supplerende miljøvurdering, tilføjes at udeladt jordbearbejdning kan reducere erosionsrisiko.</i>
11	SMV	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark	Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark er enige i, at øget dyrkning af bælgssæd har positive effekter både i forhold til klima og risiko for kvælstofudvaskning. Foreningen anbefaler derfor, at øget brug af bælgssæd både i hovedafgrøder og i efterafgrøder også bør indgå i eco-scheme for planter.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men bemærkningen giver ikke anledning til justeringer i CAP-plan eller den tilhørende miljøvurdering. Landbrugsstyrelsen bemærker, at det alene vil være de omdriftsafgrøder, der er på arealet 15. maj til 25. juli, bl.a. bælgssæd, der forventes at kunne indgå i eco-scheme for planter. Efterafgrøder vil ikke kunne medregnes i eco-scheme for planter. Det bemærkes, at kvælstoffikserende afgrøder, f.eks. bælgssæd, kan benyttes under pligtige efterafgrøder og fra 2022-2025 under målrettet regulering (søjle II).</i>

12	SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug vurderer ikke, at indholdet i CAP-planen og miljøeffekterne er tilstrækkeligt belyst.	<i>Landbrugsstyrelsen har noteret bemærkningen og overleveret til Aarhus Universitet, som udarbejder den supplerende miljøvurdering over det justerede forslag til CAP-plan.</i>
13	SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug anfører at indførelsen af den nye bruttoarealmodel, der kan friholde arealer fra aktivitetskrav, vil have en positiv påvirkning af en række miljøfaktorer, herunder klima, jord, vand og biodiversitet. I denne sammenhæng finder Bæredygtigt Landbrug det vigtigt, at eksisterende og nye læhegn medregnes i bruttoarealet.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at bruttoarealmodellen implementeres via de generelle definitioner af støtteberettigede arealer under den afkoblede støtte, hvor det er et krav, at arealerne anvendes landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter. Det er derfor ikke muligt at inkludere læhegn via disse bestemmelser, da læhegn ikke anvendes til landbrugsaktiviteter.</i>
14	SMV	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener ikke, at miljøvurderingen kvantificerer den samlede effekt og manglende o-alternativ.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at på baggrund af en faglig vurdering er den samlede effekt, og effekten af o-alternativet, vurderet kvalitativt. Dette er dog sket på baggrund af partielle, og delvist kvantitative vurderinger for enkeltelementerne, som ikke direkte kan summeres.</i>
15	SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug støtter en ordning om plantedække, som bør udvides til at erstatte de eksisterende efterafgrøderegler. Miljøvurderingen bør ifølge Bæredygtigt Landbrug omfatte hele landet ligesom det vil være ønskværdigt, at man genberegner forskellige scenarier mht. risiko for udvaskning af kvælstof.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig synspunktet. Aarhus Universitet vurderer, at eksisterende normbaserede effekter belyser dette tilstrækkeligt.</i>
16	SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug finder ikke belæg for de påståede miljø- og klimaeffekter. Bæredygtigt Landbrug finder derfor miljøvurderingen mangelfuld.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at effekterne er baseret på baggrund af kendte virkemiddelkataloger, og med den eksisterende detaljegrad omkring ordningernes udformning vurderes dette tilstrækkeligt.</i>
17	SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug finder det vigtig, at nye vandløbsindsatser ikke forringer vandføringsevnen, da nedbørsmængderne i fremtiden forudsiges at stige ganske markant. Ifølge	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at vurderingen af effekter er foretaget på baggrund af den foreliggende CAP-plan, og omfatter ikke en</i>

			Bæredygtigt Landbrug mangler der en uddybende beskrivelse af scenarier i miljøvurderingen.	<i>uddybende beskrivelse af scenarier.</i>
18	SMV	Bæredygtigt Landbrug	<p>Bæredygtigt Landbrug vurderer, at effekterne af bioraffinering er vanskelige at kvantificere og afhænger blandt andet af den anvendte produktionsteknologi og ændringer i arealanvendelsen.</p> <p>Bæredygtigt Landbrug foreslår, at produktion af protein fra ærter, hestebønner og vinterraps inddrages som mulige alternativer til grøn bioraffinering af græs, og at miljøeffekterne herved beskrives.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig, at Aarhus Universitet oplyser, at de vurderede miljøeffekter alene vedrører de tiltag, der er beskrevet i CAP-planen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at andre typer af biomasse end græs kan anvendes til grøn bioraffinering og produktion af grønne proteiner.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vil senere tage stilling til, hvordan den konkrete indsats til grøn bioraffinering (nu etablering af anlæg til grøn bioraffinering) skal udmøntes.</i></p>
19	SMV	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug bemærker, at der er fejl i forudsætningerne mht. kulstofbinding.	<i>Bemærkninger er noteret og overleveret til Aarhus Universitet, som udarbejder den supplerende miljøvurdering.</i>
20	SMV	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker, at der ydes tilskud af rejsning af nåleskove, hvilket de finder overflødigt jf. miljøvurderingen. Skovrejsning kan ifølge foreningen have en negativ indvirkning på fuglearter. Foreningen mener, at dette bør indtænkes i ordningen.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening stiller sig uforstående overfor, at naturlig tilgroning kun accepteres 'i begrænset omfang'.</p> <p>Endelig stiller Dansk Ornitologisk Forening sig på linje med miljøvurderingen uforstående overfor, hvorfor skovrejsning uden forudgående brug af jordbearbejdning skal kunne opnå ekstra støtte.</p> <p>Foreningen anfører, at udplantning på eksisterende skovbund bør ske uden nogen form for forudgående jordbearbejdning.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det primære formål med ordningen privat skovrejsning er, at reducere kvælstof fra vandmiljøet med skov som virkemiddel.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen sigter på at balancere øvrige hensyn, der ligger ud over ordningens primære formål. Derfor indeholder ordningen samtidig forskellige hensyn til klima og biodiversitet i ny skov.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at hensynet til biodiversitet kan øges ved at inddrage andre tiltag. Der henvises til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>

21	SMV	Danmarks Biavlerforening	Danmarks biavlerforening påpeger, at de nævnte kilder i miljørapporten alene henviser til, hvor der findes truede arter, som potentielt kan være udsat for konkurrence baseret på deres fødepræferencer. Der henvises i miljørapporten ikke til rødlistede arter generelt, som miljøvurderingen kan give udtryk for.	<i>Bemærkninger er noteret og overleveret til Aarhus Universitet, som udarbejder den supplerende miljøvurdering. Det er vurderingen, at teksten er tilstrækkelig dækkende, og vil ikke blive tilpasset yderligere.</i>
Generelle bemærkninger til forslaget til den danske CAP-plan 2023-27				
Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
22	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at CAP-planen og den tilhørende miljøvurdering blev sendt i offentlig høring forinden en politisk aftale om landbruget. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til, at CAP-planen og miljøvurderingen opdateres på baggrund af den politisk aftale og sendes i fornyet offentlig høring.	<i>Landbrugsstyrelsen har efter den politiske aftale af 4. oktober 2021 justeret CAP-planen. Som følge af ændringerne har der været behov for at udarbejde en supplerende miljøvurdering. Den supplerende miljøvurdering inkl. det justerede forslag til CAP-plan er sendt i fornyet høring i perioden 11. november til 25. november 2021.</i>
23	Generelt	Landdistrikternes Fællesråd Økologisk Landsforening Landbrug & Fødevarer	Landdistrikternes Fælles Råd, Økologisk Landsforening og Landbrug & Fødevarer efterlyser en erhvervsøkonomisk konsekvensanalyse af CAP-planen, idet det vurderes, at CAP-planen potentielt medfører store økonomiske konsekvenser for branchen.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der er udarbejdet erhvervsøkonomiske konsekvenser ved ændringerne i den direkte støtte. Disse er også vurderet på driftsgrene i IFRO2020/14 (https://static-curis.ku.dk/portal/files/241993668/IFRO_Udredning_2020_14.pdf) Der er herudover foretaget en strategiske miljøvurdering (SMV), som følge af Miljøvurderingsloven. Der er ikke planer om yderligere analyser.</i>
24	Generelt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening appellerer til, at der foretages en grundig beregning af de forskellige eco-schemes med henblik på at sikre, at de økologiske landmænd som minimum har de samme betingelser som de konventionelle.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologer på markniveau skal vælge mellem eco-scheme for økologisk arealstøtte og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt. Det skyldes hensyn til, at det samlede tilskudsniveau på markniveau ikke skal blive så højt, at det modvirker deltagelse i de varige udtagninger. Dertil kommer, at mereeffekten af økologisk drift af arealer omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt vurderes</i>

				<i>at være begrænset. Det skal bemærkes, at muligheden for at vælge eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt kan være begrænset for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealstøtte. Dette er under afklaring.</i>
25	Generelt	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd anfører, at landdistriktspolitikken bør gøres mere forståelig for erhvervet.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men bemærkningen giver ikke anledning til justeringer af CAP-planen.</i>
26	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at finansieringstabellerne i CAP-planen er entydige med tabellen i borgeresummet, der viser fordeling af midler.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at formålet med borgereresummet er at give læseren en overordnet introduktion til baggrund og indhold af CAP-planen. CAP-planen er bygget op om EU-Kommissionens skabelon, og derfor er struktur og indhold forudbestemt.</i>
27	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en omtale af EU-Kommissionens henstillinger til Danmark omkring CAP strategisk plan fra december 2020, hvor EU-Kommissionen blandt andet anerkendte Danmarks indsats i forhold til blandt andet reduktion af pesticider og lavt antibiotikaforbrug.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at CAP-planen er bygget op om EU-Kommissionens skabelon.</i> <i>*Som følge af implementerende retsakter, omtales EU-Kommissionens henstillinger nu i CAP-planen.</i>
28	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer hæfter sig ved at kapitel 2 er langt og mangler et klart overblik, herunder tabeller.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at CAP-planen er bygget op om EU-Kommissionens skabelon. Format og indhold af tabeller er derfor fastlagt fra EU-Kommissionens side.</i>
29	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at basisindkomststøtten (grundbetaling) udgør et vigtigt indkomststabiliserende element for danske landmænd. Derfor er det helt centralt, at der i den kommende periode er forudsigelighed i forhold til udviklingen i basisindkomststøtten (grundbetaling). Den grønne øremærkning af midler og udjævningen af betalingsrettighedernes værdi vil medføre en meget betydelig	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der etableres eco-schemes. Herudover introduceres koblede støtteordninger, herunder ko-præmie og støtte til stivelseskartofler*, som skal være med til at sikre rentabilitet og afbøde konsekvenserne som følge af betalingsrettighedernes afskaffelse.</i> <i>*Aftaleparterne har efter endt fornyet høring besluttet at tilføre yderligere midler til</i>

			reduktion i basisindkomststøtten (grundbetaling), ikke mindst for nogen sektorer, og det vil have alvorlige økonomiske konsekvenser. Landbrug & Fødevarer påpeger derfor, at det er helt centralt, at der ikke sker yderligere reduktioner i basisindkomststøtten (grundbetaling).	<i>stivelseskartofler i perioden fra 2023-2027.</i>
30	Generelt	Landbrug & Fødevarer Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at den store reduktion i den direkte landbrugsstøtte kan medføre konkurs i sektoren.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at fokus i højere grad bør være på EU's overordnede målsætning 1. EU's landbrugspolitik skal bruges til omstilling af bæredygtigt erhverv.</p> <p>Landbrug & Fødevarer erklærer sig uenig, i regeringen oplæg til, at der anvendes 3,9 mia. til udtagning af lavbundsgrunde. Midler bør i stedet bruges på brede eco-schemes og investeringer i klima- og miljøteknologier.</p> <p>Landbrug & Fødevarer og Landdistrikternes Fællesråd støtter afskaffelse af betalingsrettigheder under forudsætning af tilstrækkelig kompensation, herunder i malkekvægsektoren og for producenter af stivelseskartofler.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der lægges op til at tilføre i alt 2 mia. kr. i 2023-24 i statslige midler til lavbundsindsatsen. De planlagte eco-schemes øges med i alt 929 mio. kr. i perioden 2023-27. Der tilføres desuden midler til etablering af anlæg til grøn bioraffinering og miljø- og klimateknologi.</i></p> <p><i>Herudover introduceres koblede støtteordninger, herunder ko-præmie og støtte til stivelseskartofler*, som skal være med til at sikre rentabilitet og afbøde konsekvenserne som følge af betalingsrettighedernes afskaffelse.</i></p> <p><i>*Aftaleparterne har efter endt fornyet høring besluttet at tilføre yderligere midler til stivelseskartofler i perioden fra 2023-2027.</i></p>
31	Generelt	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der ikke afsættes midler til risikostyring.</p> <p>Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der afsættes en pulje til risikostyring målrettet kompensation til de aktive landbrugere, der rammes særlig hårdt af en udjævning af betalingsrettigheders værdi.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
32	Generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at der bør være øget	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men bemærkningen</i>

			fokus på opkøb af konkursramte landbrug mhp. at kunne indgå i jordfordelingsprojekter i ordninger, der sigter mod at udtage arealer fra landbrugsproduktionen.	<i>giver ikke anledning til justeringer af CAP-planen.</i>
33	Generelt	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd er positive over for, at der ikke indføres støtteloft eller degressivitet på landbrugsstøtten. Dog finder de det vigtigt, at det er muligt at drive små såvel som store bedrifter selvstændigt.	<i>Landbrugsstyrelsen tager bemærkningen til efterretning.</i>
34	Generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling opfordrer til at der flyttes 14 pct. af søjle I midler til søjle II for at kunne støtte klima-, miljø- og biodiversitetsindsatser, der ikke er arealrelaterede. Rådet for Grøn Omstilling påpeger samtidig, at basisindkomststøtten (grundbetaling) gradvist bør nedtrappes, så landbrugsstøtten i stigende grad bliver betinget af bidrag til fælles goder som indsatser for hhv. miljø og klima.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der afsættes midler til en række indsatser, herunder 575 mio. kr. til udvikling af teknologier, der skal reducere landbrugets klima- og miljøbelastning. Det fremgår desuden, at den direkte landbrugsstøtte i højere grad betinges af hensyntagen til miljø og klima, herunder at 25 pct. af den direkte støtte allokeres til frivillige etårige grønne ordninger (eco-schemes).</i>
35	Generelt	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden mener ikke, at der er afsat tilstrækkelige midler til søjle II ordninger. WWF Verdensnaturfonden anfører, at ordninger i CAP'en bør være evidensbaserede indsatser, og der skal tilføres tilstrækkelige midler til Søjle II og administrationen af ordningerne, såfremt CAP'en skal kunne bidrage væsentligt til at støtte og styrke miljøbeskyttelse, biodiversitet, klima m.v.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, som fastsætter støtteordninger i perioden 2023-27. Der fastsættes et bindende reduktionsmål, der genbesøges i 2023/2024.</i>
36	Generelt	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening er tilfreds med tiltag som eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed), GLM 8, og bruttoarealmodel. Tiltagene ikke at være tilstrækkelige ifølge foreningen. Der bør ifølge Dansk Ornitologisk Forening afsættes flere midler til biodiversitet eco-	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der afsættes yderligere 929 mio. kr. til eco-schemes.</i>

			scheme (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed).	
37	Generelt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at regeringens udkast til landbrugsaftalen bærer præg af, at man prioriterer afløb for midlerne, og at ordningerne ikke skal være for indgribende i den enkelte bedrift.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat midler til en række ordninger, der har til formål at understøtte den grønne omstilling i landbrugssektoren.</i>
38	Generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at der bør ydes støtte til effektiv udnyttelse af husdyrgødning, herunder gylleseparering.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvori det fremgår, at udledningen fra husdyrenes fordøjelse og gødningshåndtering skal reduceres.</i>
39	Generelt	Dansk Planteværn	Dansk Planteværn finder, at reduktion i anvendelse af plantebeskyttelse og gødning samt øget økologisk dyrkning vil betyde en reduktion i jordbrugsudbyttet og dermed i fødevarerproduktionen i EU, hvilket vil øge behovet for at importere fødevarer fra resten af verden for at kunne brødføde EU's borgere.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat midler til at understøtte den danske produktion af økologiske fødevarer af høj kvalitet med lav klima- og miljøbelastning. EU-Kommissionen har med henvisning til de mange fordele ved økologisk drift et ønske om at øge det økologiske areal, jf. Farm-to Fork-strategien.</i>
41	Generelt	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd tilslutter sig den grønne dagsorden og ønske om forbedret dyrevelfærd. Landdistrikternes Fællesråd er af den overbevisning, at ændringerne tager tid at indfase og kræver store økonomiske investeringer. Derfor foreslås det, at der afsættes puljemidler til investeringsstøtte.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af den 4. oktober 2021, hvori der bl.a. allokeres penge til økologisk arealstøtte og grønne udviklingstiltag.</i>
42	Generelt	Dyrenes Beskyttelse	Dyrenes Beskyttelse mener, at dyrevelfærd er en forudsætning for at kunne have et bæredygtigt landbrug og fødevarersector. Dyrenes Beskyttelse opfordrer derfor til at målsætningen om at forbedre dyrevelfærden i højere grad afspejles i den danske CAP-plan.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvori det fremgår at landbrugssektoren gennem reduktion af drivhusgasudledninger skal bidrage til den grønne omstilling. Det gælder herunder, at udledningen fra husdyrenes fordøjelse og håndtering af gødning reduceres, samtidig med at dyrevelfærden ikke forringes.</i>
43	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer finder det problematisk, at der i forhold til dyrevelfærd i forbindelse med målsætningen om forbedring af dyrevelfærd i	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>

			2.1.9 ikke er afsat midler til investeringsstøtte til modernisering af stalde til grise.	
44	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at både SWOT-analyse og miljøvurdering er mangelfuld, idet der ikke ses på værdien af investeringer i ny miljøteknologi og modernisering af stalde på de enkelte bedrifter.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 60 mio. i perioden fra 2025-2027 til miljø- og klimateknologi. Derudover afsættes der 90 mio. kr. i 2023 og 2024 under landdistriktsprogrammet.</i></p> <p><i>Miljø- og klimateknologi vil som følge heraf indgå i den supplerende miljøvurdering.</i></p>

Overordnede og tværgående elementer

Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
45	Juridisk grundlag	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer ønsker en afklaring af, hvilken retlig status CAP-planen har i forhold til indholdet i forordninger, bekendtgørelser og vejledninger.</p> <p>Landbrug & Fødevarer ønsker derudover en redegørelse om forholdet til EU-retten.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at EU-forordninger er i henhold til artikel 288 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde direkte bindende i alle deres enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat. Forordninger virker således som love i medlemsstaterne og gælder i den form, de er vedtaget.</i></p> <p><i>Forordningen om støtte til strategiske planer indeholder bestemmelser vedrørende udarbejdelsen af CAP-planen og krav til indholdet af planen. Forslaget til den danske CAP-plan indeholder en beskrivelse af de støtteordninger, der skal gennemføres i Danmark i programperioden 2023-27. Når EU-Kommissionen har godkendt forslaget til CAP-plan, vil den være bindende for Danmark. Dermed skal de planlagte støtteordninger gennemføres i overensstemmelse med det, der fremgår af CAP-planen. Det vil være muligt at ændre CAP-planen, men forslag til ændringer skal godkendes af EU-Kommissionen.</i></p> <p><i>Forordninger stiller i en række tilfælde krav om, at der fastsættes supplerende regler i national ret. Det er bl.a. tilfældet for de forordninger inden for den fælles landbrugspolitik, der vil være gældende i perioden 2023-27.</i></p>

				<p><i>Landbrugsstyrelsen har derfor påbegyndt arbejdet med et lovforslag om administration af den fælles landbrugspolitik m.v., der skal træde i kraft den 1. januar 2023. Lovforslaget bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte de bestemmelser, der er nødvendige for gennemførelsen af de pågældende forordninger i Danmark.</i></p> <p><i>Lovgrundlaget for de støtteordninger, der fremgår af CAP-planen, vil være den kommende lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. og EU-forordningerne. Bekendtgørelserne for de kommende støtteordninger vil blive udstedt med hjemmel i den kommende lov.</i></p>
46	Juridisk grundlag	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening er interesseret i, om Danmark skal gøre brug af den mulighed, der er givet i artikel 28, stk. 5 b til i 24 måneder at kompensere nationale krav, der går videre end EU-lovgivning i forhold til bl.a. brug af gødning, plantebeskyttelsesprodukter og dyrevelfærd.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det endnu ikke er afklaret, hvorvidt nogle af de planlagte eco-schemes vil kunne gøre brug af artikel 31 stk. 5, andet afsnit (tidligere artikel 31), der giver mulighed for i op til 24 måneder at støtte nye minimumskrav indført ved national ret, der er mere vidtgående end de tilsvarende minimumskrav, som er fastsat i EU-retten*.</i></p> <p><i>*Efter endt fornyet høring oplyser Landbrugsstyrelsen, at de planlagte eco-schemes ikke vil gøre brug af artikel 31, stk. 5, andet afsnit (tidligere artikel 28), der giver mulighed for i op til 24 måneder at støtte nye krav pålagt ved national ret, der er mere vidtgående end de tilsvarende minimumskrav, som er fastsat i EU-retten.</i></p> <p><i>Bestemmelsen er tilføjet i sidste fase af trilogforhandlingerne. Det er fortsat uafklaret, hvad betingelsen "mere vidtgående end de tilsvarende minimumskrav, som er fastsat i EU-retten" forudsætter.</i></p>

47	Juridisk grundlag	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at basisindkomststøtte (grundbetaling) under artikel 32 (nu artikel 4) skal fortsætte for de arealer, der hidtil har opnået støtte under undtagelsen.	<i>Landbrugsstyrelsen anfører, at arealer, der har opnået støtte under artikel 32, stk. 2, litra b, i forordning (EU) nr. 1307/2013, har været berettiget til støtte under grundbetalingsordningen og vil fremadrettet være berettiget til basisindkomststøtte (grundbetaling) efter artikel 4 i CAP-plan forordningen, såfremt arealerne i øvrigt er omfattet af kriterierne oplyst i reglen.</i>
48	EU-målsætningerne	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening opfordrer til, at Danmark fremadrettet skal arbejde for at ændre på EU-målsætninger, således at de i højere grad omfatter bæredygtig træproduktion.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at forslaget til CAP-plan følger reglerne herfor i forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Landdistrikterne (ELFUL).</i>
49	Behovsanalyse	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening påpeger, at privat skovrejsning er valgt som en af de ordninger, der kan bidrage til adressering af behovene under målsætning d. Her kunne tilføjes endnu et behov i form af øget produktion i skovene og bæredygtig anvendelse af træprodukter.	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig bemærkningen og oplyser, at de 43 identificerede behov, som er beskrevet i forslaget til CAP-plan, er identificeret på baggrund af den danske SWOT-analyse.</i>
50	Behovsanalyse	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening påpeger, at det i CAP-planen fremgår, at de langsigtede mål i det danske skovprogram samt indsatsen for urørt skov understøttes af CAP-planens støtteordninger vedrørende biodiversitetsskov (N2000). Urørt skov er pt. en nationalt finansieret støtteordning. Dansk Skovforening ser dog den gerne at det indskrives som en mulighed i CAP.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og justerer herefter i forslag til CAP-plan, da indsatsen for urørt skov ikke understøttes af indsatser i CAP-planen.</i>
51	Behovsanalyse	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri, bemærker at en bred vifte af behov bliver adresseret med ordningen producentorganisationer for frugt og grønt. Blandt andet tydelig mærkning af produkter i forhold til dyrevelfærd bør ifølge foreningen udgå.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at fsva. behov I2 vedr. mærkning dækker dette behov flere SWOT elementer hvoraf kun et ene SWOT-element er relevant for producentorganisationer for frugt og grønt.</i>

				<i>Behovet omhandler også bæredygtig fødevarerproduktion – men ikke nødvendigvis i relation til dyrevelfærd.</i>
52	Resultatindikatorer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer finder det afgørende, at resultatplanen kan justeres til undervejs, såfremt der opstår nye politiske prioriteringer eller ny viden, der skal udmøntes undervejs i programperioden.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der er mulighed for at justere resultatplanen til undervejs i reformperioden, det forudsætter dog EU-Kommissionens godkendelse.</i>
53	Kontekstindikatorer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer henviser på side 64 til et bilag med kontekstindikatorer, der ikke er en del af høringen. Landbrug & Fødevarer ønsker en afklaring af om bilaget vil indgå i høringen. Der ønskes desuden en redegørelse for kontekstindikatorernes betydning.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser at kontekstindikatorerne er udvalgt af EU-Kommissionen som obligatoriske indikatorer, der benyttes i den danske SWOT-analyse. Tabellen over kontekstindikatorer genereres automatisk ved fremsendelse af CAP-planen baseret på blandt andet data fra EUROSTAT. Tabellerne vil derfor ikke blive sendt i offentlig høring.</i>
54	Kontrol og sanktion	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer udtrykker bekymring over flere elementer i teksten i CAP-planen vedrørende kontrol, herunder udmeldinger om uvarslet kontrol og sanktionsniveauer samt om håndtering af social konditionalitet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at kontrollen af den nye landbrugspolitik bør tage udgangspunkt i en helhedsvurdering, hvor der er fokus på vejledning, samt at bagatelagte overtrædelser ikke må lede til støttetræk.</p> <p>Anvendelsen af monitorering vil reelt fungere som en 100 pct.-kontrol. Det bør derfor kun indføres for de ordninger, hvor der kan sikres klare fordele for landmanden. Landbrug & Fødevarer mener, at der bør være særlig fokus på landmandens retssikkerhed blandt andet i form af muligheden for fysiske kontrolbesøg, hvis man er uenig i monitoreringsresultatet, samt et lavere sanktionsniveau, da det</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen har noteret sig Landbrug & Fødevarers bekymring om uvarslet kontrol og sanktionsniveauer og om håndtering af social konditionalitet samt Landbrug & Fødevarers ønske om, at kontrollen er helhedsorienteret, har fokus på vejledning og brug af bagatelgrænser.</i></p> <p><i>Fsva. kontrol og sanktionering af konditionalitet vil beskrivelserne i CAP-planen skulle følge bestemmelserne i den horisontale forordning og vil evt. blive tilpasset ift. kommende delegerede retsakter. Det samme gør sig gældende for social konditionalitet.</i></p> <p><i>Fsva. Landbrugsstyrelsens kontrol på stedet af konditionalitet gennemføres kontrolbesøgene som udgangspunkt uvarslede, således, at formålet med og effektiviteten af kontrollen ikke forspildes. Der arbejdes på at sikre en formålsfokuseret kontrol, hvor dialog samtidig er et vigtigt element. Ubetydelige overtrædelser vil ifølge den horisontale forordning i første omgang ikke skulle medføre et støttetræk, men</i></p>

			ikke skal have en præventiv effekt.	<p>at landbruger informeres om overtrædelsen, og hvordan landbruger retter op på overtrædelsen.</p> <p><i>Fsva. monitorering forventes det, at monitorering skal anvendes som kontrolform til kontrol af konditionalitet på enkelte arealbaserede krav. Sanktioneringen vil skulle følge de delegerede retsakter på området, og landbruger vil altid blive hørt forud for, at der træffes en afgørelse i sagen. Fysisk kontrol på stedet vil i nogle tilfælde være relevante for at kunne verificere en overtrædelse.</i></p>
55	Kontrol og sanktion	Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landdistrikternes Fællesråd finder det afgørende, at kontrollen af den nye landbrugspolitik tager udgangspunkt i en helhedsvurdering, hvor der er fokus på vejledning, samt at bagatelagte overtrædelser ikke må lede til støttetræk.</p> <p>Samtidigt skal der være særlig fokus på landmandens retssikkerhed, blandt andet i form af muligheden for fysiske kontrolbesøg.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder på, at kontrollen på stedet af konditionalitet gennemføres formålsfokuseret, hvor dialog med og vejledning af landbrugerne samtidig er et vigtigt element. Sanktioneringen ifm. fund af overtrædelser af konditionalitetskrav vil skulle følge de delegerede retsakter på området, og landbruger vil altid blive hørt forud for, at der træffes en afgørelse i sagen.</i></p> <p><i>Ubetydelige overtrædelser vil ifølge den horisontale forordning i første omgang ikke skulle medføre et støttetræk, men at landbruger informeres om overtrædelsen, og hvordan landbruger retter op på overtrædelsen.</i></p>
56	Monitorering	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at i det omfang, at der indberettes monitoreringsdata til EU-Kommissionen er det vigtigt, at dette reelt ikke medfører et dobbelt kontrol- og sanktionssystem for landbrugerne. Det er også afgørende, at det er muligt at korrigere og rette data, såfremt der viser sig at være fejl i de data, der hentes ind og at der naturligvis er respekt for GDPR-lovgivningen.	Landbrugsstyrelsen oplyser, at baggrunden for at monitorere konditionalitetskrav, hvor der kan ses overtrædelser grundet monitorering af støtteordninger, netop er for at undgå dobbeltkontrol – både monitorering og 1 pct. fysisk kontrol på stedet. Landbruger bliver hørt ifm. overtrædelser konstateret ved monitorering af konditionalitet, inden der træffes en afgørelse.

57	Sagsbehandling	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at ansøgningsprocesser gøres enkle og gennemskuelige.</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker desuden, at der skal sikres hurtig og effektiv sagsbehandling som sikrer rettidig udbetaling.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende på at forbedre IT-opsætning og ansøgningsprocedurer for at sikre hurtig og effektiv sagsbehandling.</i></p>
58	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund opfordrer til, at der sikres den størst mulige effekt, og at fremtidige aktivitetskrav, slåningsfrister, krav til plantedække mv. tilpasses formålet om at forbedre biodiversitet i landbrugslandet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt i henhold til EU-rammerne at tilpasse aktivitetskrav med henblik på at forbedre biodiversiteten i landbrugslandet, da det skal sikres, at landbrugsarealerne anvendes landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller opretholdes i landbrugsmæssig stand.</i></p> <p><i>Dog er der i medfør af den politiske aftale af 4. oktober 2021 lempeligere aktivitetskrav og frister, herunder mulighed for at udlægge op til 20 pct. af markens areal med småbiotoper.</i></p> <p><i>*Efter endt fornyet høring af CAP-planen 2023-27 fremgår det nu, at definitionen af støtteberettigede arealer, er justeret således at den maksimale størrelse for småbiotoper øges fra 0,5 ha til 1 ha.</i></p>
59	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at det ikke fremgår, om der i forhold til de enkelte definitioner er en tilsigtet realitetsændring sammenlignet med definitionerne i det nuværende regelsæt.</p> <p>Landbrug & Fødevarer anbefaler derfor, at der laves en oversigt over, hvilke ændringer de justerede definitioner giver anledning til.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og udarbejder en oversigt som efterspurgt.</i></p>
60	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at opdræt og hold af landbrugsdyr på landbrugsarealer betragtes som en landbrugsaktivitet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at opdræt og hold af landbrugsdyr udelukkende betragtes som landbrugsaktivitet, hvis dette sker på landbrugsarealerne. Det er</i></p>

			Landbrug & Fødevarer antager, at opdræt og hold af landbrugsdyr i stalde også betragtes som landbrugsaktivitet.	<i>således ikke muligt under den direkte støtte at tildele støtte for arealer, hvorpå der er placeret staldbygninger.</i>
61	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at skovlandbrug i form af samdyrkning af frugt, bær eller nødder med en anden afgrøde betragtes som landbrugsaktivitet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at der er brug for forenkling af reglerne for ansøgning om støtte til udearealer til dyr, herunder f.eks. økologiske hønsegårde og udearealer til grise, som typisk består af en kombination af åbne arealer og forskellige typer af bevoksning. Det er vigtigt, at disse arealer er lette at indtegne i en støtteansøgning, så der ikke bliver tale om u håndterbare mosaikmarker.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at definitionen af skovlandbrug skaber forenkling for den type af skovlandbrug, som har arealer, der anvendes til dyrkning med en blanding af frugt, bær eller nødder i kombination med andre afgrøder (herunder også græs med dyr), idet der kan søges om basisstøtte for marken som helhed og ikke som i dag ved at indtegne hver delmark for sig med hver sin afgrøde. Dermed undgås mosaikmarker for denne type skovlandbrug. Der er sat en maksimumgrænse på 50 pct. frugt, bær og nødder, da hensigten er flere træer på landbrugsarealer og ikke etablering af plantager med frugt, bær eller nødder. Dette vil være en forenkling for udearealer til dyr, hvor der er græs og forskellige typer af bevoksning. Træer og buske ud over de 50 pct. frugt, bær og nødder, kan indtegnes som ikke-produktive elementer under bruttoarealmodellen.</i>
62	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at dyrkning af græs og energiafgrøder med paludikultur betragtes som landbrugsaktivitet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer efterlyser en nærmere forklaring af betydningen af dette.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at dyrkning af energiafgrøder <u>også</u> er støtteberettigede, hvis de dyrkes på vådlagte arealer, og der foregår en landbrugsaktivitet. Dette er en lempelse i forhold til i dag, hvor arealet mister støtteberettigelsen til den direkte støtte, hvis arealet er vådt.</i> <i>Dette vil blive uddybet i en bekendtgørelse.</i>
63	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer anfører, at det er overflødig at beskrive regler om en forbudsperiode i den strategiske plan, da der er tale om et rent nationalt krav, som ikke er hjemlet i EU-lovgivningen.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at forbudsperioden er et nationalt og ufravigeligt støttekriterie gældende for brak og markbræmmer. Derfor er det vigtigt at belyse ligesom øvrige støttebetingelser.</i>
64	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser information om den nye periode for hvornår definitionerne af støtteberettigede arealer skal være opfyldt, samt hvorvidt det	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er korrekt forstået, at med den ændrede periode for, hvornår støttebetingelserne skal være overholdt, gives der mulighed for,</i>

			<p>fremadrettet vil være muligt at plante skov og juletræer på et landbrugsareal allerede fra den 25. oktober.</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at som reglerne er i dag, skal dette vente til efter den 1. januar.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger samtidigt, at det er vigtigt at vintergræsning muliggøres.</p>	<p><i>at der kan plantes skov og juletræer efter den 25. oktober uden at miste støtten for det indeværende år. Støtten vil derved udelukkende mistes for de efterfølgende år, hvor arealet er tilplantet med skov eller juletræer.</i></p> <p><i>Så længe det sikres, at arealet anvendes landbrugsmæssigt fra 15. marts til 25. oktober, vil der ikke være noget til hinder for støtteberettigelsen, at der foregår vinterafgræsning efter denne dato.</i></p>
65	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en beskrivelse af, om der udelukkende påtænkes at stille krav om landbrugsaktivitet hvert andet år på brakarealer og blomsterbrakarealer.	<i>Landbrugsstyrelsen bekræfter, at der har været overvejelser om at lempe det årlige krav om landbrugsaktiviteter på støtteberettigede arealer. Det er dog ikke muligt at indføre dette i henhold til kontrollen uden at påføre landbrugere ekstra kompleksitet.</i>
66	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en afklaring af, om minimumskravet til landbrugsaktiviteter på græsarealer og brakarealer i henhold til EU-lovgivningen kan udgøres af andre aktiviteter end slåning, og om sådanne alternative aktiviteter kunne være mere gavnlige for biodiversiteten.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at reglerne fra EU-Kommissionen medfører, at brak ikke må anvendes til produktion. Der henvises ydermere til EU-Kommissionens svar vedrørende brak.</i></p> <p><i>Der må derfor ikke foretages nogle former for produktion på et brakareal, hvorfor der heller ikke må foretages slæt eller afgræsning.</i></p> <p><i>Hvis der foretages slæt eller afgræsning på et brakareal, vil arealet ikke kunne anses som værende brak jf. definitionen, men vil blive anset som et areal, der dyrkes med henblik på dyrkning af græs, hvorved arealet fortsat er støtteberettiget til den direkte støtte pga. udførelse af landbrugsaktiviteter, men arealet kan ikke indgå i GLM 8-kravet om ikke-produktive elementer eller indgå i eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p>
67	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at markblokkens støtteprocent ikke er nævnt i høringmaterialet. Landbrug & Fødevarer ser gerne at disse regler fortsætter.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning. Reglerne tilføjes i CAP-planen.</i>

68	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at de nuværende undtagelser under artikel 4 (1) (c) (ii) i den foreløbige forordningstekst, ikke er beskrevet i udkastet til CAP strategisk plan.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og justerer herefter i CAP-planen.</i>
69	Fælles definitioner af støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger usikkerhed om fortolkning af undtagelsesbestemmelsen i artikel 4 udelukkende gælder i den femårige tilsagnsperiode, eller om den vil gælde så længe projektet opretholdes og undtagelsesbestemmelsen videreføres i EU-lovgivningen.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at støtteberettigelsen som minimum vil gælde i den femårige tilsagnsperiode. Det forventes dog, at projekter kan fortsætte med at opnå støtte under basisindkomststøtte (grundbetaling), hvis forpligtelserne ved indgåelse af projektet medfører, at det ikke længere er muligt at leve op til de generelle støttebetingelser for basisindkomststøtte (grundbetaling).</i>
70	Bruttoarealmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening er positive over indførelsen af bruttoarealmodellen, men så gerne en forøgelse af procentandelen til 50 pct.	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt at øge procentsatsen til 50 pct. grundet forordningen. Dette skyldes at bruttoarealmodellen ifølge CAP-plan forordningen udelukkende kan implementeres således, at elementer, der ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller bidrager til forpligtelser via et eco-scheme, ikke må blive dominerende på arealet eller generelt hæmme landbrugsdriften på arealet.</i></p> <p><i>Fordi der ud over bruttoarealmodellen også må være op til 100 enkeltstående træer og buske pr. ha samt klynger af træer og buske under 100 m² samt andre elementer, der ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8, er det nødvendigt at sætte andelen noget lavere end 50 pct. for at leve op til forordningens bestemmelser.</i></p> <p><i>Andelen er således fastsat på 20 pct., hvilket giver en stor fleksibilitet for landbrugerne*.</i></p> <p><i>Der gøres opmærksom på, at småbiotoper, der indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller udlægges som følge af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed, ikke er omfattet af begrænsningen under bruttoarealmodellen og kan således godt udlægges på en større andel af marken eller på hele marker.</i></p>

				<p><i>*Efter endt fornyet høring af CAP-planen 2023-27 fremgår det nu, at definitionen af støtteberettigede arealer, er justeret således at den maksimale størrelse for småbiotoper øges fra 0,5 ha til 1 ha.</i></p>
71	Bruttoareal-model	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund glæder sig over bruttoarealmodellen, men ser gerne, at andelen er højere end 20 pct. De finder det oplagt, at små marker f.eks. under 1 ha kunne henlægges uden landbrugsaktivitet.</p> <p>Danmarks Jægerforbund er bekymrede over, om bruttoarealmodellen bliver en administrativ tung ordning i forhold til f.eks. krav til indtegnning, kontrol mv.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at hvad angår andelen for bruttoarealmodellen henvises der til besvarelse nr. 70.</i></p> <p><i>Der bliver mulighed for at udlægge hele marker med småbiotoper enten gennem opfyldelsen af GLM 8 eller under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Implementering af bruttoarealmodellen skal ske efter forordningsbestemte rammer, som medfører, at støtteberettigede arealer fortrinsvis skal kunne anvendes landbrugsmæssigt og fortsat ikke må være væsentligt hæmmet af ikke-landbrugsrelaterede elementer på markniveau. Det indebærer bl.a. krav om indtegnning og arealkrav, hvilket også skal sikre, at der kan skelnes mellem småbiotoper udlagt efter bruttoarealmodellen, til opfyldelse af GLM 8-kravet om mindsteandel af ikke-produktive elementer eller anvendt som element under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p> <p><i>Småbiotoper skal registreres på et særskilt kortlag.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er ved at udvikle nye funktionalteter til indtegningen for at gøre det nemt for landbrugerne at registrere småbiotoperne. Når Landbrugsstyrelsen har disse funktionalteter klar til test, vil landbrugere og konsulenter få mulighed for at komme med input.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vil informere om de nye regler i løbet af 2022.</i></p>
72	Bruttoareal-model	Landbrug & Fødevarer	Dansk Ornitologisk Forening anfører, at det er vigtigt, at der med opvækst af buske og træer	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at foretage aktiv tilplantning af træer og buske på</i></p>

			på f.eks. småbiotoper også tillades plantning af træer, herunder også plantning af læhegn, så der ikke kun er tale om naturlig opvækst af træer.	<p><i>det område, der indmeldes som småbiotoper i bruttoarealmodellen.</i></p> <p><i>Det vil også være muligt at tilplante træer på arealer med småbiotoper anvendt under sol og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p>
73	Bruttoareal-model	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening er tilfredse med at en del af de udyrkede områder tillige vil kunne opnå støtte efter eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed). Dansk Ornitologisk Forening så dog gerne, at procentsatsen hæves til eksempelvis 50 pct.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at foretage aktiv tilplantning af træer og buske på det område, der indmeldes som småbiotoper i bruttoarealmodellen.</i></p> <p><i>Det vil også være muligt at tilplante træer på arealer med småbiotoper anvendt under GLM 8 og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p>
74	Bruttoareal-model	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at bruttoarealmodellen er for kompleks.	<i>Landbrugsstyrelsen er lydhør overfor forslag til forenkling, men gør samtidigt opmærksom på, at bruttoarealmodellen skal implementeres efter forordningsbestemte regler.</i>
75	Bruttoareal-model	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling støtter bruttoarealmodellen, men det bør forudsætte, at landmanden faktisk fremmer naturværdier, herunder småbiotoper, på disse arealer, f.eks. at man undlader sprøjtning med pesticider.	<p><i>Landbrugsstyrelsen er lydhør overfor forslag til yderligere krav for at fremme naturværdien på arealer udlagt under bruttoarealmodellen, men gør samtidigt opmærksom på, at bruttoarealmodellen skal implementeres efter forordningsbestemte regler. Dermed kan der ikke stilles krav om forbud mod sprøjtning. Småbiotoper der indgår i opfyldelse af GLM 8 eller eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed forventes til gengæld ikke at have et behov for sprøjtning fordi de ikke anvendes til produktion.</i></p>
76	Bruttoareal-model	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening påpeger, at potentialet i skovlandbrug er udhulet med en snæver definition og den indbyrdes relation mellem GLM 8 og eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed). Økologisk Landsforening finder desuden at bruttoarealmodellen,	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at definitionen af skovlandbrug skaber forenkling for den type af skovlandbrug, som har arealer, der anvendes til dyrkning med en blanding af frugt, bær eller nødder i kombination med andre afgrøder (herunder også græs evt. med dyr), idet der kan søges om basisstøtte (grundbetaling) for marken som helhed og ikke som i dag ved at</i>

			<p>skovlandbrug og ikke-produktive elementer er for komplicerede at viderefremde til landmænd.</p>	<p><i>indtegne hver delmark for sig med hver sin afgrøde. Der er sat en maksimumgrænse på 50 pct. frugt, bær og nødder, da hensigten er flere træer på landbrugsarealer og ikke etablering af plantager med frugt, bær eller nødder.</i></p> <p><i>De konkrete krav til skovlandbrug vil indebære, at skovlandbrug skal etableres, så det er tydeligt at se forskel på skov og skovlandbrug, og at der maksimalt er 50 pct. frugt, bær og nødder på arealet.</i></p> <p><i>Arealer med skovlandbrug forventes at få en kvælstofnorm til forskel for arealer med ikke-produktive elementer under GLM 8, bruttoarealmodellen og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Det vil sige, at landbrugere med skovlandbrug får mulighed for at gødske deres skovlandbrug og samtidig på disse arealer have yderligere træer og buske som ikke-produktive elementer, der dog skal tegnes ind som ikke-produktive elementer, og disse vil ikke få en kvælstofnorm. Indtegningen sikrer, at der kan være kontrol med, at de ikke-produktive elementer ikke er dominerende på landbrugsarealet.</i></p> <p><i>Det bliver dermed muligt at etablere skovlandbrug med flere forskellige løvtræer end kun frugt, bær og nødder, men hvor de produktive elementer i form af etårige afgrøder samt frugt, bær og nødder får sikret en kvælstofnorm.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er lydhør overfor forslag til forenkling, men gør samtidigt opmærksom på, at bruttoarealmodellen skal implementeres efter forordningsbestemte regler.</i></p>
77	Bruttoareal-model	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening anfører at det er ubegrundet, at bruttoarealmodellen kun tillader en andel på 20 pct. småbiotoper.	Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt at øge procentsatsen til 50 pct. grundet forordningen. Dette skyldes at bruttoarealmodellen ifølge CAP-

			<p>Økologisk Landsforening anfører, at hvis arealet hovedsageligt skal ligge som et aktivt landbrugsareal er det tilstrækkeligt, at småbiotoperne højst udgør 50 pct. af marken.</p>	<p><i>plan forordningen udelukkende kan implementeres således, at elementer, der ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller bidrager til forpligtelser via et eco-scheme, ikke må blive dominerende på arealet eller generelt hæmme landbrugsdriften på arealet.</i></p> <p><i>Ved fastsættelse af andelen skal der tages højde for de andre elementer, der også kan være på arealet ud over bruttoarealmodellen, hvilket omfatter op til 100 enkeltstående træer og buske pr. ha, klynger af træer og buske under 100 m² samt andre elementer, der ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8. Det er derfor nødvendigt at sætte andelen noget lavere end 50 pct. for at leve op til forordningens bestemmelser. Andelen er således fastsat på 20 pct., hvilket giver en stor fleksibilitet for landbrugerne i forhold til i dag*.</i></p> <p><i>Der gøres opmærksom på, at småbiotoper, der indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller udlægges som følge af eco-schemes biodiversitet og bæredygtighed, ikke er omfattet af begrænsningen under bruttoarealmodellen og kan således godt udlægges på en større andel af marken eller på hele marker.</i></p> <p><i>*Efter endt fornyet høring af CAP-planen 2023-27 fremgår det nu, at definitionen af støtteberettigede arealer, er justeret således at den maksimale størrelse for småbiotoper øges fra 0,5 ha til 1 ha.</i></p>
78	Bruttoareal-model	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening foreslår, at procentsatsen under bruttoarealmodellen opgøres på bedriftsniveau.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det ikke er muligt gennem de generelle definitioner af støtteberettigede arealer under den direkte støtte at opgøre småbiotoperne på bedriftsniveau, da det vil medføre at hele arealer vil kunne udlægges med småbiotoper. Dette skyldes, at det ifølge forordningen skal sikres, at de småbiotoper, der indgår i</i></p>

				<p>bruttoarealmodellen, ikke må blive dominerende på den enkelte mark og dermed hæmme landbrugsdriften.</p> <p>Der gøres opmærksom på, at via GLM 8 skal andelen af ikke-produktive elementer opgøres på bedriftsniveau ud fra bedriftens omdriftsarealer, hvorved der under disse regler bliver mulighed for at udlægge hele arealer med småbiotoper. Der bliver også mulighed for via eco-schemes at udlægge hele arealer med småbiotoper.</p>
Konditionalitetskrav				
Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
79	GLM 1	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening bemærker, at arealer med permanent græs hos økologiske landmænd ikke skal indgå i opgørelsen over landekvoten, eftersom økologer er green by definition i den nuværende periode og har ladet deres arealer ligge med permanent græs i forvisning om, at de ikke blev omfattet af landekvoten.	Landbrugsstyrelsen bemærker, at der i forordningsgrundlaget ikke er mulighed for at justere opgørelsen af permanent græs i 2018 for derved at tage højde for, hvorledes økologiske landbrugere ville have handlet anderledes i 2018, hvis de havde kendt til indholdet af reglerne under GLM 1. Økologer er derfor omfattet af kravet.
80	GLM 1	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening mener ikke, at referenceåret kan være 2018 for de arealer, der har været dyrket økologisk. Økologi er for nuværende green by definition. De bedriftsansvarlige har ladet arealer ligge med græs i mere end fem år i forvisning om, at arealerne ikke kunne underlægges krav om at blive opretholdt som permanent græsareal som følge af krydsoverensstemmelseskrav.	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at referenceåret er fastsat efter EU-regler, hvorfor referenceåret ikke kan blive ændret af den individuelle medlemsstat.</p> <p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at udgangspunktet i CAP-planen er, at alle landbrugere er omfattet af samtlige GLM-krav, herunder også GLM 1.</p> <p>Det bemærkes, at økologer ifølge CAP-plan forordningen anses for at opfylde GLM 7 automatisk som følge af deres autorisation i henhold til Økologiforordningen.</p> <p>Der er i CAP-plan forordningen mulighed for at undlade at lade alle landbrugere være omfattet af disse krav.</p> <p>Fra dansk side har man valgt, kun at fritage økologer fra GLM 7.</p>

				<p><i>Hvis alle landbrugere opretholder den hidtidige praksis i forhold til permanente græsarealer, vil andelen af permanent græs forblive stabil.</i></p> <p><i>Der er ikke i regelsættet mulighed for at justere opgørelsen af permanent græs i 2018 for derved at tage højde for, hvorledes økologiske landbrugere ville have handlet anderledes i 2018, hvis de havde kendt til indholdet af reglerne under GLM 1. Når økologerne i den kommende reform bliver omfattet af GLM 1, bliver deres arealer talt med i opgørelsen af landekvoten. Den samme tilgang og definition, som lægges til grund for opgørelsen af landekvoten, skal også gøres gældende for beregning af referencen i 2018.</i></p>
81	GLM 1	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening er tilfredse med de ændrede videreførte GLM-krav, men de anfører, at reglerne for permanent græs er for lempelige.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til at GLM 1 har til formål at opretholde landekvoten for permanent græs af miljø- og klimamæssige årsager. Inden for GLM 1-kravet er der ikke angivet en begrænsning i forhold til, at landmanden ikke må pløje sine permanente græsarealer, så længe arealet reetableres med græs igen. Der findes allerede en restriktion mod pløjning på permanent græs via GLM 9 på de permanente græsarealer indenfor de miljøsårbare områder.</i></p>
82	GLM 1	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at referenceåret bliver 2015.</p> <p>Landbrug & Fødevarer anfører desuden, at fsva. økologi skal der tages hensyn til, at økologerne i det foreslåede referenceår 2018 ikke var omfattet af reguleringen vedrørende permanent græs.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at det er urimeligt, hvis det er ændringen af referenceåret alene, der trigger udløsningen af de potentielle restriktioner for permanente græsarealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at referenceåret er fastsat af EU-Kommissionen, hvorfor referenceåret ikke kan blive ændret af den individuelle medlemsstat.</i></p> <p><i>Der er i regelsættet ikke mulighed for at justere opgørelsen af permanent græs i 2018 for derved at tage højde for, hvorledes økologiske landbrugere ville have handlet anderledes i 2018, hvis de havde kendt til indholdet af reglerne under GLM 1. Når økologerne i den kommende reform bliver omfattet af GLM 1, bliver deres arealer talt med i opgørelsen af landekvoten. Den samme tilgang og definition, som</i></p>

				<i>lægges til grund for opgørelsen af landekvoten, skal også gøres gældende for beregning af referencen i 2018.</i>
83	GLM 2	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening skønner, at GLM-kravet sandsynligvis ikke vil have reel effekt, da hovedparten udgøres af § 3- arealer, hvor der ikke i forvejen må pløjes m.v.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at konditionalitetskravene er basiskrav til støtteordninger, hvor der stilles et minimum af krav til landbrugerne. De udgør basiskrav for at bidrage til miljø- og klimaeffekter gennem støtteordninger.</i>
84	GLM 4	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer er utilfredse med udvidelse fra 2 til 3-meters bræmmer. Landbrug & Fødevarer foreslår, at det gøres frivilligt, hvis der gives incitament til bredere bræmmer via eco-scheme.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at kravet er forordningsbestemt, hvorfor der ikke kan afviges fra dette.</i> <i>Det overvejes, at lade bræmmer (inkl. 3 meter rundt om åbne vandløb og søer) være omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Der er ikke sammenhæng mellem GLM 4-kravet (vandmiljø) og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed (overbygning til GLM 8 med fokus på biodiversitet), hvorfor bredden for de vandløbsnære bræmmer altid skal være mindst 3 meter, også selvom der frivilligt udlægges bredere markbræmmer under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i> <i>Bræmmer kan ikke anvendes som en vendingsplads.</i>
85	GLM 4	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening mener, at udvidelsen af bræmmer langs vandløb og søer fra 2 til 3 meter for fuglelivet er en god ændring. Dansk Ornitologisk Forening bemærker dog, at i og med at kravet kan opfyldes under GLM 8, bidrager dette GLM-krav ikke nødvendigvis med ny natur.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 4-kravet har fokus på miljøbeskyttelse, mens GLM 8-kravet har fokus på biodiversitet. Ved at pålægge beskyttelse en ekstra ny meter omkring åbne vandløb, vil der i forhold til i dag blive mulighed for 50 pct. mere natur.</i>
86	GLM 5	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at der skal sikres minimumsimplementering af GLM 5-kravet.	<i>Landbrugsstyrelsen vil minimumsimplementere GLM 5 vedr. erosion.</i>
87	GLM 6	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer foreslår, at kravet alene skal kunne opfyldes ved at etablere pligtige- og husdyrefterafgrøder.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 6-kravet ikke alene kan opfyldes med pligtige- og husdyrefterafgrøder, da det ikke er alle alternativer til efterafgrøder,</i>

			<p>Såfremt dette ikke er muligt, skal det sikres, at der ikke er landmænd som vil komme i klemme, idet kravet kan give problemer for unge landbrugere og økologer.</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at det undersøges, om kravet kan opfyldes på landsplan og procentsatsen nedjusteres.</p>	<p><i>der er beskrevet i plantedækkebekendtgørelsen, opfylder formålet med GLM 6.</i></p> <p><i>GLM 6 skelner ikke mellem typen af jorddække, kun at bar/sort jord ikke tæller med. Landbrug & Fødevarers bemærkninger om udfordringer for specialproduktion vil blive medtaget i det videre arbejde. Niveauet for kravet er fastsat i 2. høringsudgave af CAP-planen.</i></p> <p><i>GLM 6 kan ikke indføres som et krav på landsniveau frem for på bedriftsniveau. Der er under konditionalitet ingen krav som gælder på landsniveau. Sanktionssystemet for konditionalitet forudsætter, at overtrædelsen af kravet kan henføres til den enkelte landbruger. Det kan den ikke, hvis overtrædelsen er sket på landsniveau. Bekymringen for, at GLM 6 kravet risikerer at ramme erhvervet skævt, håndteres ved at undtage særlige afgrødetyper og bedriftstyper der, af hensyn til landbrugspraksis, vil have svært ved at overholde et krav om jorddække inden for den følsomme periode.</i></p>
88	GLM 6	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri bemærker, at GLM 6-kravet indebærer plantedække på mindst 75 pct. af ejendommens markareal i den mest sårbare periode, dvs. efterår og vinter.</p> <p>Dansk Gartneri påpeger, at en række grøntsagsafgrøder høstes så sent på året, at der ikke kan nås at etablere vintergrønne marker. Tilsvarende problemstilling gør sig gældende inden for planteskolebranchen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til at niveauet for kravet er fastsat i 2. høringsudgave af CAP-planen. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på problemstillingen vedrørende grøntsagsafgrøder der høstes sent på året. Disse særlige afgrødetyper bliver undtaget kravet.</i></p>
89	GLM 6	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening vurderer, at GLM 6 er negativ for agerlands ynglefugle og samtidig er det vanskeligt at bedømme effekten heraf.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at planterester (stub) tæller med i opfyldelsen af GLM 6-kravet om jorddække.</i>
90	GLM 7	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening vurderer, at GLM 7 har en neutral effekt.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at konditionalitetskravene blot er basiskrav til den direkte støtte og</i>

				<p>støtte i søjle II efter artikel 70, 71 og 72, hvor der stilles minimumskrav til landbrugerne. Konditionalitetskravene sikrer, at de nuværende grønne krav bliver basiskrav for den direkte støtte, og at de videreudvikles således, at der som udgangspunkt opnås bedre miljø- og klima effekter.</p>
91	GLM 7	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer anfører, at GLM 7-kravet kan blive udfordrende for mindre landbrug. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at der bør stilles krav om tre afgrøder, når bedriften er mere end 45 ha. og procentsatsen for størrelsen af to og største afgrøder skal ikke nedjusteres.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at EU-Kommissionen har givet udtryk for, at hvis medlemslande opfylder GLM 7-normen som et krav om afgrødediversificering, bør der være et skærpet krav i forhold til nuværende grønne krav om flere afgrødekategorier.</p> <p>De skærpede krav bør sikre, at GLM 7-normens hovedformål opfyldes i henhold til at forbedre og bevare jordens dyrkningspotentiale. Derfor vil det være vanskeligt at lempe kravene, så afgrødediversificering med tre afgrødekategorier kun er gældende for bedrifter over 45 ha.</p> <p>Fra dansk side arbejdes der for en løsning, der tilgodeser hensynet til erhvervet og samtidig sikrer en opfyldelse af normen.</p>
92	GLM 7	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri finder, at et krav om årligt sædskifte bør begrænses til de afgrøder, hvor det er fagligt begrundet.</p> <p>Dansk Gartneri mener, at de gældende krav om flere afgrøder (afgrødedifferentiering) især giver problemer for de mindre ejendomme, hvilket bør være et opmærksomhedspunkt ved implementering af de nye krav om afgrødedifferentiering.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 7-normen forventes at blive et krav om afgrødediversificering, som ligner det nuværende grønne krav om flere afgrødekategorier. Som beskrevet i forslag til den danske CAP-plan forventes der kun at blive ændret på den tilladte andel af den største afgrødekategori, til at den største afgrødekategori højst må udgøre 70 pct. af bedriftens markareal. Årlig afgrøderotation kan anvendes som et alternativ til afgrødediversificering og forventes primært at blive anvendt af kartoffelproducenter.</p> <p>De mindre bedrifter på under 10 ha bliver ikke omfattet af GLM 7. Bedrifter på mellem 10 ha og 30 ha skal have minimum to afgrødekategorier, hvor den</p>

				<p>største ikke må udgøre en betragtelig andel.</p> <p>Som beskrevet i forslag til den danske CAP-plan i anden høring forventes der at blive ændret på den tilladte andel af den største afgrødekategori til at den største afgrødekategori højst må udgøre 70 pct. af bedriftens markareal. Den præcise andel pågår der fortsat dialog med EU-Kommissionen om at få fastsat. Der vil ligesom i dag være en bred vifte af afgrødekategorier (også indenfor gartneriafgrøder), der kan anvendes som forskellige afgrødekategorier.</p> <p>Årlig afgrøderotation kan anvendes som et alternativ til afgrødediversificering og forventes primært at blive anvendt af kartoffelproducenter.</p>
93	GLM 7	Bæredygtigt Landbrug	Bæredygtigt Landbrug indstiller, at det eksisterende GLM 7-krav videreføres. En obligatorisk ordning med årligt sædskiftekrav fungerer ifølge Bæredygtigt Landbrug ikke som en generel regel.	Landbrugsstyrelsen henviser til, at EU-Kommissionen har givet udtryk for, at hvis medlemslande implementerer GLM 7-normen som et krav om afgrødediversificering, bør der være et skærpet krav i forhold til nuværende grønne krav om flere afgrødekategorier. De skærpede krav bør sikre, at GLM 7-normens hovedformål sikres om at forbedre og bevare jordens dyrkningspotentiale
94	GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer ønsker også mulighed for at opfylde kravet med efterafgrøder og kvælstoffikserende stoffer og ikke de facto braklægningskrav.</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker desuden, at bedrifter under 10 ha. skal være undtaget. Dertil skal der ifølge Landbrug & Fødevarer indføres omregningsfaktor for småbiotoper højere end 1.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor ønsket om at undtage bestemte landbrug fra forpligtelsen om at udlægge mindst 4 pct. ikke-produktive elementer på bedriftens omdriftsarealer ikke imødekommes.</p> <p>Det er samtidig i landbrugsaftalen bestemt, hvilke elementer kravet kan opfyldes med. Det er besluttet, at de kvælstoffikserende afgrøder ikke indgår i denne opfyldelse, da dette vil medføre, at der vil blive udlagt langt færre af de andre elementer som brak, markbræmmer og småbiotoper mv. der generelt bidrager med</p>

				<p><i>større effekter vedr., biodiversitet, klima og miljø.</i></p> <p><i>Det er kun påkrævet af EU-Kommissionen, at der skal gøres brug af omregningsfaktorer, hvis kravet opfyldes med efterafgrøder. Da efterafgrøder ikke er medtaget som element i Danmark, er det derfor ikke relevant, da det bør være op til den enkelte landbruger at bestemme, hvilke af de ikke-produktive elementer, der giver mest mening at anvende til opfyldelse af kravet på bedriften. Omregningsfaktorer vil endvidere påvirke de forventede antal ha og derved effekten af kravet i forhold til den allerede indgåede landbrugsaftale.</i></p>
95	GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at eksisterende diger, læhegn og småbiotoper liggende i kanten af markblokken også kan tælle med i opfyldelsen af kravet. Desuden skal det undersøges, om f.eks. striber mellem arealer med solpaneler og BNBO-arealer kan tælle med i opfyldelsen af kravet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor det er besluttet, at eksisterende elementer som diger og læhegn, der ligger udenfor markblokken, ikke kan indgå i opfyldelse af GLM 8. Det er kun muligt at inkludere elementer, der ligger på eller indenfor markblokken.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bekræfter, at BNBO-arealer kan indgå, hvis de er anmeldt med brak og opfylder forpligtelserne herom, hvilket også er gældende under de grønne krav i dag. Landbrugsstyrelsen vil undersøge, om arealer med solpaneler kan indgå i opfyldelse af kravet*.</i></p> <p><i>*Efter endt fornyet høring oplyser Landbrugsstyrelsen, at solcelleanlæg ikke kan indgå i opfyldelsen af GLM 8. Det omkringliggende areal, som solcelleanlægget er beliggende på, kan dog godt anvendes til opfyldelse af GLM 8, hvis der er tale om et omdriftsareal, der anmeldes og anvendes som: brak, blomsterbrak, bestøverbrak markbræmmer, småbiotoper, markrat, GLM-søer eller GLM-fortidsminder og deres tilhørende 2-meter bræmmer. Der gøres</i></p>

				<p>opmærksom på, at det ikke er tilladt at foretage afgræsning på GLM 8-elementer, med mindre de består af træer eller er våde.</p>
96	GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener, at det bør være tilladt for dyr at færdes på ikke-produktive elementer som f.eks. småbiotoper.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at der ifølge EU-Kommissionen ikke må foretages nogle former for produktion på ikke-produktive elementer. Dette omfatter også, at der ikke må foretages slæt eller afgræsning med henblik på produktion af mælk, kød, uld, læder mv. De ikke-produktive elementer, der indgår i GLM 8, er således underlagt disse restriktioner.*</p> <p>* Som følge af dialog med EU-Kommissionen oplyser Landbrugsstyrelsen, at afgræsning ifølge EU-Kommissionen anses som produktion, hvilket ikke må forefindes på ikke-produktive elementer, ligesom der heller ikke må ske slæt. Dog anerkender EU-Kommissionen de biodiversitetsmæssige fordele, der er ved forekomst af græssende dyr på visse elementer, hvorfor det bliver muligt at tillade afgræsning af elementerne GLM-søer, GLM-fortidsminder samt markkrat, under forudsætning af at elementerne ikke bliver beskadiget eller ødelagt af afgræsningen. Det er ikke muligt efter EU-reglerne at tillade afgræsning på elementerne brak, markbræmmer og småbiotoper. De ikke-produktive elementer, der indgår i GLM 8 og i eco-schemes biodiversitet og bæredygtighed, er således underlagt disse restriktioner.</p> <p>Det er dog tilladt at afgræsse småbiotoper der indgår i bruttoarealmodellen.</p>
97	GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at brakarealer, der anmeldes under GLM 8, ikke må blive til permanent græs.</p>	<p>Der Landbrugsstyrelsen afventer pt. de endelige guidelines fra EU-Kommissionen om permanent græs og GLM 8*. Dog forventer Landbrugsstyrelsen, at brak, der indgår i opfyldelsen af GLM 8, pauser permanent græs status på</p>

				<p>samme vis som brak under miljøfokusområder (MFO) i dag.</p> <p><i>* Efter endt fornyet høring oplyser Landbrugsstyrelsen, at arealer med brak, der indgår i opfyldelsen af GLM 8 eller eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed vil pause permanent græs status på samme vis som brak under miljøfokusområder (MFO) i dag.</i></p>
98	GLM 8	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser mulighed for at der kan udpeges erstatningsarealer, såfremt et areal under GLM 8 bliver underkendt til opfyldelsen af kravet.	Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at udpege erstatningsarealer enten via småbiotoper uden produktion, der er indmeldt via bruttoarealmodellen, eller via eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Hvis et areal under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed indgår i opfyldelsen af GLM 8, vil det dog ikke være muligt at opnå ekstra støtte for dette areal under eco-schemet, fordi der skal sikres mod dobbeltkompensation.
99	GLM 8	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri finder, at der i GLM 8-kravet bør kunne medregnes læhegn ved opgørelsen af kravet om fire procent ikke-produktive arealer på lige fod med andre småbiotoper.	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til landbrugsaftalen af 4. oktober 2021, hvor det er besluttet, at de elementer, der kan anvendes til opfyldelse af GLM 8, omfatter følgende arealer og elementer: brak, bestøverbrak, blomsterbrak, markbræmmer, markkrat, småbiotoper, GLM-søer og –fortidsminder samt tilhørende 2-3 meter bræmmer.</p> <p>Årsagen til, at læhegn ikke indgår i opfyldelsen af GLM 8 er, at læhegn findes i landbrugslandskabet i forvejen og bidrager således ikke til mereffekter foruden, at det støtteberettigede areal vil blive udvidet med læhegnarealet.</p> <p>Derudover er EU-kravene til læhegnenes placering, indhold og udformning meget komplekse, hvilket vil give udfordringer for både landbrugere og administration at leve op til.</p>
100	GLM 8	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund opfordrer til, at der sikres den størst mulige effekt, og at fremtidige aktivitetskrav,	Landbrugsstyrelsen bemærker, at et krav på fire pct. vil betyde, at de fleste bedrifter vil være nødsaget at udlægge ekstra arealer med brak,

			<p>slåningsfrister, krav til plantedække mv. tilpasses formålet med at forbedre biodiversitet i landbrugslandet.</p> <p>Danmarks Jægerforbund opfordrer desuden til, at der indføres et referenceår for støtteberettigede arealer såsom 2021.</p> <p>Danmarks Jægerforbund mener ikke, at GLM 8-kravet reelt sikrer fire pct. af omdriftsarealet til levesteder i landbrugslandet, da både beskyttede GLM-landskabslementer og vandløbsbrømmer (GLM 4) indgår i opfyldelsen.</p>	<p><i>brømmer eller småbiotoper for at kunne efterleve kravet, hvorved mængden af ikke-produktive arealer fordobles i forhold til i dag.</i></p> <p><i>Brobygningen mellem GLM 8-kravet og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed kan sikre et stærkere incitament for at landbrugeren frivilligt vil udlægge flere arealer med et ikke-produktivt formål.</i></p> <p><i>GLM 8-kravet er først gældende fra 2023, og der findes ikke hjemmel til at koble kravet til en referenceperiode. Fremover vil eksisterende ikke-støtteberettigede naturelementer (markkrat) kunne anvendes til at opfylde GLM 8-kravet, hvilket kan sikre bevarelsen af eksisterende naturelementer. Kun arealer, som var et naturlignende fradragsareal til grundbetaling senest i 2022 (året før reformstart) vil kunne anvendes som et markkrat-element. Dette omfatter dog ikke læhegn.</i></p>
101	GLM 8	Danske Mælkeproducenter	<p>Danske Mælkeproducenter mener, at andelen af brak, der øges til fire pct. samt anvendelse af 3-meter brømmer omkring søer og vandløb, er ekspropriation af landbrugers råderet over produktionsareal.</p> <p>Dansk Mælkeproduktion bemærker desuden, at GLM 8 har karakter af erstatningsfri regulering, hvilket foreningen finder uacceptabelt.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at GLM 8 er et basiskrav, som alle medlemsstater forpligtes til at implementere overfor de landbrugere, der søger EU-støtte. Dette kan Danmark ikke afvige fra.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der derimod er mulighed for at undtage små brug fra kravet samt brug med store andele af brak, bælgeplanter, græs og permanent græs.</i></p> <p><i>Der henvises til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor det er besluttet ikke at undtage landbrug fra forpligtelsen om at udlægge mindst fire pct. ikke-produktive elementer på bedriftens omdriftsarealer. Dette skyldes, at alle landbrug skal bidrage med at udlægge ikke-produktive elementer og arealer for at forbedre biodiversiteten.</i></p>
102	GLM 8	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening mener ikke, at den ønskede effekt først opnås fuldt ud, hvis 10 pct. kravet gennemføres på	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 8-kravet ifølge CAP-plan forordningen skal udmøntes på bedriftsniveau, hvor omfanget</i>

			<p>ejendomsniveau, subsidiært i forpligtende samarbejder på ejerlavs- eller tilsvarende geografisk niveau.</p>	<p><i>(arealstørrelse) af kravet afhænger af bedriftens omdriftsareal.</i></p> <p><i>GLM 8-kravet skal udgøre mindst fire pct. af bedriftens omdriftsareal, men der kan gives én pct. rabat på GLM 8-kravet (dvs. tre pct.), hvis landbrugeren sideløbende også frivilligt udlægger mindst syv pct. flere ikke-produktive elementer under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p> <p><i>Der er således mulighed for, at kravet kan sættes endnu højere op end de mindst påkrævede fire pct. Dette vil dog være for indskrænkende for visse bedriftstyper, hvorfor det i stedet for er besluttet, at supplere dette krav med en frivillig ordning som eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Det betyder at der gives ekstra støtte for at udlægge yderligere elementer end påkrævet via basiskravet.</i></p>
103	GLM 8	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener, at eksisterende biotoper udenfor markblokken skal kunne tælle med i opfyldelse af GLM 8.</p> <p>Økologisk Landsforening anfører, at der er landbrugere, der af egen vilje har givet plads til småbiotoper og levende læhegn uagtet, at det betød, at arealerne mistede landbrugsstøtte. Det er derfor urimeligt, hvis disse landbrugere ikke præmieres for dette, men skal finde nye fire pct. som skal udlægges til småbiotoper og brak. Landbrugerne skal derfor have mulighed for at rette deres markkort til, så de lægger eksisterende småbiotoper til.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at læhegn gennem flere reformperioder ikke har været en del af det støtteberettigede areal samt at læhegn heller ikke har kunne indgå i opfyldelsen af MFO under de grønne krav i den nuværende reform. Dette fortsætter fremover.</i></p> <p><i>Der henvises ydermere til landbrugsaftalen af 4. oktober 2021, hvor det bliver muligt, at udlægge nye læhegn som småbiotoper, hvorved disse bliver støtteberettigede. Derudover bliver der mulighed for, at landbrugeren kan anvende markkrat, der ligger midt i marken i opfyldelsen af GLM 8, hvorved de bliver støtteberettigede.</i></p>
104	GLM 8	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger at det er vigtigt, at kravet om forbud mod beskæring af træer og buske og hække i fuglenes ynglesæson udmøntes på en måde, så det sikres, at det er muligt at beskære, når det er muligt at færdes på arealerne.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og med i det videre arbejde.</i></p>

			Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at der gives en klar definition af perioden, og at der fastsættes en samlet tid, som gælder for alle fugle, samt at perioden ikke er længere end, hvad der er fastsat i det nuværende krav.	
105	GLM 9	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening vurderer, at effekten af GLM 9 er neutral.	<i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at GLM 9 er en direkte videreførelse af det eksisterende krav. GLM 9 bidrager således ikke til en øget effekt sammenlignet med nuværende regelsæt.</i>
106	Social konditionalitet	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener, at social konditionalitet bør ske som minimumsimplementering.</p> <p>Landbrug & Fødevarer anbefaler, at landbrugere ikke kun mødes af trusler om sanktioner, men også af konkrete forslag til, hvordan vedkommende kan få hjælp til at udbedre forholdene.</p> <p>Landbrug & Fødevarer forholder sig kritiske overfor hvordan man skal indlemme et område med objektivt ansvar (arbejds miljøloven) i et område, der anvender culpa-normen.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig Landbrug & Fødevarers bemærkninger. Social konditionalitet vil i overensstemmelse med CAP-plan forordningens art. 14 finde anvendelse fra 1. januar 2025 i Danmark. Den nærmere beskrivelse af social konditionalitet er i lyset heraf ikke beskrevet detaljeret i CAP-planen, da det ikke er muligt at give denne beskrivelse på nuværende tidspunkt. En mere detaljeret beskrivelse af social konditionalitet i Danmark tilføjes på et senere tidspunkt. Landbrugsstyrelsen arbejder sammen med relevante myndigheder om implementeringen af social konditionalitet, herunder Arbejdstilsynet og Beskæftigelsesministeriet.</i>

Søjle I

Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
107	Slagtepræmie	Dyrenes Beskyttelse Økologisk Landsforening	<p>Dyrenes Beskyttelse påpeger, at der ikke, udover slagtepræmien for kalve, lægges op til ordninger under søjle I, som støtter dyrevelfærd i udkastet til den danske CAP-plan.</p> <p>Dyrenes Beskyttelse og Økologisk Landsforening mener også, at det bør undersøges, om der skal stilles øgede krav til slagtepræmien, såsom krav om øget dyrevelfærd i form af adgang til græsningsarealer eller lignende.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at slagtepræmie, udover at opretholde rentabiliteten i erhvervet samt fastholde arbejdspladser i Danmark, har til formål at forbedre dyrevelfærd med fortsat fokus på at mindske antallet af aflivninger ved fødslen, samt eksporten af spædekælve, som har været stigende i de seneste år.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser desuden til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
108	Slagtepræmie	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at vægtgrænsen	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig Landbrug & Fødevarers</i>

			<p>hæves til minimum 160 kg. for at understøtte en mere bæredygtig landbrugsindkomst.</p> <p>I CAP-planen fremgår det, at 223.714 dyr vil være omfattet af ordningen. De seneste fem år har dette tal ligget væsentligt højere. Med de nye tiltag åbnes der for yderligere flere dyr i ordningen. Derfor vil præmien pr. dyr blive væsentligt lavere end det beløb.</p>	<p><i>bemærkning om vægtgrænsen. Beslutning om at ændre vægtgrænsen til 130 kg er en politisk beslutning vedtaget i forligskredsen bag kvægtaftalen 2014.</i></p> <p><i>Antallet af dyr opjusteres til 273.259 dyr, så det afspejler den forventede tilgang af flere dyr som følge af de ændrede vægt- og alderskriterier for at opnå støtte under slagtepræmieordningen.</i></p>
109	Eco-schemes generelt	Landdistrikternes Fællesråd	Landdistrikternes Fællesråd finder det beklageligt, at kun 19,4 pct. i 2023 stigende til 29,4 pct. i 2027 af landbrugsarealet kvalificerer sig til at have adgang til eco-schemes.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til muligheden for at indgå i eco-schemes for biodiversitet og bæredygtighed, hvor landbrugeren kan få betaling for at forpligte sig til at udlægge yderligere elementer end påkrævet under GLM 8 under konditionaliteten. Ligeledes forventes der mulighed for at opnå støtte fra eco-scheme for planter ved at anvende en øget afgrødediversificering på omdriftsarealer med henblik på dyrkning af afgrøder, der kan indgå i humant konsum eller bidrage til at mindske importen af proteinafgrøder fra verdensmarkedet til brug i dyrefoder.</i></p>
110	Eco-schemes generelt	Danmarks Jægerforbund Dansk Ornitologisk Forening	<p>Danmarks Jægerforbund og Dansk Ornitologisk Forening hæfter sig ved, at flere ordninger potentielt har en del dødvægt fra landbrug, der blot skal fortsætte nuværende praksis.</p> <p>Danmarks Jægerforbund mener samtidig, at der er relativt begrænsede udvalg af mulige eco-schemes, som reelt set ikke er mulige for landbrugere at benytte sig af.</p> <p>Eftersom eco-schemes er etårige mener Dansk Ornitologisk Forening og Danmarks Jægerforbund, at det er afgørende, at de designes så de målrettes arter, der trives med høj dynamik.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at alle eco-schemes stiller krav til landbrugeren om at levere en landbrugspraksis, der er mere vidtgående end de krav, som landbrugeren i forvejen skal opfylde.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser derudover at fsva. eco-scheme for miljø- og klimavenlig græs, at en klassifikation af et græsareal som permanent græs ikke indebærer, at arealet ikke må pløjes. Derudover vil en udelukkelse af permanente græsarealer fra eco-schemet give incitament til opløjning af permanente græsarealer. Dette ville modarbejde eco-schemets formål og øge risikoen for, at Danmark falder under referenceniveauet for permanent græs, som er et krav under GLM 1.</i></p>

				<p><i>Fsua. udbuddet af eco-schemes henvises der til den politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser desuden til muligheden for at indgå i eco-schemes for biodiversitet og bæredygtighed, hvor landbrugeren kan få betaling for at forpligte sig til at udlægge yderligere elementer end påkrævet under GLM 8 under konditionaliteten. Ligeledes forventes der mulighed for at opnå støtte fra eco-scheme for planter ved at anvende en øget afgrødediversificering på omdriftsarealer med henblik på dyrkning af afgrøder, der kan indgå i humant konsum eller bidrage til at mindske importen af proteinafgrøder fra verdensmarkedet til brug i dyrefoder.</i></p>
111	Eco-schemes generelt	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der indføres en række ”sovende biodiversitetsordninger” i CAP-planen, som kan introduceres, hvis der ikke er fuldt træk på de seks foreslåede eco-schemes.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der indgår seks eco-schemes.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det med performancerammen er vanskeligt, at indføre sovende ordninger, idet der stilles krav til planlægning af ordningerne jf. CAP-plan forordningen.</i></p>
112	Eco-schemes generelt	Rådet for Grøn Omstilling	<p>Rådet for Grøn Omstilling, anbefaler additive eco-schemes, der kan kombineres og giver landmanden større incitament til at øge sin indsats for henholdsvis miljø, klima og biodiversitet.</p> <p>De bør desuden gøres flerårige og mindre komplekse.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der indgår seks eco-schemes.</i></p>
113	Eco-schemes generelt	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening mener, at jo mere indgribende overfor produktionen et tiltag er, jo mere fælles gode opnås der, desto højere skal landbrugerne honoreres.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at eco-schemes tillader incitamentsbetaling, dvs. betaling ud over tabt indtægt.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at der med eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed gives incitamentsbetaling for ekstra indsats ud over de forpligtelser, som landbrugeren skal leve op til under GLM 8.</i></p> <p><i>Det er ikke muligt at fastlægge støttesatsen ud fra værdien af et fælles gode som landbrugeren tilvejebringer. Der kan med eco-schemes anvendes kompensation for tabt indtægt og merudgift, eller</i></p>

				<i>der kan ydes et tillæg til basisindkomststøtten (grundbetaling), som kan indeholde et element af direkte indkomststøtte, forudsat at der ikke stilles krav, der kun kan opfyldes vha. produktion eller krav relateret til- eller baseret på produktionstype eller -mængde. EU-reglerne for landbrugsstøtte bygger på WTO-aftalen om landbrug.</i>
114	Eco-schemes generelt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at eco-schemes bygges op som progressive ordninger med stigende betaling, desto længere tid ordningerne gælder.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og med i det videre arbejde. Der henvises til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
115	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Rådet for Grøn Omstilling	<p>Rådet for Grøn Omstilling stiller spørgsmålstejn ved, hvorvidt eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed bidrager til biodiversiteten sammenlignet med f.eks. ekstensiv afgræsning.</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling finder det unødigt komplekst, at anvendelsen af eco-schemet reducerer krav om småbiotoper jf. GLM 8 fra fire til tre pct., i stedet for blot at anse eco-schemet som et frivilligt supplement til GLM 8-kravet om udlægning af mindst fire pct. ikke-produktive elementer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til at eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed har et andet formål end ekstensiv afgræsning. Dette eco-scheme har til hensigt at sikre flere ikke-produktive elementer på landbrugsarealerne, hvor der er behov for flere spredningskorridorer og levesteder for dyr og planter i det dyrkede landbrugslandskab.</i></p> <p><i>Ekstensiv græsning støttes til gengæld via den femårige tilskudsordning pleje af græs- og naturarealer. Denne ordning har til formål at bevare og forbedre biodiversiteten på eksisterende lysåben natur af høj biodiversitetsmæssig værdi, hvor effektpotentialet ved ekstensiv pleje er størst.</i></p> <p><i>Medlemsstaterne kan ifølge forordningen ikke afvige fra at give ansøgerne den ene procentvise rabat under GLM 8, hvis der er udlagt mindst syv pct. ikke-produktive elementer på omdriftsarealer via eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p>
116	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Danmarks Biavlerforening	Danmarks Biavlerforening støtter eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed), men beklager den relativt lave prioritering med blot 585 mio. kr.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-schemet hæves til 685 mio. kr.</i>

117	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening hilser eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) velkomment, men efterlyser en større finansiel tildeling og større ambitioner i henhold til udlægning af hektarer.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening mener, at eco-schemet burde tilføres langt flere midler, således at det sammenlagt med de fire pct. GLM 8-arealer og frivillige initiativer inden for bruttoarealmodellen bliver realistisk at nå biodiversitetsstrategiens 10 pct. mål på ejendomsniveau.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-schemet hæves til 685 mio. kr.</i>
118	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden efterspørger en vurdering af og redegørelse for, hvordan risikoen for etablering af økologiske fælder løses i forbindelse med eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed).	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at da der gives betaling for at lade dele af ejendommens landbrugsarealer være udlagt under dette eco-scheme, gives der dermed et incitament for, at landbrugeren kan fastholde samme elementer på samme areal år efter år. Derved mindskes problemet med økologiske fælder.</i></p> <p><i>Braklagte arealer, der kan anvendes under dette eco-scheme, skal have en årlig landbrugsaktivitet, hvorfor det ikke forventes, at der vil kunne skabes økologiske fælder på et brakareal.</i></p>
119	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	WWF Verdensnaturfonden	<p>WWF Verdensnaturfonden udtrykker bekymring over eco-schemets manglende mulighed for permanente udtag af natur. WWF Verdensnaturfonden opfordrer til, at ordningen sikrer permanent udtag og ikke kun for et enkelt år.</p> <p>Derudover mener WWF, at der bør der stilles krav om, at der ikke udsås kulturgræs på de støttede arealer. Endelig bør der være en plan for at fremme ordningen, hvis der ikke sikres tilstrækkeligt afløb.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til CAP-plan forordningen, som medfører, at alle eco-schemes er etårige grønne støtteordninger. Det forventes, at de ikke-produktive elementer udlagt efter eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed vil ligge på samme areal flerårigt. Derved minimeres problemet med økologiske fælder.</i></p> <p><i>Kombineret med de ikke-produktive elementer under GLM 8-kravet og småbiotoper under bruttoarealmodellen, så gives et godt incitament til at lade naturlignende arealer ligge på samme areal flerårigt.</i></p>

				<p><i>Det forventes ikke, at der vil blive stillet eksplicit krav til indholdet af småbiotoper under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed, hvorfor landbrugeren derfor kan udså kulturgræsser, så længe at arealet ikke udnyttes produktionsmæssigt. Ligeledes kan braklagte arealer godt bestå af kulturgræsser, men må ikke anvendes til produktion.</i></p>
120	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at brak som eco-scheme-element, ikke bør udlægges med græs.</p> <p>Eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) vil ifølge Dansk Ornitologisk Forening være mere værdifuldt, hvis den 'etableres' som selvsåede etårige urter, hvilket bør være en forudsætning for tilskud.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker desuden, at hvis der skal slækkes på krav til plantedække, bør det i stedet for 50 pct., være f.eks. 25 pct.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed bygger ovenpå de samme elementer, som kan anvendes under GLM 8-kravet om ikke-produktive elementer, hvilket indebærer slåningsbrak, blomsterbrak samt bestøverbrak.</i></p> <p><i>På baggrund af kravet om ingen produktion må det afslåede plantemateriale ikke fjernes fra marken. Dog er det tilladt at opsamle eller skårlægge det afslåede plantemateriale på en brakmark, så der kan komme lys til bundvegetationen og danne grobund for selvsåede urter. Det bliver herudover fortsat muligt at udså hele brakmarken med et- og toårige blomsterblandinger.</i></p> <p><i>Af miljømæssige hensyn er der i dag krav om 100 pct. plantedække på braklagte arealer fra 31. maj og resten af kalenderåret. Det forventes uændret i den kommende reformperiode. Arealer der udlægges med småbiotoper har ikke krav om plantedække.</i></p>
121	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening opfordrer til, at der udvikles et evidensbaseret katalog med virkemidler, som den enkelte landbruger kan tage i brug på eco-scheme arealer til fremme af de mest truede arter.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til biodiversitetsvirkemiddelkataloget, som er udgivet af Aarhus Universitet, og som beskriver konkrete anbefalede virkemidler på landbrugsarealer. Med de nye småbiotoper kan landbrugeren selv 'planlægge', hvordan den enkelte småbiotop skal se ud med udgangspunkt i Aarhus Universitets biodiversitetsvirkemiddelkatalog.</i></p>
122	Eco-scheme for biodiversitet og	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) kan medføre en vis dødvægt,</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed vil bl.a. nye arealer med småbiotoper blive støtteberettiget. Der er altså tale</i></p>

	bæredygtighed		<p>hvis den fører til, at der gives tilskud til naturelementer, der udlægges på baggrund af biotopplan.</p>	<p>om nuværende landbrugsarealer, som udlægges som ny natur. Det var oprindeligt anført, at hvert element under dette eco-scheme skal mindst udgøre 0,5 ha*, hvilket kan give anledning til store arealmæssigt urørte arealer.</p> <p>* Efter endt fornyet høring, oplyser Landbrugsstyrelsen, at dette ændres til 1 ha, så reglerne følger GLM 8. Derved bliver der mulighed for at tilgodese både store og små elementer der bidrager til forbedring af biodiversitet.</p> <p>Det er tilføjet i CAP-planen, at eksisterende naturelementer, der enten har en HNV-værdi (High Nature Value) på 5 eller derover, eller arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3-registrering, eller som er underlagt Natura2000-forpligtigelse ikke kan anvendes under dette eco-scheme.</p> <p>Ligeledes vil de ekstensiv drevne græsarealer, som er omfattet af et 5-årigt tilsagn til søjle II ordningen pleje af græs- og naturarealer heller ikke kunne anvendes under dette eco-scheme.</p>
123	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening mener, at definitionen af småbiotoper i eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) bør være rummelig, således at f.eks. temporære vandhuller/lavninger kan komme med.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening mener derudover, at der bør stilles krav om, at der ikke udsås kulturgræs på de støttede arealer. Endelig bør der være en plan for at fremme ordningen, hvis der ikke er afløb.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til, at definitionen af småbiotoper er rummelig, hvorfor der er gode muligheder for at udlægge de foreslåede vandhuller/lavninger som småbiotoper.</p> <p>De arealer eller elementer, der indgår i eco-schemet, må ikke anvendes til produktion. Arealerne skal således ligge urørt i hele kalenderåret, hvor der på brakarealer er et årligt krav om slåning, og det er kun muligt i løbet af støtteåret at tilså arealet med en blomsterblanding. Arealer med småbiotoper må ikke slås, idet formålet er at sikre opvækst af selvsået vegetation. Dog må småbiotoperne tilplantes med træer og buske med henblik på at forbedre biodiversiteten, og uden at de anvendes til produktion. Hvis et brakareal indmeldt under dette eco-scheme udsås med kulturgræs efter 1. januar, vil det derfor blive anset som produktion.</p>

124	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer anfører, at der bør sættes flere midler af til en bredere ordning for bæredygtig produktion og biodiversitet.</p> <p>I forhold til den foreslåede ordning, er der ifølge Landbrug & Fødevarer brug for flere biodiversitetsvirkemidler.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed indgår og hæves til 685 mio. kr.</i></p>
125	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund mener, at eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) bør målrettes specifikt mod rødlistede fugle i landbrugslandet.</p> <p>Der bør desuden stilles særlige betingelser ved udlægning af slåningsbrak under dette eco-scheme, som bør udlægges med naturlig fremspiring og ikke ved udsåning af kulturgræsser. Ligeledes mener Danmarks Jægerforbund at slåningsperioden bør rykkes.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at formålet med eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed er at forbedre levesteder generelt for en lang række dyr og insekter, hvorfor det ikke vil være hensigtsmæssigt kun at målrette de rødlistede arter.</i></p> <p><i>Eco-schemet kan ikke stå alene, men skal ses i sammenhæng til GLM 8-kravet og bruttoarealmodellen, hvorfor det er den samlede sum af alle småbiotoper og andre ikke-produktive elementer, der kan give den ønskede effekt på naturindholdet på landbrugsarealer.</i></p> <p><i>Da eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed bygger ovenpå GLM 8-kravet om ikke-produktive elementer, så vil slåningsbrak også kunne anvendes. Da det er muligt at opsamle eller skårlægge det afslåede plantemateriale på en brakmark, så vil det give mulighed for at lade sollys komme ned til bundvegetationen og danne grobund for selvsåede urter.</i></p>
126	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Danmarks Naturfredningsforening Økologisk Landsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening mener, at afgræsning skal være muligt, hvis biodiversitet er målet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der ifølge EU-Kommissionen ikke må ske nogle former for produktion på ikke-produktive elementer – dette omfatter også, at der ikke må foretages afgræsning eller slæt med henblik på produktion af mælk, kød, uld, læder mv. De ikke-produktive elementer, der indgår i GLM 8, er således underlagt disse restriktioner. Dog er det muligt at fastsætte yderligere krav og forpligtelser under eco-schemes for biodiversitet og bæredygtighed og det er pt. ved at blive overvejet om</i></p>

				<p>der kan tillades afgræsning på småbiotoper der indmeldes via denne ordning. Der gøres opmærksom på, at småbiotoper der indmeldes under bruttoarealmodellen godt må afgræsses.</p> <p><i>* Som følge af dialog med EU-Kommissionen oplyser Landbrugsstyrelsen, at afgræsning ifølge EU-Kommissionen anses som produktion og må ikke finde sted på ikke-produktive elementer. Dog anerkender Kommissionen de biodiversitetsmæssige fordele, der er ved afgræsning for visse elementer, hvorved Kommissionen tillader af elementer der består af træer, buske eller er våde må afgræsses, hvis afgræsningen ikke medfører at elementerne beskadiges eller øgelægges. De ikke-produktive elementer, der indgår i GLM 8 og under denne ordning, er således underlagt disse restriktioner. Det vil derfor udelukkende blive muligt at tillade afgræsning for elementerne GLM-søer, GLM-fortidsminder samt Markkrat, mens afgræsning fortsat ikke er muligt for arealer med brak, markbræmmer og småbiotoper.</i></p> <p>Der gøres opmærksom på, at småbiotoper, der indmeldes under bruttoarealmodellen godt må afgræsses.</p>
127	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening påpeger, at hold af drøvtyggere er særligt berettiget af, at de har en dobbeltrolle, hvor de medvirker til at opretholde en lysåben natur samtidigt med, at de bidrager med produkter til køkkenet fra disse arealer. Afgræsning af arealerne vil kunne sikre bedre biodiversitet, øge kulstoflagring i jorden samtidigt med, at arealerne fortsat indgår i fødevareforsyningen til mennesker.</p> <p>Det fremgår af udkastet, at arealet skal vedligeholdes, så der ikke sker opvækst af træer og buske af hensyn til at sikre, at</p>	<p>Landbrugsstyrelsen anfører, at afgræsning af småbiotoper er muligt under bruttoarealmodellen. Der findes ordninger til pleje af græsarealer, hvis der ønskes ekstensiv afgræsning*.</p> <p>Arealer under eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed skal holdes ikke-produktivt, hvilket afskærer muligheden for afgræsning.</p> <p><i>* Som følge af dialog med EU-Kommissionen, oplyser Landbrugsstyrelsen, at det ifølge EU-Kommissionen anses som produktion hvis brakarealer og småbiotoper afgræsses. Det er kun muligt at tillade afgræsning for de</i></p>

			<p>arealet nemt kan indgå i driften igen. Eftersom der ikke må gå dyr på, så må der menes, at det skal slås med brakpudser, som ikke nyder stor anerkendelse i biologkredse, eller arealet skal løbende tages med i produktion, hvilket også forringer dets bidrag til biodiversitet.</p> <p>Økologisk Landsforening mener, at forslaget vil betyde, at landmænd der for alvor vil fremme biodiversitet på deres arealer skal udlægge dem med skovlandbrug eller anmelde dem som småbiotoper under bruttoarealmodellen eller gå ind under bruttoarealmodellen, da de dermed kan lade dyr græsse på arealerne. Dermed går de glip af biodiversitetsbetaling. Det betyder, at dem der gør mest for biodiversitet får mindst betaling.</p> <p>Økologisk Landsforening påpeger desuden, at kravet om, at småbiotoper mindst skal være 0,5 ha. syv pct. med småbiotoper er 7 pct., uanset om arealet er sammensat af små eller store arealer skal slettes. Små småbiotoper giver stor randeffekt, hvilket er vigtigt. I forhold til naturen er det bedste at have en blanding af store sammenhængende arealer og små arealer med randeffekter.</p>	<p><i>ikke-produktive elementer, der består af træer og buske samt er våde og såfremt afgræsningen ikke medfører at elementerne bliver beskadiget eller fjernet. Afgræsning af småbiotoper er dog muligt under bruttoarealmodellen. Der findes ordninger til pleje af græsarealer, hvis der ønskes ekstensiv afgræsning.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at betingelsen om, at landbrugsarealer skal friholdes for opvækst af træer og buske, er et gældende EU-krav, der skal sikre, at arealerne til enhver tid kan anvendes til dyrkning eller afgræsning. Dog tillades klynger af træer og buske under 100m², ligesom der pr. ha tillades spredt forekomst af enkeltstående træer. Med indførslen af bruttoarealmodellen bliver det muligt at have endnu flere træer og buske på arealet, hvis de anmeldes under bruttoarealmodellen. Indførslen af småbiotoper under hhv. bruttoarealmodellen, GLM 8 og eco-schemets for biodiversitet og bæredygtighed medfører, at disse skal undtages fra driftslovens krav om rydningspligt, hvilket er i proces.</i></p> <p><i>Kravet om, at elementerne skal være mindst 0,5 ha for at indgå i ordningen, var fastsat med henblik på at sikre støtte til større sammenhængende småbiotoper og brakarealer. Landbrugsstyrelsen er enige i Økologisk Landsforening og andre organisationer, at også de små elementer er vigtige af hensyn til biodiversiteten. Kravet nedsættes derfor til 100 m², så det bliver ensrettet med GLM 8 og derved bliver det muligt at både små elementer og store elementer kan indgå i ordningen.</i></p> <p><i>Der gøres opmærksom på, at der godt kan udlægges færre elementer end syv procent under denne ordning. Hvis der i alt udlægges mindst syv pct. ikke-produktive</i></p>
--	--	--	---	--

				<i>elementer vil der dog kunne opnås en procent rabat under GLM 8, der tildeles støtte under denne ordning.</i>
128	Eco-scheme for planter	Danmarks Biavlerforening	Danmarks Biavlerforening anbefaler, at brugen af bibestøvning indarbejdes i, hvorved man sikrer en mere miljø- og klimavenlig produktion af adskillige afgrøder.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med henblik på at fastholde og forbedre jordens dyrkningspotentiale.</i>
129	Eco-scheme for planter	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening mener, at eco-scheme for planter i praksis vil fungere som en passiv arealstøtte. Økologisk Landsforening påpeger, at eco-schemet ikke vil få flere konsumafgrøder ud på markedet. Økologisk Landsforening foreslår i stedet, at indsatsen for flere konsumafgrøder skal handle om markedsudvikling, hjælp til opstart af nye produkter, køkkenindsatser og sortsudvikling ift. i økologien, hvor der ifølge Økologisk Landsforening er behov for andre sorter end dem, som er udviklet til konventionelle foderafgrøder.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med særlig henblik på kategorier af afgrøde, der kan indgå i humant konsum. Eco-scheme ydes som en arealbaseret betaling.</i>
130	Eco-scheme for planter	Danske Mælkeproducenter	Danske Mælkeproducenter anfører, at det er problematisk, at lupiner ikke indgår i ordningen, da proteinindholdet og aminosyresammensætningen er favorabel i foderrationer til malkekøer.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med særlig henblik på kategorier af afgrøder, der kan indgå i humant konsum.</i>
131	Eco-scheme for planter	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at eco-scheme for planter sikrer en kompensation for producenter af sukkerroer og stivelseskartofler, der vil blive ramt af udjævningen af støtten. Landbrug & Fødevarer påpeger desuden, at det er vigtigt, at budgettet for ordningen løbende kan justeres opad, da der kan forventes en øget produktion af plantebaserede fødevarer de kommende år.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at afgrøderne sukkerroer og stivelseskartofler* vil kunne indgå i ordningen. Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor budget for støtteordningen er fastlagt. *Aftaleparterne har efter endt anden offentlige høring besluttet at tilføre yderligere midler til stivelseskartofler i perioden fra 2023-2027.</i>
132	Eco-scheme for planter	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund mener, at en øget diversitet i afgrøder er	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at</i>

			<p>positiv, men flere af de nævnte afgrøder har ifølge Danmarks Jægerforbund høje behandlingsindeks for pesticider, hvilket der ifølge forbundet bør stilles krav til for at modtage supplerende støtte via dette eco-scheme.</p> <p>Danmarks Jægerforbund bemærker desuden, at dette eco-scheme ikke giver ekstra værdi for pengene, hos de landmænd der i forvejen dyrker de nævnte afgrøder.</p>	<p><i>øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med henblik på at fastholde og forbedre jordens dyrkningspotentiale.</i></p>
133	Eco-scheme for planter	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri finder imidlertid ikke, at støtten til eco-scheme for planter skal være betinget af et krav om afgrødedifferentiering, som er mere vidtgående end GLM 7.</p> <p>Dansk Gartneri påpeger, at frugt, grønt, bær m.v. i sig selv er en afgrødedifferentiering.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for planter forventes at øge afgrødediversificering på det dyrkede areal ud over det obligatoriske niveau i GLM 7 med henblik på at fastholde og forbedre jordens dyrkningspotentiale. Der kan kun ydes støtte fra eco-schemes til forpligtelser, der er mere vidtgående, end de krav, landmanden i forvejen skal opfylde i konditionaliteten.</i></p>
134	Eco-scheme for planter	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at eco-scheme for planter designes til at virke i praksis for at der bliver dyrket og avlet afgrøder til human konsum for at sikre optimal brug af disse mange penge.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening påpeger, at der er en risiko for, at eco-schemet kommer til at sikre afløb for CAP-midler snarere end at sikre en reel stigning i disse afgrøder.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening ønsker en omlægning af landbrugsproduktionen, så den bliver mindre domineret af animalsk produktion og mere præget af afgrøder direkte til humant konsum.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-scheme planter indgår med henblik på at understøtte produktionen af afgrøder, der kan anvendes til humant konsum.</i></p>
135	Eco-scheme for planter	Rådet for Grøn Omstilling	<p>Rådet for Grøn Omstilling mener, at eco-scheme for planter bør opdeles i konsum- og foderafgrøder, eller at en</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor eco-schemet for planter indgår med henblik på at understøtte produktionen af</i></p>

			andel – mindst halvdelen - øremærkes til konsumafgrøder.	<i>afgrøder, der kan anvendes til humant konsum.</i>
136	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening forudser en positiv effekt for især engfuglene i ådale, men påpeger samtidigt at tilskuddet bør kombineres med krav til slæt-tidspunkt (tidligst 1. juli og gerne senere). Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der stilles krav om særligt udviklede maskiner til slæt, som kan køre på våd bund. Det relativt høje arealtilskud kan ifølge foreningen reducere incitamentet for den enkelte landmand til i stedet at udtage sine lavbundsjordene permanent.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er omdriftsarealer, der kan søges tilskud til under ekstensivering med slæt, og ikke eksisterende naturarealer, som det f.eks. gælder for ordningen pleje af græs- og naturarealer under søjle II. I forhold til perioden for slæt på denne ordning, skal der derfor afvejes forskellige hensyn, herunder også at det skal være muligt at tage slæt på et tidspunkt, hvor det afslåede plantemateriale kan anvendes til f.eks. foder.</i>
137	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening mener, at det er vigtigt, at det ikke udelukkes, at arealerne også kan afgræsses, hvis dyrene ikke tilskudsføres. Græsningen fjerner næringsstoffer og kan være særdeles gavnligt for biodiversiteten på arealerne.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at effekten af eco-scheme for ekstensivering med slæt er beregnet med udgangspunkt i, at der tages slæt på arealerne, og at arealerne ikke tilføres gødning. Hvis det skal tillades, at arealerne kan afgræsses, vil det kræve, at der indføres regler om, at afgræsningen først må ske, efter der er taget slæt, samt blandt andet forbud mod tilskudsforbrug. Dette vil medføre mere komplekse regler for ansøger med flere krav til dokumentation for overholdelse af regler samt øget krav til fysisk kontrol. Endvidere er der andre ordninger (eksisterende og nye under den kommende reformperiode), hvor ansøger har mulighed for at søge tilskud til græsarealer med mulighed for afgræsning.</i>
138	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund noterer, at eco-scheme for ekstensivering med slæt er positiv for engfugle i ådalene, da det er medvirkende til fjernelse af næringsstoffer og forhindre tilgroning af lavbundsjordene. Der bør dog ifølge Danmarks Jægerforbund stilles krav til slættidspunkt, som ikke bør være før medio juli pga. vildtets yngel.	<i>Landbrugsstyrelsen anfører, at det er omdriftsarealer, der kan søges tilskud til under ekstensivering med slæt, og ikke eksisterende naturarealer, som det f.eks. gælder for ordningen pleje af græs- og naturarealer under søjle II. I forhold til perioden for slæt på denne ordning, skal der derfor afvejes forskellige hensyn, herunder også at det skal være muligt at tage slæt på et tidspunkt, hvor det afslåede plantemateriale kan anvendes til f.eks. foder.</i>

139	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening anfører at støttesatsen for eco-scheme for ekstensivering med slæt er så høj, at den afholder nogle fra at udtage deres lavbundsareal permanent.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at eco-schemet på sigt bliver en varig ordning også til udtagne arealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at støttesatsen er fastsat ud fra rammerne i den politiske aftale af 4. oktober 2021 og desuden beregninger af kompensationsbehovet fra IFRO, København Universitet. Ekstensivering med slæt er en enkel etårig ordning, der skal understøtte en ekstensivering af omdriftsarealer, som kan bidrag til at forberede arealerne til permanent udtagning. Der vil løbende være fokus på, hvordan det understøttes bedst muligt, at de relevante arealer efterfølgende udtages permanent.</i></p>
140	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener, at eco-scheme for ekstensivering med slæt skal tilpasses, så det tillader afgræsning uden tilskudsfodring. Økologisk Landsforening påpeger desuden, at arealer udtaget til lavbundsprojekter og natur er vigtige for det fremtidige hold af græssende dyr, og dyrene øger både biodiversiteten på og i jorden og kulstoflagringen i jorden.</p> <p>Økologisk Landsforening finder det problematisk, at arealer under eco-schemet ikke må afgræsses med dyr, der ikke tilskudsfodres. Dyrene tilfører ikke næringsstoffer, da de fjerner næringsstoffer, når de tages af arealet. De kan derudover medvirke til at lægge mere kulstof ned i jorden, og altså øge arealets funktion som kulstoflager. Derudover øger dyrene ifølge Økologisk Landsforening også arealernes bidrag til biodiversitet.</p> <p>Økologisk Landsforening anfører, at såfremt græsningsforbud opretholdes, så skal det præciseres, at det alene retter sig mod jorde med et særligt højt fosfortal, med et helt særligt indsatsbehov.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at effekten af eco-scheme for ekstensivering med slæt er beregnet med udgangspunkt i, at der tages slæt på arealerne, og at arealerne ikke tilføres gødning. Hvis det skulle tillades, at arealerne kan afgræsses, vil det kræve, at der indføres regler om, at afgræsningen først må ske, efter der er taget slæt, samt blandt andet forbud mod tilskudsfodring. Dette vil medføre mere komplekse regler for ansøger med flere krav til dokumentation for overholdelse af regler samt øget krav til fysisk kontrol. Endvidere er der andre ordninger (eksisterende og nye under den kommende reformperiode), hvor ansøger har mulighed for at søge tilskud til græsarealer med mulighed for afgræsning.</i></p>

141	Eco-scheme for ekstensivering ved slæt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser fokus på arealer hvor der er brug for udpining for fosfor.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at eco-schemet er etableret med henblik på udbud af en enkel ordning, der ved en ekstensivering med slæt på omdriftsarealer på kulstofrige jorder og i ådale dels sikrer en årlig kvælstof- og klimaeffekt, dels bidrager til næringsstofudpining på arealerne, og således kan bidrage til at begrænse fosfortab og metanudslip, hvis arealet senere indgår i en aktiv udtagning. En ordning, hvor der skulle være fokus på behovet for fosforudpining på det enkelte areal, vil kræve en anden, mere afgrænset og målrettet type ordning.</i>
142	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Danmarks Naturfredningsforening	Danmarks Naturfredningsforening mener, at eco-scheme for målrettet regulering (nu eco-scheme for ny reguleringsmodel) bør erstattes af støtte til flerårige græsmarker.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor aftaleparterne ønsker af bruge CAP'en som instrument til at betale de landmænd, som skal gøre en ekstra indsats, f.eks. til kompensation for regulering.</i> <i>I forbindelse med udviklingen af den nye reguleringsmodel skal det undersøges, hvordan eco-scheme for ny reguleringsmodel skal udformes, så det bedst muligt understøtter en mere udledningsbaseret model.</i>
143	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening anfører, at brugen af efterafgrøde som frivilligt virkemiddel, som minimum bør suppleres med krav om, at den skal etableres uden forudgående jordbehandling (ved direkte såning eller som udlæg), og at den skal overvintre.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at reglerne ikke hindrer, at efterafgrøderne etableres uden forudgående jordbearbejdning. På visse jorde kan det være en nødvendighed at jordbearbejde i efteråret, hvilket reglerne så vidt muligt søger at tage hensyn til. Man har valgt at give landmændene mulighed for at anvende den metode, der er mest hensigtsmæssig på deres ejendom.</i> <i>Vedr. overvintring oplyser Landbrugsstyrelsen, at der ikke er noget til hinder for, at landmanden lader efterafgrøderne stå på marken i længere tid end de datoer, der fremgår af bekendtgørelsen.</i> <i>Aarhus Universitet har tidligere informeret om, at dette i nogen grad er almindelig praksis –</i>

				<i>særligt på bedrifter beliggende på sandjord.</i>
144	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening opfordrer til, at der generelt forskes i efterafgrøder, der samtidig har en tiltrækningskraft på gæs og svaner, hvorved efterafgrødemarker samtidig vil kunne fungere som aflastningsmarker for egentlige vinterafgrøder.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men da det ligger uden for ordningens formål, justeres CAP-planen ikke.</i>
145	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der ydes (ekstra) tilskud til arealer, der tilsås med sådanne gæs- og svaneattraktive efterafgrøder inden for og i tilknytning til fuglebeskyttelsesområder, hvor gæs og svaner er på udpegningsgrundlaget.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men det vurderes, at dette vil komplicere ordningen. Samtidigt ligger det uden for ordningens formål. CAP-plan justeres således ikke som følge heraf.</i>
146	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening mener, at præcisionslandbruget bør fremmes, men det kunne lige så vel ske ved en incitamentskabende afgiftsstruktur på gødning og pesticider, dersom markedsmekanismerne ikke i sig selv formår at bane vejen for præcisionslandbrug. Dansk Ornitologisk Forening forudser dødvægt.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder primært virker ved at omfordele kvælstof inden for den enkelte mark og kun i mindre omfang ved at reducere det samlede gødningsforbrug. Derfor indgår præcisionslandbrug som alternativ også med en omregningsfaktor på 11:1. Præcisionslandbrug er nyt som virkemiddel og Landbrugsstyrelsen vil følge udviklingen omkring præcisionslandbrug.</i>
147	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening bemærker, at såfremt økologer udelukkes fra at søge på dette eco-scheme, så skal økologer heller ikke omfattes af reduktionsmål i de forskellige vandoplade. Økologisk Landsforening mener ikke, at økologernes areal skal medvirke til at opfylde reduktionsmålet, uden at de kan få del i samme betaling, som øvrige landmænd, ligesom økologer heller ikke med rette kan omfattes af eco-scheme for målrettet regulering (nu eco-scheme for ny reguleringsmodel).	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at begrundelsen for at undtage økologer fra den nuværende målrettede regulering er, at økologerne ved det nuværende indsatsbehov (3.500 tons kvælstof) allerede leverer en indsats der svarer til de 3.500 tons N, og derfor ikke skal levere yderligere indsats. Beslutningen om og hvornår økologerne skal omfattes af et indsatsbehov skal analyseres som en del af udviklingen af den nye regulering. I forbindelse med det politiske genbesøg i 2023/24 forventes der taget stilling til en ny reguleringsmodel.</i>

				<p><i>På nuværende tidspunkt er der afsat midler til en ny kompensationsordning fra 2026. Økologernes deltagelse vil desuden afhænge af størrelsen på det fremtidige kvælstofindsatsbehov der skal hentes på dyrkningsfladen.</i></p> <p><i>Økologer vil ikke være underlagt krav om at levere en indsats i den nye regulering uden at de samtidig vil kunne søge eco-schemet.</i></p>
148	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund noterer sig, at udlægning af store arealer med efterafgrøder betyder, at få marker ligger som stubmarker hen over vinteren.</p> <p>Danmark Jægerforbund bemærker ligeledes, at der i nuværende regelsæt er mulighed for at nedvisne eller jordbehandle efterafgrøder allerede fra den 20. oktober, og dermed forringe markens værdi som levested.</p> <p>Ved udlægning af efterafgrøder under eco-schemes målrettet regulering (nu eco-scheme for ny reguleringsmodel), bør der stilles krav, som går videre end det almindelige regelsæt. Danmarks Jægerforbund foreslår derfor, at efterafgrøderne skal ligge urørt frem til 1. marts.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at på visse jorde kan det være en nødvendighed at jordbearbejde i efteråret, hvilket reglerne så vidt muligt søger at tage hensyn til. Der er dog ikke noget til hinder for, at landbrugeren lader efterafgrøderne stå på marken i længere tid end de datoer, der fremgår af bekendtgørelsen.</i></p> <p><i>Aarhus Universitet har tidligere informeret om, at dette ofte er tilfældet – særligt på bedrifter beliggende på sandjord.</i></p>
149	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening vurderer, at eco-scheme målrettet regulering (nu eco-scheme for ny reguleringsmodel) er en uhensigtsmæssig brug af CAP-midler. Målrettet regulering bliver obligatorisk og landmanden vil gennem markmodellen få større valgfrihed mht. at opfylde udledningskravene på sin ejendom.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening foreslår i stedet, at det erstattes med et</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor aftaltparterne ønsker af bruge CAP som instrument til at betale de landbrugere, som skal gøre en ekstra indsats, f.eks. til kompensation for regulering.</i></p> <p><i>I forbindelse med udviklingen af den nye reguleringsmodel skal det undersøges hvordan eco-schemet skal udformes, så det bedst muligt understøtter en mere udledningsbaseret model.</i></p>

			eco-scheme til reduktion af lavt N-niveau, udelukkende organisk gødning og/eller lavt P niveau.	
150	Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener ikke, at eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs har den tilstrækkelige kompenserende effekt for mælkeproducenterne i forhold til udjævningen af betalingsrettighedernes værdi.</p> <p>Landbrug & Fødevarer stiller sig samtidig tvivlsomme overfor klimaeffekten og foreslår i stedet at øge græsareal fremfor støtte til at græsmarker ligger længere end 2 år.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs skal yde betaling for, at landbrugeren anvender en landbrugspraksis, der er til gavn for klima, miljø eller biodiversitet.</i></p> <p><i>Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs har kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
151	Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund mener, at mindre hyppig omlægning kan øge jordbundsfaunaen, men da der ikke stilles nogen krav til driften herudover, vil en forsats intensiv drift med slæt, startende i maj måned være negativt for jordrugende fugle, harekillinger og rålam, og derfor ikke give nogen nævneværdig positiv effekt for vildtet. Danmarks Jægerforbund påpeger, at et krav om senere slæt vil tilgodese dette.</p> <p>Danmarks Jægerforbund bemærker, at effekten af eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs begrænses af landmænd, der i forvejen praktiserer omlægning efter tre år eller mere. Det bør overvejes, om der kan stilles krav om længere omlægningsinterval.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs har kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
152	Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening betvivler effekten af eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening forudser dødvægt og mener derfor, at de afsatte midler i stedet for bør allokeres til andre formål, herunder eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed).</p> <p>Såfremt eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs fastholdes,</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at miljø- og klimavenligt græs har kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer.</i></p> <p><i>Eco-schemet omfatter ikke forpligtelser i relation til tidspunkter for tidligste slæt, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p>

			bør der som minimum knyttes betingelser om slættidspunkter til ordningen, idet første slæt tidligst bør kunne tages 1. juli.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at fsva. dødvægt indebærer en klassifikation af et græsareal som permanent græs ikke, at arealet ikke må pløjes.</i></p> <p><i>Derudover vil en udelukkelse af permanente græsarealer fra ordningen miljø- og klimavenligt græs give et incitament til opløjning af permanente græsarealer. Dette vil være mod formålet med eco-schemet og øge risikoen for at Danmark falder under referenceniveauet for permanent græs.</i></p>
153	Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening anfører, at eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs bør indrettes, så der er en præmiering for at lade arealerne ligge med græs ud over år tre samt en præmiering for at lade arealerne ligge til de bliver permanente græsarealer.</p> <p>Økologisk Landsforening foreslår, således en progressiv sats fra år tre til år fem med bonus for at arealet opnår §3 status.</p> <p>Økologisk Landsforening mener, at eco-schemet har en mindre indgribende effekt, hvorfor satsen forekommer at være meget høj.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at den planlagte støttesats er fastsat som en kompensation for det gennemsnitlige tab, der giver mulighed for at landbrugeren kan forlænge omdriftstiden ud til 6. brugsår.</i></p>
154	Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening anfører, at det er vigtigt, at eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs er tilstrækkeligt attraktiv, så den vil øge arealet med vedvarende græs.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening foreslår, at eco-schemet indeholder et incitament til at lade arealerne ligge mindst fem år og en bonusbetaling for at lade dem udvikle sig, så de bliver til §3 arealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at den planlagte støttesats er fastsat som en kompensation for det gennemsnitlige tab, der giver mulighed for at landbrugeren kan forlænge omdriftstiden ud til 6. brugsår.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker desuden, at eco-schemet har en kulstofopbygning og mindsket kvælstofudvaskning som hovedeffekt gennem en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer, jf. politisk aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
155	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening bemærker, at den økologiske driftsform er under kraftig intensivering, hvilket har de	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologiske bedrifter fra 2023 omfattes af GLM 8 og dermed af de samme krav om ikke-produktive</i></p>

			<p>samme negative sideeffekter for biodiversiteten negative, som kendetegner det konventionelle brug.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening mener derfor, at der skal indgå specifikke krav til beskyttelse af biodiversiteten i selve grundlaget for basisstøtten til økologisk drift (også ud over GLM 8), herunder krav om minimum 10 pct. ikke-produktive arealer.</p>	<p>arealer som konventionelle bedrifter. Dette adskiller sig fra den aktuelle programperiode, hvor økologer har været fritaget fra de grønne krav.</p> <p>Økologerne vil desuden have mulighed for at udlægge en større andel med ikke-produktive elementer, enten under bruttoarealmodellen eller eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed. Mulighederne kan dog være begrænsede for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealstøtte. Dette er under afklaring.</p>
156	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Danske Mælkeproducenter	<p>Danske Mælkeproducenter mener, at kompensationen for sprøjtefri arealer indskrænker muligheder for landmandens anvendelse af jorden, ligesom jorden i vandindvindingsoplande vil få en reduceret handelsværdi som følge af restriktionerne.</p> <p>Danske Mælkeproducenter bemærker, at hvis jorden udtages til vandindvinding, er det ikke muligt at opnå støtte til omlægning til økologi, eller støtte til økologisk dyrkning. Dette er ifølge Danske Mælkeproducenter uacceptabelt, da økologiregler omhandler andet end sprøjtning.</p> <p>Danske Mælkeproducenter mener i stedet, at landbrugeren fortsat bør kunne opnå omlægningstilskud eller økologistøtte til arealet, ellers stilles disse værre end personer uden binding.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at arealer omfattet af sprøjteforbud udelukkes fra økologisk arealstøtte som eco-scheme på samme vis som i den eksisterende ordning i Landdistriktsprogrammet.</p> <p>Dermed sikres, at tilskuddet lever op til EU-krav om at være mere vidtgående end baseline i form af bl.a. eksisterende lovgivning. Meromkostningerne ved økologisk drift på arealer med sprøjteforbud er vurderet at være meget begrænsede, bl.a. fordi der som udgangspunkt samtidig kan opnås en økologisk merpris.</p>
157	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener, at tilskud til økologi skal fortsætte som en søjle II-ordning. Landbrug & Fødevarer bemærker samtidigt, at omlægningstillæg skal udgå.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener desuden, at tilskud til økologi skal kunne kombineres med øvrige eco-schemes.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at flytningen af ordningen til søjle I muliggør en vigtig forenkling af ordningen og indgår i grundlaget for den politiske aftale af 4. oktober 2021.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vurderer, at omlægningstillægget er centralt for at øge omlægningen til økologi i samspil med indsatser til fremme af efterspørgslen.</p>

				<p><i>Omlægningstillægget vil desuden blive tilknyttet en flerårig forpligtelse.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologer på markniveau skal vælge mellem eco-scheme for økologisk arealstøtte og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt. Det skyldes hensyn til, at det samlede tilskudsniveau på markniveau ikke skal blive så højt, at det modvirker deltagelse i de varige udtagninger. Dertil kommer, at mereffekten af økologisk drift af arealer omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt vurderes at være begrænset. Det bemærkes, at muligheden for at vælge eco-scheme biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme ekstensivering med slæt kan være begrænset for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealstøtte. Dette er under afklaring.</i></p>
158	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	<p>Danmarks Naturfredningsforening</p> <p>Økologisk Landsforening</p>	<p>Danmarks Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening mener ikke, at økologisk arealstøtte bør omfatte forhøjet omlægningstilskud.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det forhøjede omlægningstillæg er baseret på beregninger af gennemsnitlige meromkostninger og indkomsttab i den toårige omlægningsperiode, hvor meromkostninger og indkomsttab er særligt høje.</i></p> <p><i>Satsen for omlægningstillægget er baseret på beregninger fra Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO) ved Københavns Universitet, som viser, at meromkostningerne og indkomsttabet ved omlægning er højere end de nuværende satser.</i></p>
159	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	<p>Økologisk Landsforening</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling</p>	<p>Økologisk Landsforening mener, at satsen på basistilskud til økologi med rette kan hæves, da økologi bidrager med flere goder end blot forbud mod pesticider og lavere gødningsanvendelse.</p> <p>Økologisk Landsforening mangler, at økologiens bidrag til større dyrevelfærd, samt det</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser at satserne for økologisk arealstøtte som eco-scheme er baseret på beregninger fra IFRO. Alle aspekter af økologisk drift er afspejlet i beregningerne i det omfang de påvirker bedrifternes økonomi. De positive effekter ved økologisk drift er baggrunden for,</i></p>

			<p>dokumenterede lavere antibiotikaforbrug i økologien omtales i planen.</p> <p>Økologisk Landsforening mener, at man tidligst skal kunne søge omlægningstillæg igen 5 år efter et areal er gået ud af økologi.</p> <p>Økologisk Landsforening påpeger desuden, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der kan indføres en minimumsbindingsperiode på arealet som certificeret økologisk, hvis der søges omlægningstillæg til et areal.</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling og Økologisk Landsforening påpeger, at eco-scheme for økologiske arealstøtte bør kunne kombineres med eco-scheme ekstensivering med slæt, eco-scheme biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed) og eco-scheme målrettet regulering (nu eco-scheme for ny reguleringsmodel).</p>	<p><i>at driftsformen støttes. Basissatsen er uændret, men N-tillægget øges.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen har arbejdet på at beskrive økologiens effekt ift. dyrevelfærd og antibiotikaforbrug i det justerede forslag til CAP-planen 2023-27.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at som det fremgår af forslaget til CAP-plan, ydes omlægningstillægget kun til arealer, der ikke har været drevet økologisk i en nærmere fastsat karensperiode. Perioden forventes fastsat til fem år som i dag. Omlægningstillægget vil desuden blive tilknyttet en flerårig forpligtelse.</i></p> <p><i>Økologer vil på markniveau skulle vælge mellem eco-scheme for økologisk arealstøtte og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt. Det skyldes hensyn til, at det samlede tilskudsniveau på markniveau ikke skal blive så højt, at det modvirker deltagelse i de varige udtagninger. Dertil kommer, at mereffekten af økologisk drift af arealer omfattet af eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme for ekstensivering med slæt vurderes at være begrænset. Det bemærkes, at muligheden for at vælge eco-scheme biodiversitet og bæredygtighed eller eco-scheme ekstensivering med slæt kan være begrænset for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealstøtte. Dette er under afklaring.</i></p>
160	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund mener, at intensiv økologisk drift har en negativ effekt (for agerlandsarterne), som bør afbødes ved at sikre øget naturhensyn, f.eks. ved højere krav om ikke produktive elementer på intensive økologiske arealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologiske bedrifter fra 2023 omfattes af GLM 8 og dermed af de samme krav om ikke-produktive arealer som konventionelle bedrifter.</i></p> <p><i>Dette er til forskel fra den aktuelle programperiode, hvor økologer har været fritaget fra de grønne krav.</i></p>

				<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologer desuden vil have mulighed for at udlægge en større andel med ikke-produktive elementer, enten under bruttoarealmodellen eller eco-schemet for biodiversitet og bæredygtighed.</i></p> <p><i>Mulighederne kan dog være begrænsede for arealer omfattet af eksisterende tilsagn om økologisk arealstøtte. Dette er under afklaring.</i></p>
161	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling efterspørger argumentation for om støtteniveauet for eco-scheme for økologisk arealstøtte er tilstrækkeligt til at opnå regeringens målsætning om en fordobling af det økologiske areal i 2030.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at både omlægningstillægget og N-tillægget i hele programperioden, sammenlignet med satserne i den nuværende ordning øges med den politiske aftale af 4. oktober 2021. Satserne vurderes, at kunne bidrage til at øge det økologiske areal i samspil med indsatser til fremme af efterspørgslen. Det fremgår af aftaleteksten at der er aftalt etat genbesøg i 2023/24 bl.a. vedrørende fordoblingen af det økologiske areal i 2030.</i></p>
162	Forslag til eco-schemes	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at der etableres et eco-scheme for CA-dyrkning på linje med det for økologisk drift. Her kan der indarbejdes maksimalt krav til belastning med pesticider og krav om 10 pct. ikke-produktive elementer.	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslaget. Der henvises til den politiske aftale fra 4. oktober, hvor der indføres seks eco-schemes.</i></p>
163	Forslag til eco-schemes	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling foreslår et eco-scheme for dyrkning med lav ekstern fosfortilførsel.	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslaget. Der henvises til den politiske aftale fra 4. oktober, hvor der indføres seks eco-schemes.</i></p>
164	Forslag til eco-schemes	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening foreslår et eco-scheme for klima; eco-scheme marknatur; eco-scheme bevaringsværdige plantesorter/ landracesorter; et eco-scheme til dyrevelfærd.	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslaget. Der henvises til den politiske aftale fra 4. oktober, hvor der indføres seks eco-schemes.</i></p>
165	Forslag til eco-schemes	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener ikke, at der skal afsættes flere midler end de øremærkede fra EU's side.</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at der bør etableres et bredt eco-scheme til biodiversitet og bæredygtigt landbrug, som alle kan søge.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 137 mio. pr. år i perioden fra 2023-2027 til eco-scheme biodiversitet og bæredygtighed.</i></p>

166	Forslag til eco-schemes	Danmarks Naturfredningsforening	<p>Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at det er veldokumenteret, at marker, der dyrkes efter principperne for Conservation Agriculture (CA) har en langt større biodiversitet, et lavere forbrug af brændstof, giver mindre tab af næringsstoffer og lavere forbrug af insektgifte.</p> <p>Danmarks Naturfredningsforening mener derfor, at det er oplagt at fremme denne dyrkningsform gennem et eco-scheme.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslaget. Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober, hvor der indføres seks eco-schemes.</i>
-----	-------------------------	---------------------------------	--	--

Markedsordninger

Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
167	Bier	Danmarks Biavlerforening	<p>Danmarks Biavlerforening støtter ordningen til biavlsprodukter. Dog mener Danmarks Biavlerforening, at der bør opretholdes fleksible muligheder for etablering af biodiversitetstiltag som vildt- og bivenlige tiltag (max. 10 pct. af markblokken, max. 10 meter i bredden og minimum 10 meter imellem).</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det forventes, at småbiotoper generelt vil have en positiv betydning for marknaturen, herunder bierne og andre bestøvende insekter. Det er dog bestemt fra EU, at småbiotoper er underlagt krav om, at deres arealstørrelse skal begrænses. Dette vil samtidig indebære, at der også skal indføres en mindsteafstand mellem flere småbiotoper på samme areal. Denne størrelse er ikke fastlagt endnu. Småbiotoper kan placeres overalt på marken, og der er ikke krav til udseendet af en småbiotop. Dette kan give noget fleksibilitet, ligesom det kendes i dag fra vildt- og bivenlige tiltag.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser desuden, at der under bruttoarealmodellen tillades op til 20 pct. småbiotoper af markens samlede areal, hvilket er det dobbelte af, hvad de nuværende vildt- og bivenlige tiltag må udgøre.</i></p> <p><i>Endvidere må småbiotoper under bruttoarealmodellen placeres på alle arealtyper i modsætning til nuværende vildt- og bivenlige tiltag. Derudover tillades på alle støtteberettigede arealer op til 100 enkeltstående træer og buske pr. ha samt op til 100 m² klynger af træer og buske.</i></p>

168	Producent-organisationer for frugt og grønt	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri foreslår, at der allokeres 67 mio. kr. i 2023. Dansk Gartneri foreslår ydermere, at der afsættes 48.885.000 € i perioden 2023-2027 til markedsordningen for frugt og grønt.</p> <p>Dansk Gartneri bemærker, at det ikke fremstår tydeligt, hvad der ligger bag mål og output og resultatindikatorerne R.10 og R.11.</p> <p>Dansk Gartneri opfordrer Landbrugsstyrelsen til at orientere frugt- og grøntsektoren om baggrunden for indholdet i punkterne og EU-Kommissionens formelle krav til opstilling.</p> <p>Under søjlen foranstaltninger i et driftsprogram i punkt 4. <i>Forskning og forsøgsmæssig produktion</i> ser de gerne, at der kommer til at stå: 4. <i>Forskning, produktudvikling og innovation.</i></p> <p>Samtidig vil foreningen opfordre Landbrugsstyrelsen til at tage en dialog med frugt- og grøntsektoren om alle foranstaltningerne i afsnit 5.2.1.3.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 57 mio. kr. pr. år i perioden 2023-2027.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at resultatindikatoren R.10 henviser til, "Bedre organisering af forsyningskæden: Andel af bedrifter, der deltager i støttede producentsammenslutninger, producentorganisationer, lokale markeder, korte forsyningskæder og kvalitetsordninger, der modtager støtte under den fælles landbrugspolitik" mens R.11 henviser til "Koncentrere udbuddet: Andel af værdien af den afsatte produktion, som sektorspecifikke producentorganisationer eller producentsammenslutninger med operationelle programmer tegner sig for".</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen fortsætter dialog med Dansk Gartneri og frugt- og grøntsektoren om foranstaltningerne.</i></p>
-----	---	----------------	--	---

Søjle II

Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
169	Generelt	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening efterlyser flere midler til ordninger med fokus på natur og biodiversitet under søjle II.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, som fastsætter ordninger og deres finansielle allokering.</i>
170	Generelt	Danmarks Nationalparker	Danmarks Nationalparker mener, at der bør tages højde for de fem nationalparker, når støtteordningerne udarbejdes, således at nationalparkerne også kan indgå i ordningerne.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette med i det videre arbejde, men henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, som fastsætter ordninger og deres opsætning.</i>
171	Generelt	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri opfordrer til, at miljøteknologiordningen for gartnerier m.v. videreføres i perioden 2023-27.</p> <p>Herudover vil foreningen gerne foreslå en ny investeringsordning til implementering af robotteknologi, som kan skabe</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, som afsætter midler til miljø- og klimateknologi, der fokuserer på at støtte teknologier indenfor de forskellige driftsgrene, herunder gartnerier. For nuværende er de enkelte årlige indsatser dog ikke fastlagt.</i>

			vækst og forbedre arbejdsmiljøet.	
172	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser midler til teknologiordningerne.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 60 mio. kr. i perioden fra 2025-27 til miljø- og klimateknologi. Derudover afsættes der 90 mio. kr. i 2023 og 2024 under landdistriktsprogrammet.</i>
173	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der etableres ordninger, som sikrer at landmænd ikke kommer i klemme f.eks. for unge landbrugere med tilsagn, der overgår til etableringsstøtte.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at fsva. unge landbrugere vurderes det, at en etableringsordning for unge landbrugere i højere grad vil understøtte unges etablering i erhvervet, idet bl.a. en rapport fra den Europæiske Revisionsret peger på, at etableringsstøtten i højere grad end indkomststøtteordningen imødekommer de unges behov i etableringsfasen. Ordningen vil endvidere være mere omkostningseffektiv end indkomststøtteordningen.</i>
174	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der bør være øget fokus på forbedring af naturordninger og barrierer for vådområder og minivådområder. Landbrug & Fødevarer opfordrer desuden til at det sikres, at vandløbsindsatserne generelt og med disse ordninger specifikt sammentænkes med andre interesser, herunder behovet for afvanding. I den forbindelse skal det sikres, at der er midler nok sat af i forhold til behovet.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at ordninger løbende forbedres og justeres til.</i>
175	Rydning og forberedelse til afgræsning (N2000)	Danmarks Nationalparker	Danmarks Nationalparker bemærker, at der i ordningen rydning og forberedelse til afgræsning (N2000) sikres mulighed for, at der kan ydes støtte til både at forberede arealer til afgræsning og rydde uønsket træopvækst i nationalparkerne indenfor og udenfor Natura 2000-områderne.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at CAP-planen opridser de overordnede rammer og muligheder for ordningen indenfor perioden 2023-27. Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at de nærmere bestemmelser og begrænsninger for tilsagn fastsættes i forbindelse med opsætning af den enkelte ansøgningsrunde, herunder hvilke arealer der kan søges om tilskud til.</i>

176	Rydning og forberedelse til afgræsning (N2000)	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening forholder sig positivt overfor ordningen rydning og forberedelse til afgræsning (N2000), men efterlyser yderligere midler.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat midler til rydning og forberedelse til afgræsning (N2000).</i>
177	Privat Skovrejsning	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der skal stilles krav om at anlæg og pleje foregår uden pesticider og biocidholdige produkter. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at man formulerer teksten på en sådan måde, at man ikke udelukker mulighed for anvendelse af pesticider, således at man på et senere tidspunkt - hvis det måtte ønskes – kan genindføre en hensigtsmæssig fleksibilitet i forhold til anvendelse af pesticider.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at anlæg uden anvendelse af pesticider kan medføre forøgede omkostninger til renholdelse. Samtidig vurderer styrelsen, at fri anvendelse af pesticider i ordningen vil stride mod EU's pesticidstrategi.</i>
178	Privat skovrejsning	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening mener, at der skal laves en ny definition på skovlandbrug, da den der ligger i forslaget ikke giver den fornødne mulighed for at kunne drive arealet som ønsket til fordel for klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd samt muligheden for at skabe en ny biobaseret økonomi. Økologisk Landsforening foreslår, følgende definition af skovlandbrug: ”areal med vedafgrøder i afveksling med landbrugsafgrøder eller udgående dyr”. Op til 50 pct. af arealet målt på kronedække kan være dækket med bevoksninger med vedplanter.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser af hensyn til kontrollen, at det vil være vanskeligt at definere skovlandbrug ud fra et maksimum kronedække af alle træer. Det vil som eksempel være vanskeligt at definere kronedækningsgraden af nyplantede træer og buske, ligesom arealet med tiden kan vokse sig ud af støtteberettigelsen, hvis/når kronedækket dækker mere end 50 pct. af arealet. Derudover vil det komme til at kræve en vurdering baseret på skøn, som ikke er at foretrække, da det kan resultere i forskelsbehandling af ansøgere. <i>Selvom en mark indberettes som et areal med skovlandbrug, skal der være nogle klare støttebetingelser, der skal være mulige at kontrollere. En for bred definition som den Økologisk Landsforening foreslår vil derfor være vanskelig at kontrollere støtteberettigelsen af. Andre vedafgrøder end frugt, bær og nødder må anses for ikke-produktive elementer. Det er muligt at have ikke-produktive elementer på landbrugsarealer, hvis disse tegnes ind som elementer i bruttoarealmodellen. På den måde bliver det muligt at</i></i>

				<p>kontrollere, at andelen af ikke-produktive elementer ikke bliver dominerende på en mark.</p>
179	Privat skovrejsning	WWF Verdensnaturfonden	<p>WWF Verdensnaturfonden er uenig i, at privat skovrejsning bidrager målrettet og omkostningseffektivt til målsætning 2 og specifik målsætning F og dermed til beskyttelse og genopretning af biodiversitet.</p> <p>WWF Verdensnaturfonden vurderer, at ordningen er ineffektiv iht. biodiversitet set i lyset af omkostningerne. Naturlig tilgroning er at foretrække.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser at ordningen er et af de fire kollektive virkemidler for kvælstofreduktion. Det primære formål med ordningen er således, at fjerne kvælstof fra vandmiljøet med skov, som virkemiddel.</p> <p>Sekundært har ordningen til formål, at optage og lagre kulstof.</p> <p>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der kan inddrages yderligere tiltag, der kan bidrage til klimamålsætningerne.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vurderer, at der er elementer i ordningen, der bidrager positivt til biodiversiteten i ny skov. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der kan inddrages andre hensyn til biodiversiteten i ny skov.</p>
180	Privat skovrejsning	Dansk Skovforening	<p>Dansk Skovforeningen gør opmærksom på, at man med ordningen ikke udvider skovarealer jf. målsætninger D2 og F3.</p> <p>Dansk Skovforening bemærker, at kommuner kan kun søge til Natura 2000-skov. Hvis man ønsker at holde fast i dette, bør det overvejes, at de får mulighed for at søge på skov i Natura 2000-områder og ikke kun på Natura 2000-registrerede skovnaturtyper.</p> <p>Dansk Skovforeningen bemærker, at der stilles krav til træer, herunder antal og placering. Der anfægtes om det kan være et generelt krav under denne ordning, der også omhandler ekstensiv drift.</p> <p>Vådomsrådeprojekter i skov og tiltag ser ud til at udgå af ordningen. Det finder Skovforeningen ærgerligt.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen er enig med Dansk Skovforening i, at ordningen ikke udvider skovarealet.</p> <p>Ordningen har hovedsigte mod at tilgodese biodiversiteten i de private skove, mens kun registrerede skovnaturtyper i de offentlige skove kan imødekommes.</p> <p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet ved at skære de dele fra, der har været lav søgning – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også mere attraktiv for tilskudsmodtagerne, ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</p> <p>Ordningen er sat op med virkemidler, der omkostningseffektivt kan imødekomme identificerede behov i skovene, og som vil have en positiv effekt på biodiversiteten.</p>

			<p>Dansk Skovforening mener, at der brug for en justering i forhold til naturlige vandstandsforhold, så kravet om mindst 50 år kan fraviges på en mindre del af arealet.</p> <p>Dansk Skovforening bemærker, at der er tale om en radikal ændring af ordningen.</p>	<p><i>Genskabelse af naturlig hydrologi er et af de elementer, der ikke længere udbydes i ordningen pga. manglende søgning.</i></p>
181	Privat skovrejsning	Dansk Skovforening	<p>Dansk Skovforening mener, at der er behov for at gentænke ordningen for at optimere kulstofbindingen. Dansk Skovforening mener også, at der er behov for at se nærmere på klimatilpasning bl.a. ved at inddrage nye træarter m.v.</p> <p>Dansk Skovforening bemærker, at ansøger skal sikre, at projektet anlægges og plejes og opretholdes i en vis periode efter endt etablering. Dansk Skovforeningen mener derfor, at der bør godkendes en mindre planteafgang i forbindelse med afsyning og kontrol.</p> <p>Dansk Skovforening noterer sig, at ansøger skal sikre, at investeringerne i projektet er nye. De mener, at der skal være mulighed for at anvende brugt hegn, så længe det opfylder kravene om at holde vildtet ude at kulturen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er et af de fire kollektive virkemidler for kvælstofreduktion. Sekundært har ordningen til formål at bidrage til kulstofoptag og -binding. Ansøgninger om tilskud til privat skovrejsning bliver prioriteret bl.a. pba. projekternes klimaeffekt.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der kan inddrages andre tiltag, der kan bidrage til klimamålsætningerne.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at der ikke findes en fuldstændig liste over tilladte træarter til ordningen. Som udgangspunkt kan nye træarter accepteres, hvis de er egnet til skovdrift på lokaliteten, herunder hvis de kan blive til højstammet skov.</i></p>
182	Privat skovrejsning	WWF Verdensnaturfonden	<p>WWF Verdensnaturfonden er bekymret for, at støtteordningens tidsbegrænsning på 20 år fortsætter, idet indsatsen ophører og investeringen dermed være spildt.</p> <p>Muligheden for "ekstensiv drift af skov" bør fjernes, da den intet ophæng har i de forskningsbaserede anbefalinger og prioriteringer om evidensbaserede virkemidler for biodiversitet i skov.</p> <p>Der efterlyses i stedet for krav til såvel ekstensivt græsningstryk samt muligheden for</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ordningen er rettet mod de private skove med fortsat forstlig drift for øje. Det har gennem en længere årrække vist sig, at det har været svært at indgå varige aftaler om driftsrestriktioner.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser desuden, at ordningen er sat op med virkemidler der omkostningseffektivt kan imødekomme identificerede behov i skovene, og som vil have en positiv effekt på biodiversiteten.</i></p> <p><i>Bevaring af enkelttræer til at stå og forgå bidrager til den</i></p>

			<p>samhegning med lysåbne arealer m.v.</p>	<p><i>fremtidige mængde af stående og liggende dødt ved.</i></p> <p><i>Den ekstensive skovdrift understøtter andre videnskabelige funderet anbefalinger med ingen brug af pesticider, begrænset jordbearbejdning, anvendelse af naturlig foryngelse mv.</i></p>
183	Biodiversitetsskov (N2000)	Dansk Skovforening	<p>Dansk Skovforening efterlyser et bedre grundlag til at understøtte biodiversiteten i skovene.</p> <p>Dansk Skovforening foreslår, at også grøn driftsplan, kulstofopgørelse, rådgivning til skovejere og en revision af ordningen for biodiversitetsskov (N2000) kan være indbefattet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at driftsplanlægning, rådgivning mv. med fordel kan inddrages af hensyn til biodiversiteten. Landbrugsstyrelsen tager opfordringen til efterretning og vil indgå i overvejelserne i det løbende udviklingsarbejde af ordningen.</i></p>
184	Biodiversitetsskov (N2000)	Danmarks Jægerforbund	<p>Danmarks Jægerforbund bemærker, at det i ordningen biodiversitetsskov (N2000) er afgørende, at der særligt i forbindelse med de lysåbne arealer indtænkes målrettede indsatser, og sikres tilstrækkelige midler til den fremtidige pleje af arealerne</p> <p>Danmarks Jægerforbund bemærker, at ordningen biodiversitetsskov (N2000) i nærværende CAP-plan fremstår i en forsimplet udgave i forhold til nuværende ordning.</p> <p>Danmarks Jægerforbund stiller sig uforstående over for fravalg af aktiviteterne fsva. naturlig vandstand, skovgræsning og rydning af uønsket opvækst.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at naturpleje af skov med fordel kunne omfatte lysåbne arealer og krat af hensyn til biodiversiteten. Fordi der er tale om forskellige arealtyper med forskellige behov, betyder det, at reguleringen på området er relativ kompleks og ikke let at forene.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen tager bemærkningen til efterretning og vil indgå i det løbende udviklingsarbejde.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet, ved at skære de dele fra, der har været lavsøgning på – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også mere attraktiv for tilskudsmodtagerne, ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</i></p>
185	Biodiversitetsskov (N2000)	WWF Verdensnaturfonden	<p>WWF Verdensnaturfonden mener, at der er væsentlige mangler i biodiversitetsskov (N2000) mhp. at sikre en varig og omkostningseffektiv beskyttelse og genopretning af privatskovenes biodiversitet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ordningen er rettet mod de private skove med fortsat forstlig drift for øje. Det har gennem en længere årrække vist sig, at det har været svært at indgå varige aftaler om driftsrestriktioner. Ordningen er sat op til omkostningseffektivt at imødekomme identificerede behov i</i></p>

				<i>skovene, der vil fremme biodiversiteten.</i>
186	Biodiversitetsskov (N2000)	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening hilser ordningen velkommen, men efterlyser at ordningen suppleres med tilskud til skovgræsning og genopretning af naturlig hydrologi.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet, ved at skære de dele fra, der har været lav søgning på – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også mere attraktiv for tilskudsmodtagerne, ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</i>
187	Biodiversitetsskov (N2000)	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der bør fastholdes en bred biodiversitetsordning, således at lodsejeren får fleksibilitet til at vælge de tiltag for biodiversiteten, som er målrettet det givne areal. Der bør også være mulighed for at lodsejere kan vælge mellem indsatser for dødt ved og ekstensiv skovdrift.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ordningen er forenklet, ved at skære de dele fra, der har været lav søgning på – dog udestår skovgræsning, hvor der afsøges muligheder for evt. senere implementering. Samtidig med forenklingen gøres ordningen også mere attraktiv for tilskudsmodtagerne, ved at lave digital ansøgning og engangskompensation.</i>
188	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden opfordrer til, at aktivitetskravet flyttes til 1. april. WWF Verdensnaturfonden forholder samtidigt kritisk overfor græsningen. WWF Verdensnaturfonden mener, at plejekrav strider imod forskningsfaglig rådgivning.	<i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på det uhensigtsmæssige i den gældende frist for græsningsaktivitet 15. september. Landbrugsstyrelsen arbejder på at kunne forenkle og forbedre ordningen i løbet af den kommende reformperiode, herunder frister for græsningsaktivitet. Det er hensigten, at ordningen vil komme til at understøtte en praksis med ekstensiv naturpleje og mulighed for helårsgræsning, bedre end den gør det i dag.</i>
189	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	WWF Verdensnaturfonden	WWF Verdensnaturfonden mener ikke, at de nuværende ordninger rammer de forskningsbaserede anbefalinger om græsningstryk i naturplejen. WWF Verdensnaturfonden henviser til illustration fra Dansk Naturindikator (DNI), som Aarhus Universitet har udviklet.	<i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at det samlede regelsæt på tilskudsområdet i dag kan føre til en uønsket praksis med overgræsning af naturarealer, som har behov for en meget mere ekstensiv pleje. Landbrugsstyrelsen arbejder på at kunne forenkle og forbedre ordningen i løbet af den kommende reformperiode. Dette vedrører</i>

				<p>også forenkling mhp. at undgå overgræsning.</p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vil fra 2022 reducere det gældende mindstekrav til græsningstrykket for græsning i juni, juli og august. Med ændringen nedsættes det gældende krav til 1,2 storkreaturer/ha til 0,3 storkreaturer/ha.</i></p>
190	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at datoen for overholdelse af ”synlig afgræsning” skal flyttes.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening mener desuden, at en generel nedsættelse af kravet om antal græssende dyr ønskes, samt fastsættelse af et max-krav og mulighed for differentiering ned til 0,1 eller 0,2 storkreaturer pr. ha (mod 0,3 nu) alt afhængig af lokalitetens beskaffenhed og hvilke målarter, der er tale om. Derudover er der behov for styring af udbindingstidspunkterne og græsningsintensiteten i fuglenes yngletid.</p> <p>Problemstillingen afhænger af hhv. tørre og mere våde græsarealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at det samlede regelsæt på tilskudsområdet i dag kan føre til en uønsket praksis med overgræsning af naturarealer, som har behov for en meget mere ekstensiv pleje.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vil fra 2022 reducere det gældende mindstekrav til græsningstrykket for græsning i juni, juli og august. Med ændringen nedsættes det gældende krav til 1,2 storkreaturer/ha til 0,3 storkreaturer/ha.</i></p>
191	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening mener, at der bør sikres flere midler til ordningen for hele perioden. Derudover ses der i de ordningerne en række udfordringer med at få afstemt græsningen efter de behov, engfuglene har.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der i perioden 2023-27 afsættes i alt 981 mio. kr.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder i regi af projektet, LIFE IP Natureman på at udvikle et betalingstillæg, som bygger på betaling for den opnåede effekt på naturplejearealet.</i></p>
192	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening opfordrer til, at specielt ordningerne under pleje af græs- og naturarealer (N2000) snarest muligt omlægges til effektbaserede naturtilskudsordninger.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder i regi af projektet, LIFE IP Natureman på at udvikle et betalingstillæg, som bygger på betaling for den opnåede effekt på naturplejearealet.</i></p> <p><i>Dette arbejde er fortsat under udvikling.</i></p>

193	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening bemærker, at lavbundsarealer nu kan få tilskud under ordningen, hvilket er vigtigt for at holde en vis andel af de mange ha. lavbundsarealer lysåbne til gavn for engfugle m.fl.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening hæfter sig dog ved, at det er sidste prioritet, hvilket understreger behovet for at der afsættes tilstrækkeligt med midler i ordningen.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning.</i>
194	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at ordningen pleje af græs- og naturarealer (N2000) også kan understøtte mere ekstensive græsningsformer som helårs- eller vintergræsning, da disse har en dokumentet gavnlig effekt for biodiversiteten.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er hensigten, at ordningen vil komme til at understøtte en praksis med ekstensiv naturpleje og mulighed for helårsgræsning, bedre end den gør det i dag.</i>
195	Engangskom-pensation	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der for engangskompensation bør indskrives en bredere formulering, der vil gøre det muligt at udbetale engangskompensation til andre ordninger, hvis dette måtte blive aktuelt.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at engangskompensation alene vil være relevant for støtteordninger, der medfører permanente restriktioner i arealanvendelsen.</i>
196	Engangskom-pensation	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening udtrykker tilfredshed med engangskompensation, men ser gerne ordningen udbredt til andet og mere end de begrænsede anvendelsesområder.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening, anbefaler desuden en udvidelse af beløbsrammen og støttegrundlaget.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at engangskompensation alene vil være relevant for støtteordninger, der medfører permanente restriktioner i arealanvendelsen.</i></p> <p><i>Permanent ekstensivering af lavbundsarealer, og vådområder betragtes som de frivillige virkemidler, der har den største samlede og varig effekt på klima, miljø & biodiversitet til supplering af en række nationale indsats til fremme af biodiversitet.</i></p> <p><i>Det er Landbrugsstyrelsen umiddelbare vurdering, at de afsatte EU-midler og nye nationale midler vil være tilstrækkeligt til at sikre gennemførelse af de projekter, der kan opnå tilslutning i den kommende periode og dermed understøtte en øget indsats af hensyn til klima, miljø og biodiversitet, herunder også ved</i></p>

				<i>kompensation i form af engangskompensation.</i>
197	Engangskom-pensation	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening bemærker, at erstatningsbeløbet i engangskompensationsordning skal tage højde for, at arealer med permanent græs kan være højtydende arealer på niveau med omdriftsmarker.</p> <p>Det er vigtigt, at en mark med permanent græs ikke automatisk takseres lavt fordi, den ligger i afgrødekoden permanent græs.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at støttesatsen til permanente græsarealer fastsættes som et gennemsnit for forskellige græsmarktyper, for at undgå at komplicere ordningen.</i></p> <p><i>Engangskompensation vil medføre, at den samlede kompensation udbetales tidligere end under den nuværende ordning med årlige udbetalinger i 20 år.</i></p>
198	Kvælstof- og fosforvådområder (nu vand- og klimaprojekter)	Dansk Ornitologisk Forening	<p>Dansk Ornitologisk Forening hilser ordningen for kvælstof- og fosforvådområder (nu vand-klimaprojekter) velkommen.</p> <p>Dansk Ornitologisk Forening foreslår, at tillægge biodiversitet betydning ved tildeling, således at også vådområder, der ikke umiddelbart opfylder tilbageholdelseskravene for næringsstoffer, kan komme i betragtning.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning i det fremtidige udviklingsarbejde med ordningen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker dog, at kvælstof- og fosforvådområder i så høj grad som muligt skal placeres, hvor der er en effekt for så vidt angår næringsstoffer.</i></p> <p><i>Det er tilbageholdelse af næringsstoffer, der er hovedformålet med ordningen. Der prioriteres således ikke efter biodiversitet, men idet der sker en ekstensivering af landbrugsarealer, vil biodiversiteten blive fremmet som en indirekte konsekvens af ordningerne.</i></p>
199	Lavbund	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening påpeger, at koblingen mellem lavbundsprojekter og tilskudsordningerne til pleje af græs- og naturarealer (N2000) er vigtig, idet lavbundarealerne skal kunne holdes lysåbne.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning.</i>
200	Lavbund	Landdistrikternes Fællesråd Landbrug & Fødevarer	Landdistrikternes Fællesråd og Landbrug & Fødevarer støtter ikke udtagning af jorde for 3.9 mia. kroner. Lavbundsindsatser bør i stedet finansieres med nationale midler.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor en del af finansieringen til lavbundsindsatser vil blive finansieret nationalt. I 2023-2024 afsættes der 2 mia. i statslige midler til lavbundsindsatser.</i>
201	Lavbund	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at udtagning af lavbundslande bør accelereres.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvori det fremgår at der i 2023-24 afsættes 2 mia. i statslige midler til lavbundsindsatser.</i>
202	Lavbund	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling opfordrer til, at der også udtages	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at for at finde de egnede områder,</i>

			jorde med lavere end 6 pct. kulstofindhold.	<p><i>benyttes et kort over alle arealer med kulstofindhold over 6 pct.</i></p> <p><i>Kortgrundlaget er udarbejdet af Aarhus Universitet og kan tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.</i></p>
203	Lavbund	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer ønsker at fremme muligheden for at tilkoble konsulenter til de deltagende landmænd. Det er vigtigt fortsat at understøtte implementering og sammentænkning med andre virkemidler, hvilket bør ske via en nationalt finansieret konsulentordning.</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår et set-up med konsulenter, som dækker fremme af alle udtagningsindsatser, kombineret med forstærket set-up hos kommunerne.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der afsættes 10 mio. kr. årligt i 2022-2027 til udtagningskonsulenter.</i></p>
204	Målbundet regulering	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener, at målbundet regulering bør fortsætte som søjle II efter 2026 og ikke et eco-scheme.</p> <p>Der bør indføres flere virkemidler og mere fleksibilitet ml. ID-15 områder, og at der gives tilskud til kvotereduktion.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor målbundet regulering fra 2026 vil indgå som en del af den nye reguleringsmodel, der introduceres fra 2026.</i></p>
205	Etablering af anlæg til grøn bioraffinering	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at ordningen skal gøres mere enkel og kunne rumme ny teknologi.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er i gang med at udmønte den konkrete indsats og har fokus på, at ordningen skal rumme mulighed for udbredelse såvel som udvikling af teknologien grøn bioraffinering.</i></p>
206	Etablering af anlæg til grøn bioraffinering	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at det for grøn bioraffinering (nu etablering af anlæg til grøn bioraffinering) bør overvejes, hvorvidt det er muligt at lave acontoudbetaling af støttetilsagnet, da det vil kræve likviditet, såfremt støtteudbetaling først kan ske efter endt etablering.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen vil undersøge muligheden for, at det for ordningen anlæg til etablering af grøn bioraffinering bliver muligt at anmode om rateudbetaling.</i></p>
207	Etableringsstøtte til unge landbrugere	Rådet for Grøn Omstilling	<p>Rådet for Grøn Omstillinger opfordrer til, at der knyttes klima- og miljøkrav til engangsstøtte til unge landmænd.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det ikke er planlagt at knytte miljø- og klimahensyn til ordningen unge landbrugere i perioden 2023-27.</i></p> <p><i>Fokus for ordningen er at understøtte unge landbrugere</i></p>

				<i>mulighed for etablering på egen bedrift.</i>
208	Etableringsstøtte til unge landbrugere	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at det er afgørende, at ordningen, der støtter unge landbrugere, er enkel og tilgængelig.</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at midler, der ikke anvendes til etableringsstøtte, i stedet ydes i form af en højere støttesats til unge landbrugere under de forskellige investeringsstøtteordninger.</p> <p>Landbrug & Fødevarer opfordrer til en fleksibel håndtering af uddannelseskra­v og den unge landbrugers ejerandel under ordningen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der fra 2023-27 afsættes 193 mio.kr. pr. år i form af etableringsstøtte.</i></p> <p><i>Der planlægges med fuldt afløb gennem ordningen, men evt. ubrugte midler vil kunne bruges til en højere støttesats under eks. ordningen miljø- og klimateknologi, såfremt det besluttet politisk og godkendes ved programændring af EU-Kommissionen.</i></p> <p><i>Der arbejdes med at sikre en enkel og tilgængelig ordning, som samtidigt lever op til gældende forordningskrav.</i></p>
209	Etableringsstøtte til unge landbrugere	Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landdistrikternes Fællesråd bifalder initiativ til støtte af unge landbrugere.</p> <p>Landdistrikternes Fællesrådet så dog gerne, at støtten til unge landbrugere udbetales som et engangsbeløb. Samtidig bør midler, der ikke bliver brugt til etableringsstøtte, i stedet ydes i form af en højere støttesats.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor er der fra 2023-27 afsættes 193 mio.pr. år i form af etableringsstøtte.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at etableringsstøtten gennem ordningen unge landbrugere fremadrettet vil blive udbetalt som et engangsbeløb efter gennemført ejerskifte. Der planlægges med fuldt afløb gennem ordningen, men evt. uforbrugte midler vil kunne bruges til en højere støttesats under eks. ordningen miljø- og klimateknologi, såfremt det besluttet politisk og godkendes ved programændring af EU-Kommissionen.</i></p>
210	Etableringsstøtte til unge landbrugere	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener ikke, at landbrugsstøtte bør forbeholdes jordejere. Det har særligt betydning for at give plads til generationsskifte og konstruktioner, hvor nye unge landmænd lejer eller forpagter sig ind som landmænd. Det er ifølge Økologisk Landsforening i uoverensstemmelse med nye ejerkonstruktioner mm. for at sikre et nemmere generationsskifte.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på varierende ejerkonstruktioner.</i></p> <p><i>Formålet med støtten er dog at hjælpe unge landbrugere med etablering på egen bedrift. Her er startomkostninger til køb af jord, besætninger og maskinpark betydelige, og kan derfor være en forhindring for generationsskifter. Støtten forudsætter desuden, jf. CAP-planforordningen, et ejerskifte, hvor den unge</i></p>

				<i>landbruger foruden andre krav efterfølgende er bedriftsleder af en virksomhed. Bedriftsleder tolkes som, at den unge landbruger har en bestemmende ejerandel af bedriften.</i>
211	Ø-støtte	Sammenslutning af danske småøer	<p>Sammenslutning af danske småøer ønsker ikke, at beløbet til ø-støtten pr. ha. bliver mindre end i den nuværende ordning.</p> <p>Sammenslutningen af danske småøer påpeger samtidigt, at loftet på 100 ha bør bortfalde, således at fastboende ø-landmænd kan søge tilskud til hele deres areal på øen.</p> <p>Til gengæld bør ø-støtten bortfalde for landmænd, der driver jord på de 27 småøer i Sammenslutningen af Danske Småøer, men ikke er bosat på den ø, der drives jord på.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen forventer, at satsen bliver omtrent samme niveau som i nuværende reform.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen anser det ikke for hensigtsmæssigt at genintroducere bopælskrav, da dette bl.a. medfører øgede administrative omkostninger for ordningen og øget kontrol.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen ønsker at fastholde grænsen på 100 ha. af hensyn til stabilitet i ordningen og for at understøtte de mindre landbrug på øerne.</i></p>
212	Ø-støtte	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at loftet på ø-støtte ordningen hæves fra 100 til 200 ha. pr. ansøger.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at såfremt loftet for ø-støtte hæves til 200 ha, vil det medføre en reduktion af satsen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen fastholder derfor grænsen på 100 ha af hensyn til stabilitet i ordningen og for at understøtte de mindre landbrug på øerne.</i></p>
213	LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	<p>LAG koordinationsudvalg glæder sig over, den faste procentsats for personaleomkostninger.</p> <p>Samtidig efterspørger de muligheden for at benytte en fast procentsats (15 pct.) til at dække indirekte personaleomkostninger i LAG/FLAG'erne.</p> <p>LAG Koordinationsudvalg ser gerne, at denne mulighed også gøres operationel for de LAG/FLAG'er, der ikke har direkte personaleomkostninger.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen har taget dette til efterretning, og CAP-planen vil blive tilpasset som følge heraf.</i>
214	LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	LAG Koordinationsudvalg ønsker mulighed for at benytte "Umbrella" projekter, Flat rate, Standard Scales of Unit costs, samt Electronic systems for	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, og CAP-planen vil blive tilpasset som følge heraf.</i>

			<p>applications and payment claims. & Lump sum.</p> <p>Herunder også at de administrative forenklinger gøres tilgængelig ikke kun for drift af LAG'en (delområde 2), men også i forhold til administrative forenklinger i projekterne (delområde 3).</p>	<p><i>Dog bemærkes, at flere af elementerne er beskrevet i ordningsbeskrivelsen, men Umbrella-projekter vil blive tilføjet.</i></p> <p><i>Hvad angår de administrative forenklinger ifm. drift af LAG, kan det være vanskeligt at benytte samme model til projektområdet. Dog er der allerede i forordningen mulighed for at anvende en procentsats som overhead på lønudgifter. Dette vil blive specificeret i bekendtgørelsen.</i></p>
215	LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	<p>LAG (Koordinationsudvalg) foreslår, at LAG-ordningen udbygges således, at der også kan gives støtte til projekter inden for de mange temaer og initiativer der igangsættes i regi af European Network for Rural Development (ENRD), at LAG/FLAG kan støtte netværk og erhvervssamarbejdsprojekter med op til 100 pct. og at transnationale LAG/FLAG projekter kan finansieres med 50 pct. fra hver af de to landes projektstøttemidler.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, og CAP-planen vil blive tilpasset som følge heraf.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at ENRD igangsætter møder og netværksaktiviteter.</i></p>
216	LAG	Landdistrikternes Fællesråd	<p>Landdistrikternes Fællesråd foreslår administrative forenklinger.</p> <p>Landdistrikternes Fællesråd foreslår, desuden at inkorporere bagatelgrænser.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende med at forenkle og forbedre tilskudsordningerne.</i></p>
217	LAG	LAG (Koordinationsudvalg)	<p>LAG koordinationsudvalg efterspørger mere præcis beskrivelse af Leader-metoden.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, og vil tilpasse i CAP-planen.</i></p>
218	LAG	Sammenslutning af danske småøer	<p>Sammenslutning af danske småøer mener at den afsatte pulje til dækning af "andre udgifter", som kan udgøre op til 15 pct. af de direkte personaleomkostninger, er lav.</p> <p>Sammenslutning af danske småøer påpeger, at afholdelse af informationsmøder, workshops med relevante emner, udarbejde og trykke informationsmaterialer samt annoncere, herudover aktiviteter</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at forslag om at øge personaleomkostninger fra 15 pct. til 25 pct. ikke er muligt, idet forordningsgrundlaget alene tillader 15 pct.</i></p>

			som rejseudgifter og afholdelse af generalforsamling og ordinære møder ikke kan holdes inden for den afsatte ramme på 15 pct. Sammenslutning af danske småøer foreslår, at der afsættes 25 pct. til disse aktiviteter.	
219	Forslag til ordninger	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening mener, at der bør udbydes skovordninger for at kunne gennemføre EU's skovstrategi og danske målsætninger om biodiversitet i skovene, øge kulstofoptaget- og lagringen samt at fremme bæredygtig skovdrift m.v.	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på EU's skovstrategi.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder langsigtet med at forenkle og forbedre tilskudsordningerne, og her vil EU's skovstrategi blive medtaget i det videre arbejde.</i></p> <p><i>Ordningen privat skovrejsning indeholder på nuværende tidspunkt hensyn til klimaeffekt. Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at der fremadrettet kan inddrages andre hensyn, der bidrager til klimamålsætningerne</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at bæredygtige driftsplaner kan bidrage til biodiversiteten i ny skov.</i></p>
220	Forslag til ordninger	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri opfordrer til, at CAP-planen bliver suppleret med ordninger, som kan fremme Folketingets målsætninger inden for klima og miljø, samtidig med at jordbrugets konkurrenceevne bliver styrket.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale 4. oktober 2021, hvor der bl.a. allokeres penge til ordninger som eco-schemes, udtagning af laubundsgrunde og flere øvrige grønne ordninger, der har til formål at styrke miljø og klima.</i>
221	Forslag til ordninger	Dansk Ornitologisk Forening	Dansk Ornitologisk Forening ønsker, at naturplejetilskud konverteres til effektbaserede naturtilskudsordninger, som i langt højere grad kan tilpasses fordringerne på den enkelte lokalitet.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning, men henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021 som fastsætter ordninger for perioden 2023-27.</i>
Samarbejde og rådgivning				
Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
222	CAP-netværk	Sammenslutning af danske småøer Landbrug & Fødevarer	Sammenslutning af danske småøer og Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at CAP-netværket nedsættes i god tid, så der sikres inddragelse af interessenter i udformningen af ordningerne.	<p><i>Landbrugsstyrelsen påbegynder det indledende arbejde med etablering af det nationale netværk snarest.</i></p> <p><i>Det nationale netværk skal være etableret senest 12 måneder efter</i></p>

				<i>EU-Kommissionens godkendelse og i drift inden udgangen af 2023.</i>
223	Europæiske CAP-netværk	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener, at der bør være fokus på lige konkurrencevilkår ml. EU-landene.	<p><i>Formålet med det europæiske netværk er blandt andet at bidrage til at forbedre implementering af de strategiske planer, at understøtte dialog mellem medlemsstaternes nationale netværk samt understøtte innovation i landbruget og landdistrikterne jf. forordningsgrundlaget.</i></p> <p><i>På nuværende tidspunkt pågår arbejdet omkring struktur og fokus i det kommende europæiske netværk i regi af ENRD.</i></p>
224	Interessentinddragelse	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at landbrugserhvervet skal inddrages i udmøntningen af CAP-planen.	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder med et nyt koncept for kundeinvolvering i forbindelse med implementeringen af CAP-planen.</i></p> <p><i>Konceptet indbefatter kunde- og øvrig interessentinvolvering i implementering af hver enkelt CAP-intervention i hhv. udmøntningsfasen, bekendtgørelses/regelgrundlagsfasen og i opsætningsfasen.</i></p>
225	Innovations- og rådgivningssystem i DK	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at det danske innovations- og rådgivningssystem bør anerkendes på EU-niveau, så Danmark ikke mister adgang til netværk og midler.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger desuden, at såfremt SEGES og landbrugsrådgivere pålægges opgaver i bedriftsrådgivningen i Danmark skal der afsættes finansiering hertil via CAP.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at det danske innovations- og rådgivningssystem er anerkendt i EU som værende stærkt og velintegreret. Dette har EU-Kommissionen selv påpeget i deres henstillinger til Danmark, som blev udstedet ifm. den grønne pagt.</i></p> <p><i>Strukturen og finansieringen af det nuværende bedriftsrådgivningssystem videreføres uændret. Der er ikke i denne forbindelse afsat yderligere midler under den kommende reformperiode.</i></p>

Notat om hørings svar fra 2. offentlige høring af miljøvurdering over forslag til den danske CAP-plan 2023-27

Den supplerende miljøvurdering over justeret forslag til den danske CAP-plan 2023-27 blev sendt i fornyet høring den 11. november 2021 med frist for afgivelse af hørings svar den 25. november 2021.

Den supplerende miljørapport indbefatter en vurdering af de væsentligste ændringer, som følge af den politiske aftale af 4. oktober 2021. Herunder hvordan ændringerne kan påvirke de miljøfaktorer, der vurderes at kunne blive væsentlig berørte. Den supplerende miljørapport indeholder således en vurdering af de fire nye ordninger; ko-præmie, stivelseskartofler, miljø- og klimateknologi og målrettet regulering (søjle II). Derudover indeholder den en vurdering af den reducerede ramme for lavbundsprojekter.

Miljøvurderingen over justeret forslag til den danske CAP-plan 2023-27 blev sendt i høring hos en bred kreds af myndigheder, organisationer og institutioner.

Landbrugsstyrelsen modtog i forbindelse med anden offentlige høring 14 hørings svar i alt.

Følgende høringspart har fremsendt bemærkninger til programforslaget og den supplerende miljøvurdering i den anden offentlige høring:

- Danmarks Jægerforbund
- Dansk Biavlerforening
- Dansk Gartneri
- Dansk Skovforening
- Danske Mælkeproducenter
- Dyrenes Beskyttelse
- Kommunernes Landsforening (KL)
- Landbrug & Fødevarer
- Miljøministeriet
- Rådet for Grøn Omstilling
- Økologisk Landsforening

Hørings svar fra statslige myndigheder indgår ikke i høringsnotat og bliver ikke offentliggjort.

Følgende høringspart(er) har oplyst, at de ingen bemærkninger har til programforslaget og miljøvurderingen:

- Rigsrevisionen
- Forbrugerrådet Tænk
- Erhvervsministeriet

I det følgende gennemgås de væsentligste hørings svar modtaget i forbindelse med anden offentlige høring. Landbrugsstyrelsens kommentarer hertil er anført i kursiv. Hørings svarene er kun gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte hørings svar. Det bemærkes, at der ikke er modtaget hørings svar til den supplerende miljøvurdering.

Hørings svar og besvarelser vil blive gennemgået i følgende rækkefølge:

- Generelle bemærkninger
- Overordnet og tværgående
- Konditionalitetskrav
- Søjle I

- Søjle II
- Samarbejde

Bemærkninger til justeret forslag til CAP-planen 2023-27				
Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Opfølgning:
226	Generelt	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening efterlyser ordninger målrettet pleje af sårbar natur i kommunerne, herunder ordninger der målrettet kan realisere Grønt Danmarkskort, Natura 2000-planerne mv.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
227	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det af første udkast til CAP-planen fremgik, at regeringen forventede en årlig overførsel af midler fra direkte betalinger (fleks) i 2023-2027 på 591 mio. kr. I den fornyede høringsversion af CAP-planen er dette beløb ændret til 2 mia. kr. Landbrug & Fødevarer ønsker en redegørelse for denne forskel.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at beløbet på ca. 2 mia. kr. er for den samlede periode 2023-2027. Beløbene ændres til 403 mio. kr. i gennemsnit, hvilket svarer til 2.030 mio. kr. for den samlede periode 2023-2027.</i>
228	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en krisestøtteordning.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
229	Generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der redegøres for sammenhængen mellem CAP-planen og nationalt fastsatte politiske aftaler.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at alle ordninger i CAP-planen 2023-27 følger den politiske aftale 4. oktober 2021. I den forbindelse gøres der opmærksom på, at indsatser i CAP-planen 2023-27 baseres på de forventede udbetalinger, hvilket adskiller sig fra de politiske aftaler, som baseres på tilsagnsmidler. Dertil kommer de resterende forventede udbetalinger fra nuværende og tidligere ordninger, som ikke når at blive udbetalt under det eksisterende landdistriktsprogram.</i>
230	Generelt	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening glæder sig over nye krav og støttemuligheder i CAP-planen til fremme af biodiversitet. Kommunernes Landsforening mener dog, at der i udformningen af de konkrete ordninger er behov for fokus på, at ordningerne ikke kommer til at skabe	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at landbrugere i dag også har mulighed for at opdyrke jorder, hvor der ellers er etableret hegn eller småbiotoper med henblik på at kunne opnå landbrugsstøtte. Dette er muligt i den gældende EU-landbrugspolitik (CAP), og det vil også være gældende fremover. På den baggrund forventes det, at</i>

			<p>incitament for lodsejeren til at nedlægge eksisterende småbiotoper for så at oprette nye, eller at ordningerne ikke bliver en barriere for, at landbrugere vælger at udtage arealer permanent, som ikke er egnede til landbrugsdrift, ved at indgå i større kollektive udtagningsprojekter.</p>	<p><i>landbrugerne ikke vil fjerne eksisterende hegn og småbiotoper.</i></p> <p><i>Det vurderes endvidere at være omkostningstungt for landbrugeren at fjerne eksisterende hegn, sammenholdt med den støtte, det vil være muligt efterfølgende at opnå adgang til. Til gengæld medfører CAP-planen 2023-27, at der kommer et øget incitament til at udlægge mere ny natur på landbrugsarealerne.</i></p> <p><i>Det er forventningen, at eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed kan bidrage til, at flere arealer vil overgå til permanent udtagning. Det påpeges, at højst 50 pct. af bedriftens arealer kan indgå i denne ordning.</i></p>
231	Generelt	<p>Dyrenes Beskyttelse</p> <p>Danmarks Biavlerforening</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling</p> <p>Danmarks Jægerforbund</p>	<p>Dyrenes Beskyttelse, Danmarks Biavlerforening, Rådet for Grøn Omstilling og Danmarks Jægerforbund henviser til tidligere fremsendte høringssvar til 1. offentlige høring af strategisk miljøvurdering af forslag til den danske CAP-plan 2023-27.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer dette.</i></p>
Overordnet og tværgående				
Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Besvarelse:
232	Green Deal	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening vil gerne understrege, at foreningen lægger vægt på, at den fremtidige indretning af landbrugsstøtten lægger sig tæt op ad intentionerne i EU-Kommissionens Farm-to-Fork strategi og den nye grønne arkitektur.</p> <p>Økologisk Landsforening mener ikke, at CAP-planen i tilstrækkelig grad skaber den forandring, der efterspørges i Farm-to-Fork strategien.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er vurderingen, at mål fastsat i EU's grønne pagt, herunder i Farm-to-Fork strategien og Biodiversitetsstrategi overordnet set vil blive adresseret gennem den danske CAP-plan 2023-27 og via nationale tiltag, der ligger udenfor CAP'en. Håndteringen af målene bør vurderes ud fra en helhedsbetragtning af de danske indsatser, og ikke alene det, der løftes med CAP'en.</i></p>
233	Betalingsrettigheder	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer mener ikke at der ydes tilstrækkelig kompensation som følge af betalingsrettighedernes udjævning.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der etableres eco-scheme for planter samt eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs. Herudover introduceres to koblede støtteordninger i form af ko-præmie</i></p>

				<p>og støtte til stivelseskartofler*, som skal være med til at afbøde konsekvenserne af betalingsrettighedernes afskaffelse. Ligeledes forhøjes slagtepræmien også fra 2023 og frem. Den endelige udformning af ordningerne udestår fortsat.</p> <p><i>*Aftaleparterne har efter endt fornyet høring besluttet at tilføre yderligere midler til stivelseskartofler i perioden fra 2023-2027.</i></p>
234	Omfordeling sstøtte	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser beregninger vedrørende omfordelingsstøtte mellem større og mindre landbrug.	Landbrugsstyrelsen henviser til resultatindikator 6 i CAP-planens afsnit 2.3.1.
235	Kontrol	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at det af afsnit 7.3.1.1.2, fremgår at det vil være muligt at tilmelde sig den eksisterende koblede støtteordning (slagtepræmie) og de to nye koblede støtteordninger (ko-præmie og præmie til stivelseskartofler) ved at angive det i fællesskemaet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer anfægter, om det er nødvendigt at lave en aktiv tilmelding til ordningen, da data omkring slagtede dyr, køer og arealer dyrket med stivelseskartofler allerede eksisterer. Det vil ifølge Landbrug & Fødevarer øge risikoen for at ansøgere ikke får tilmeldt sig og dermed mister støtte.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen noterer sig Landbrug & Fødevarers synspunkt og bemærker hertil, at ansøgning om de koblede støtteordninger kræver aktiv tilmelding.</p> <p>Landbrugsstyrelsen vil undersøge muligheden for, om der er en anden måde aktivt at tilmelde sig ordningen for derved at minimere risikoen for, at ansøger ikke får tilmeldt sig ordningen.</p>
236	Kontrol	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det af CAP-planen fremgår at medlemslandet skal sikre, at alle støttebetingelser er overholdt i de data, der indrapporteres til EU-Kommissionen, og at der også skal ske støttereduktioner hos landmanden, hvis der findes overtrædelser i forbindelse med den generelle overvågning.	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det præcise indhold af Area Monitoring System (AMS) endnu ikke er endeligt fastlagt, da gennemførelsesbestemmelserne ikke er vedtaget.</p> <p>Landbrugsstyrelsens forventninger til AMS er, at systemet vil være en reel erstatning af den nuværende monitorering, samt at den kvalitetssikring af AMS, som medlemslandene også forventes at</p>

			<p>Landbrug & Fødevarer udtrykker bekymring over denne udvikling, da det reelt betyder, at der vil være et dobbelt kontrol- og sanktionssystem. Landbrug & Fødevarer mener, at AMS-systemet alene skal anvendes til at indrapportere statistik på den generelle udvikling i medlemslandet. Det skal ifølge Landbrug & Fødevarer ikke anvendes som et supplerende kontrolsystem.</p>	<p><i>skulle udføre, vil erstatte den fysiske kontrol, som den kendes fra den nuværende reform.</i></p> <p><i>Såfremt disse forventninger holder stik, vil der derfor ikke være tale om dobbeltkontrol.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen afventer dog de vedtagne gennemførelsesbestemmelser samt eventuelle guidelines ift. endelig afklaring.</i></p>
237	Kontrol	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at sanktionssystemet for konditionalitet bør indrettes på en måde, som ikke er mere vidtgående end de minimumskrav, der stilles i EU's gennemførelsesbestemmelser, og at muligheden for at indføre bagatelgrænser udnyttes i videst muligt omfang. For Landbrug & Fødevarer er det centralt, at der i forbindelse med kontrolbesøg gennemføres en helhedsvurdering og at eventuelle overtrædelser alene sanktioneres, hvis de har haft en betydelig effekt i forhold til formålet med den bestemmelse, der er overtrådt.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det forventes, at der fastsættes detaljerede regler om sanktionsberegningen for konditionalitet i en delegeret retsakt.</i></p> <p><i>I det omfang, der overlades et spillerum til medlemsstaterne til fastsættelse af en administrativ praksis for sanktionsberegningen, vil proportionalitetsprincippet være det styrende princip for Landbrugsstyrelsen.</i></p> <p><i>Hvis overtrædelser af konditionalitetskravene ud fra en vurdering af alvor, omfang, varighed, intentionalitet og gentagelse findes at være uden betydning ift. formålet med kravet, bliver støttemodtageren ikke pålagt en sanktion.</i></p>
238	Målsætninger	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at en række målsætninger i tabel 2.3.1 er ændret og efterlyser baggrunden for disse justeringer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at resultatmål og milepæle i tabel 2.3.1 er blevet opdateret som følge af den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
239	Behov	Dansk Skovforening	<p>Dansk Skovforening bemærker, at justeringer i CAP-planen har skubbet tekst i behovskoderne. Eksempelvis har behovskode F7 (Intensiv dyrkning på store arealer presser levesteder for dyr og planter i landbrugslandet) flere steder fået behovskode F6' (Invasive arter presser den danske biodiversitet).</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der fsva. behov F6 og F7 er sket en fejl i behovenes titler og nummerering. De korrekte titler er:</i></p> <p><i>F6: Invasive arter presser den danske biodiversitet</i></p> <p><i>F7: Intensiv dyrkning på store arealer presser levesteder for dyr og planter i landbrugslandet</i></p>

			Dansk Skovforening finder, at behovskode "F7 Intensiv dyrkning på store arealer presser levesteder for dyr og planter i landbrugslandet" i privat skovrejsningsordningen (tilplantning af landbrugsarealer) kunne bruges under "Behov som ordningen adressere". Til gengæld finder de ikke behovskoden F7 relevant for biodiversitetsskov (N2000), da der er tale om en ordning for eksisterende skov.	<i>Dette vil blive justeret i CAP-planen 2023-27.</i>
240	Behov	Dansk Skovforening	Dansk Skovforening finder ikke at "Behovskode F6" har det indhold, eller at SWOT-analysen har identificeret naturnær skovdrift som et behov med tilhørende behovskode. Dansk Skovforening anmoder derfor om, at F6 fjernes fra privat skovrejsning samt at ordlyden af F6 rettes til: "F6 Invasive arter presser den danske biodiversitet" i biodiversitetsskogs-ordningen (N2000).	<i>Landbrugsstyrelsen noterer sig Dansk Skovforenings bemærkning. Landbrugsstyrelsen henviser til høringssvar nr. 239. Desuden oplyser styrelsen, at F6 fortsat vil fremgå under privat skovrejsning, men justeres i CAP-planen 2023-27.</i>
241	Resultatindikatorer	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer ønsker en begrundelse for hvorfor en række af de nye støtteordninger under eco-schemes bidrager til resultatindikatoren R6: <i>Omfordeling til små bedrifter.</i>	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at alle eco-schemes skal indgå i udregning af resultatindikatoren R.6. Indikatoren skal udregnes hvert år pba. fordeling af støtte til små bedrifter, heri indregnes støtte modtaget gennem eco-schemes.</i>
242	Minimumskrav	Landbrug & Fødevarer	Landbrug og Fødevarer efterlyser redegørelse for, om det er muligt at opfylde kravet til minimumsaktivitet via et tilstandskrav.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at det følger af EU-reglerne, at medlemsstaterne fastsætter krav om landbrugsaktiviteter på alle landbrugsarealer, hvor udførelse af tilstandskrav også anses som en landbrugsaktivitet. Et tilstandskrav er f.eks. gældende på arealer med vedholdige afgrøder, hvor der skal sikres en minimums vedligeholdelsesforpligtelse, så der ikke sker opvækst af ukrudt og andre træer og buske, som kan hæmme dyrkningen af hovedafgrøden. Derudover bliver der mulighed for via bruttoarealmodellen at undlade</i>

				landbrugsaktiviteter på op til 20 pct. af markens areal.
243	Aktiv landbruger	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening undrer sig over, at en aktiv kvæghusdyrholder anses for en "aktiv landbruger". Økologisk Landsforening stiller spørgsmål til, hvorfor andre husdyrhold ikke berettiger til, at landmanden anses for at være en "aktiv landbruger".</p> <p>Økologisk Landsforening mener, at alt husdyrhold skal ledsages af jordtilliggende og dermed vil en aktiv jordbruger leve op til kriterie 1: Råderet anses for opfyldt uden at der er tale om, at landbrugeren ejer jorden eller andre landbrugsejendomme.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at styrelsens udgangspunktet for definition af begrebet "aktiv landbruger" er, at det skal omfatte alle ansøgere, der i dag modtager direkte støtte til arealer.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bemærker, at nogle landbrugere i dag søger om slagtepræmie uden at have 0,3 ha landbrugsjord, hvorfor kriterium 2 er tilføjet for at inkludere denne gruppe.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har udelukkende opsat kriterie 2 for at indlemme de jordløse ansøgere til de koblede præmier, og her eksisterer kun ordninger til kvæg – A) slagtepræmie for kvier, tyre og stude og B) malkeko-ordningen. Det vil derfor være lige som i dag.</p> <p>Der er det samme ræsonnement i det nuværende krav om et minimums areal, hvor ansøger skal have mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og tilhørende betalingsrettigheder. De skal have mindst 2,00 ha støtteberettiget areal og samtidig have betalingsrettigheder til dem. Selvom de ikke opfylder kravet på 2,00 ha, kan de alligevel være berettiget til grundbetaling og den grønne støtte, hvis de i stedet er berettiget til mindst 300 euro i slagtepræmie for kvier, tyre og stude.</p>
244	Aktiv landbruger	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri anmoder om, at arealbegrænsningen (mindst 0,3 ha sammenhængens landbrugsareal) ikke gælder væksthuse (drivhuse), jf. § 11, stk. 1 i den gældende bekendtgørelse nr. 28 af 11. januar 2021 om direkte arealstøtte.	<p>Landbrugsstyrelsen har udarbejdet en definition af aktive landbrugere med henblik på, at den skal være enkel, stille minimumsbetingelser til ansøgerens landbrugsaktivitet samt være objektiv. Det vurderes derfor, at et krav for alle ansøgere i søjle I og ø-støtte (i søjle II) om at de skal råde over mindst 0,3 ha landbrugsareal med en årlig landbrugsaktivitet opfylder dette.</p> <p>Reglen i bekendtgørelse § 11, stk. 2 vedrører størrelsen af landbrugsparcellen (marken) og</p>

				<i>vedrører ikke aktiv landbrugerdefinitionen.</i>
245	Definition af ung landbruger	Dansk Gartneri	<p>Dansk Gartneri anmoder om, at "en fødevarereproduktion" erstattes af "en jordbrugsproduktion".</p> <p>Ændringen vil betyde, at unge gartnere, som etablerer sig på en ejendom med produktion af ikkespiselige gartneriafgrøder, som for eksempel blomster eller planteskoleplanter, også vil blive omfattet. Efter Dansk Gartneris vurdering vil den foreslåede ordning kunne få stor betydning for generationsskiftet inden for gartnerierhvervet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning og ændrer i CAP-planens afsnit 4.1.5.1. definition til "en jordbrugsproduktion".</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser desuden, at det ikke er hensigten at holde potteplanteproduktioner ude, såfremt de samtidigt opfylder de andre tilsagnskriterier. Desuden kan selvsamme gartneritype allerede understøttes under den nuværende miljø- og klimateknologi ordning.</i></p>
246	Støtteberettigede arealer	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at det er vigtigt i forhold til at rumme behovene i den økologiske produktion, at reglerne for støtteberettigelse af arealer i økologiske produktionssystemer forenkles, hvor der i folde til især fjerkræ og grise beplantes med pil, poppel samt øvrige vedarter.</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i høringsnotatet fremgår, at den nye skovlandbrugsdefinition vil bidrage til forenkling i forhold til udearealer til fjerkræ, grise m.v. Dette er dog ikke Landbrug & Fødevarers opfattelse, da disse udearealer typisk også indeholder andre arter end frugt, bær og nødder. Landbrug & Fødevarer mener derfor, at der fortsat brug for forenkling på dette område.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der med bruttoarealmodellen bliver mulighed for på op til 20 pct. af en mark at tilplante med pil, poppel og øvrige vedarter, uden at det medfører en nedsættelse af støtten. Dette kan også ske i en kombination med skovlandbrug.</i></p>
247	Støtteberettigede arealer	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening bemærker, at der er anvendt en snæver definition af skovlandbrug for at Landbrugsstyrelsen bedre kan kontrollere, om der er tale om et areal, der er lagt ud som skovlandbrug, GLM 8-element, eller om arealet ligger under bruttoarealmodellen.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at skovlandbrug er defineret således, at der gives langt bedre rammer i forhold til i dag til at kunne dyrke visse former for skovlandbrug. Det vil ikke være muligt at tillade lavskovsarter i skovlandbrugsbegrebet, da det vil medføre en stor risiko for omgåelse af de regler, der er fastsat for dyrkning af lavskov, hvor der er</i></p>

			<p>Økologisk Landsforening er uenig i, at det er nødvendigt at anvende den definition, de har valgt for at sikre adgang til kontrol.</p> <p>Med de opstrammede krav til bruttoarealmodellen giver den ikke længere mulighed for at indrette sig med skovlandbrug inden for det areal, der er tegnet ind som et bruttoareal. Der er derfor opstået et endnu større behov for at åbne definitionen på skovlandbrug, så den følger, den globale definition.</p>	<p><i>krav om, at de skal have et bestemt antal træer pr. ha og med krav om at de stævnes indenfor en bestemt årrække.</i></p> <p><i>Under bruttoarealmodellen bliver der mulighed for at have op til 20 pct. områder af en mark udlagt med småbiotoper, hvorved der indenfor denne ramme også må tilplantes med pil, poppel og øvrige vedarter, uden at det medfører en nedsættelse af støtten. Dette kan således ske i en kombination med skovlandbrug.</i></p>
248	Bruttoareal-model	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer er utilfredse med, at der stilles krav om en maksimumstørrelse på arealerne.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at det øger kompleksiteten og risikoen for fejl med underkendelser til følge og dermed yderligere reducere landbrugers incitament til at anvende bruttoarealmodellen.</p> <p>Generelt efterlyser Landbrug & Fødevarer en mere forenklet model.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at det følger af CAP-plan forordningen, at der stilles en række krav, herunder krav om maksimumstørrelse for småbiotoperne under bruttoarealmodellen, for at sikre, at småbiotoper ikke bliver dominerende på arealet og hæmmer landbrugsdriften i at blive udført. Med henblik på at imødekomme et ønske om øget fleksibilitet vil hektarstørrelsen dog øges til 1 ha i CAP-planen 2023-27.</i></p>
249	Bruttoareal-model	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening anfægter de tilføjede restriktioner på bruttoarealmodellen. Økologisk Landsforening gør opmærksom på, at bruttoarealmodellen er fremsat som et forslag, der skal fjerne incitamentet til at nedlægge småbiotoper.</p> <p>Økologisk Landsforening finder det i den forbindelse vigtigt, at det ikke udløser støttereduktion samt at det ikke udløser flere krav, der skal opmåles.</p> <p>Økologisk Landsforening opfordrer til, at procentsatsen for bruttoarealmodellen øges til 30 pct.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen gør opmærksom på, at det følger af CAP-plan forordningen, at der skal sættes maksimumstørrelser for småbiotoper, der indgår i bruttoarealmodellen. Dette kan Danmark ikke afvige fra. Maksimumsandelen er i det forslag til CAP-plan, der har været i høring er fastsat til 0,5 ha i høringen. For at skabe yderligere fleksibilitet for landbrugerne, øges denne størrelse til 1 ha i CAP-planen 2023-27.</i></p> <p><i>Maksimumsandelen er fastsat således, at der også er taget højde for forekomst af de andre elementer på marken, der er tilladt efter reglerne i dag. Samtidig er andelen fastsat under hensyntagen til, at der sker mindst muligt fratæk af</i></p>

				<p>bruttoarealet under andre ordninger.</p> <p><i>Der gøres opmærksom på, at bruttoarealmodellen har til formål at sikre muligheder for, at landbrugerne kan udlægge nye elementer på de støtteberettigede arealer til gavn for dyr og planter uden risiko for støttenedsættelse. Det er efter reglerne under den direkte støtte ikke muligt at inkludere eksisterende elementer, der i forvejen ikke er støtteberettigede. Dog bliver der via GLM 8 mulighed for, at kravet kan opfyldes med eksisterende markkrat, hvis de er beliggende på omdriftsarealer. Så længe markkrat indgår i opfyldelsen af GLM 8, bliver markkrattet også støtteberettiget til den direkte støtte. Elementer, der er placeret udenfor markblokken eller er placeret på arealer med permanent græs eller arealer med permanente afgrøder, kan ikke indgå i GLM 8-kravet om udlægning af mindst fire pct. ikke-produktive elementer, da det er en betingelse i kravet, at elementerne er beliggende på omdriftsarealer.</i></p>
250	Bruttoareal-model	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening mener at, bruttoarealmodellen er blevet for bureaukratisk og rigid.</p> <p>Samtidig er Kommunernes Landsforening bekymret for, om brugen af modellen kan anvendes til, at der bliver godkendt landbrugsdrift på arealer med beskyttet natur. Derfor foreslår Kommunernes Landsforening, at der tages højde for dette i forbindelse med udarbejdelse af vejledning.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 74.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det ifølge den nationale lovgivning under naturbeskyttelseslovens §3 ikke er tilladt at foretage tilstandsændringer af arealer og områder, der er beskyttede. Det vil blive skrevet ind i vejledningen, at eksisterende lovgivning skal overholdes.</i></p>
251	Bruttoareal-model	Danske Mælkeproducenter	<p>Danske Mælkeproducenter finder det vigtigt, at bruttoarealmodellen bliver så enkel at anvende som muligt, eksempelvis ved at man følger matrikelkortene, så der endnu engang ikke skal opmåles og indføres nye arealkort.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det følger af CAP-plan forordningen, at medlemsstaterne udstiller et pålideligt og korrekt kortlag over markblokke for at kunne udbetale støtten korrekt. Det kortlag, der administreres efter i dag, følger de naturlige skel, herunder dyrkningssskel, og ikke matrikelgrænserne.</i></p>

				<i>Matrikelgrænserne tager ikke højde for naturlige skel eller opdaterede dyrkningsstel. Kortlaget over markblokke fortsætter i hovedreglen uændret, og der er derfor ikke tale om, at arealer skal opmåles og indtegnes på ny.</i>
252	Bruttoareal-model	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund ser gerne, som anført i første høringssvar, at andelen for bruttoarealmodellen forøges. Danmarks Jægerforbund er fortsat bekymrede for, om bruttoarealmodellen bliver administrativ tung i forhold til eksempelvis krav om indtegnning, kontrol mv. hvilket den nye, og ifølge Danmarks Jægerforbund unødvendige, øvre grænse på 0.5 ha. for småbiotoper under bruttoarealmodellen underbygger.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det følger af CAP-plan forordningen, at tilstedeværelsen af småbiotoper under bruttoarealmodellen ikke må blive dominerende og hæmme landbrugsdriften i at blive udført på arealet. Derudover har EU-Kommissionen senest suppleret med et yderligere krav om, at der skal sættes maksimums størrelser for småbiotoperne.</i> <i>Fsva. maksimums størrelse henvises til besvarelse nr. 249.</i> <i>Det tages til efterretning, at maksimums størrelsen er sat for lavt i henhold til behovet, og den øges derfor i CAP-planen 2023-27 til én ha.</i>

Konditionalitetskrav

Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Besvarelse:
253	GLM generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer undrer sig over, at Landbrugsstyrelsen i høringssvarsnotatet til den første høring af CAP-planen nævner, at der ikke er konditionalitetskrav, der opfyldes på landsplan. Landbrug & Fødevarer bemærker, at GLM 1 opfyldes i udgangspunktet på landsplan, så længe den nationale andel af permanent græs ikke falder under et vist niveau.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at GLM 1 aktiverer kravet om opretholdelse af permanente græsarealer på bedriftsniveau, hvis andelen af permanente græsarealer i forhold til landbrugsarealet på medlemsstatsniveau falder med mere end fem pct. Dette indebærer ikke, at forpligtelsen til at opretholde permanente græsarealer gælder på medlemsstatsniveau, men at forpligtelsen på bedriftsniveau til at opretholde permanente græsarealer først aktiveres, når andelen af permanente græsarealer i forhold til landbrugsarealet er faldet med mere end fem pct.</i>
254	GLM generelt	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at begrebet "plantedække" er ændret til "jorddække" i det nye udkast til CAP-planen. Der ønskes en forklaring på ændringen af formuleringen, og om det har nogen praktisk betydning.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at jorddække er den korrekte oversættelse frem for plantedække, hvorfor denne ændring er foretaget. I praksis er ændringen uden betydning.</i>

255	GLM 1	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer ser et behov for, at der skabes så meget luft som muligt, når den nye referenceandel for permanent græs skal beregnes.</p> <p>Landbrug & Fødevarer ønsker at referenceåret bliver 2015. Ved indlemmelsen af det økologiske areal skal der ifølge Landbrug & Fødevarer tages hensyn til, at økologerne i det foreslåede referenceår 2018 ikke var omfattet af reguleringen vedrørende permanent græs.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener ikke det er rimeligt, hvis det er ændringen af referenceår alene, der igangsætter udløsningen af de potentielle restriktioner for permanente græsarealer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at alle jordbrugere skal omfattes af GLM 1.</i></p> <p><i>Det følger desuden af EU-reglerne, at referenceåret skal være 2018.</i></p>
256	GLM 1	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening påpeger, at når økologer ikke længere er green by definition og man fremrykker referenceåret til 2018, opstår der et endnu stærkere behov for at ordningen engangskompensation ikke fastsætter erstatningen med afsæt i afgrødekategorien, men med afsæt i jordens bonitet.</p> <p>Økologisk Landsforening bemærker, at særligt økologer kan forudses at have permanente græsmarker på arealer, som også vil være god omdriftsjord, fordi de har dyrene på græs. GLM 1-kravet og udsigten til den nye kompensationsordning kan ifølge Økologisk Landsforening få landmænd til at pløje deres jord op, for at undgå at få en lavere vurdering af deres jord og dermed forringet pant eller en lavere engangskompensation, hvis de forestiller sig, at de vil gå ind i en udtagningsordning.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at, at alle jordbrugere skal omfattes af GLM 1.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at støttesatsen til permanente græsarealer fastsættes som et gennemsnit for forskellige græsmarktyper, for at undgå at komplicere engangskompensation. Andre modeller ville være usikre og/eller omkostningstunge. Da referenceåret for fastlæggelse af støttesats vil ligge bagud i tid, vil dette ikke give anledning til påvirkning af GLM 1 (den samlede andel af landbrugsarealet, der udgøres af permanent græs).</i></p>

257	GLM 5	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer er i udgangspunktet positive overfor, at kravet målrettet både jorderosion og fosforerosion giver en begrænset arealudpegning på kun 172 ha.</p> <p>Landbrug & Fødevarer efterlyser en nærmere redegørelse for, hvorledes Landbrugsstyrelsen er nået frem til 172 ha. og også en mere præcis redegørelse for kravets implementering.</p> <p>Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at muligheden for at anvende konturpløjning bevares. Desuden bør pløjeforbuddet kun gælde i en periode hen over vinteren.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at konditionalitetskravet er målrettet mod reduktion af vanderosion.</i></p> <p><i>Aarhus Universitet har udarbejdet en kortlægning af jordbrugsarealer med ikke-bæredygtig risiko for jorderosion som følge af vanderosion samt en overlapsanalyse i forhold til fosfortab. Overlapsanalysen kortlægger landbrugsarealer, der både har risiko for erosion ved sedimenttransport som følge af nedbør og samtidig taber fosfor til vandmiljøet som følge af transport til overfladevand.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen anvender denne kortlægning som grundlag for konditionalitetskravet. Aarhus Universitets overlapsanalyse viser, at 321 ha landbrugsareal med erosionsrisiko på 11 tons/ha/år eller derover har risiko for fosfortab til vandmiljøet. Efter en yderligere overlapsanalyse med det seneste IMK kortlag, indskrænkes dette areal til 172 ha beliggende i mark og markblok.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen finder ikke, at konturpløjning vil være et effektivt virkemiddel mod vanderosion under danske forhold. I praksis vil det være svært at implementere konturpløjning korrekt i Danmark for at have en effekt på vanderosion.</i></p> <p><i>Den præcise redegørelse for kravets implementering vil blive beskrevet i bekendtgørelse og vejledninger. Konditionalitetskravet lyder, at der i perioden fra høst til 15. februar det følgende år ikke må foretages vendende jordbearbejdning (pløjning). En kortere forpligtelsesperiode ville medføre øget risiko for erosion. Jordbrugeren vil i stedet for overholdelse af pløjeforbuddet kunne vælge udlæg af markbræmmer, småbiotoper eller brak med plantedække. Disse landskabelementer skal være af en vis størrelse og placeres på det udpegede areal langs en konturlinje</i></p>
-----	-------	----------------------	--	--

				midt på bakken eller ved foden af bakken.
258	GLM 5	Rådet for Grøn Omstilling	<p>Rådet for Grøn Omstilling undrer sig over ændringen i pløjeforbud på arealer med minimum 11 tons jorderosion pr. ha/år. I den oprindelige udgave fremgår det at 136-855 ha vil være omfattet, mens der i den justerede udgave angives at 172 ha er omfattet. Rådet undrer sig over forskel i tallene på trods af fastholdt grænseværdi på 11 tons jorderosion pr. ha/år.</p> <p>Derudover undrer Rådet sig over den fastsatte grænseværdi, da der i EU er foreslået en øvre grænse for acceptabel erosion på 1,4 t pr. ha/år.</p> <p>Da jorderosion blandt andet kan føre til øget udledning af fosfor til vandmiljø ved overfladeafstrømning og i kraft af ændrede nedbørsmønstre med store nedbørsmængder på kort tid, anbefaler Rådet for Grøn Omstilling, at et større areal omfattes under GLM 5.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 257.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser hertil, at styrelsen anvender denne kortlægning som grundlag for konditionalitetskravet. Aarhus Universitets overlapsanalyse viser, at 321 ha landbrugsareal med erosionsrisiko på 11 tons/ha/år eller derover har risiko for fosfortab til vandmiljøet. Efter en yderligere overlapsanalyse med det seneste IMK kortlag, indskrænkes dette areal til 172 ha beliggende i mark og markblok.</i></p> <p><i>Som et basiskrav der skal håndtere jorderosion forårsaget af vanderosion er det hensigten med at målrette kravet mod arealer med høj risiko for vanderosion. EU-Kommissionen arbejder med en tærskelværdi for høj vanderosion på 11 t/ha jf. bl.a. EU-Kommissionens henstillinger med henblik på Danmarks strategiske plan under den fælles landbrugspolitik SWD(2020) 371 final af 18/12 2020, EU-Kommissionens Analytical Factsheet for Denmark (2019) og EU-Kommissionens science policy rapport om erosion (Condition of agricultural soil: Factsheet on soil erosion, JRC 2017).</i></p> <p><i>Derudover forventes det, at landmanden selv vil sikre plantedække og bæredygtig jordbearbejdning givet de lokale forhold på bedriften. Landbrugsstyrelsen vil arbejde for, at den af Aarhus Universitet udarbejdede jorderosionskortlægning vil blive kommunikeret til landbruget, så bedrifterne kan tage højde herfor i sin omdrift.</i></p>
259	GLM 6	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer finder det beklageligt, at kravet ikke kan implementeres i Danmark via forpligtelsen til at etablere pligtige- og husdyrefterafgrøder, der netop</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 87.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at GLM 6-kravet ikke alene kan opfyldes med pligtige- og husdyrefterafgrøder, da det ikke er</i></p>

			sikrer et plantedække på arealerne i efteråret.	<i>alle alternativer til efterafgrøder, der er beskrevet i plantedækkebekendtgørelsen opfylder formålet med GLM 6. Dvs. præcisionslandbrug kan f.eks. ikke indgå i GLM 6, da dette alternativ ikke sikrer, at der er jorddække inden for den følsomme periode. Det samme er gældende for alternativet reduceret kvælstofnorm. Hvis GLM 6 alligevel blev indført som pligtige- og husdyrefterafgrøder vil det betyde, at landmænd der anvender præcisionslandbrug ifølge reglerne for det nationale efterafgrødekrav, samtidigt risikerer at blive sanktioneret for en overtrædelse af GLM 6.</i>
260	GLM 6	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at det foreslåede GLM 6 krav nu er nedjusteret til et krav om jorddække på 60 pct. af bedriftens landbrugsareal.</p> <p>Landbrug & Fødevarer antager at landbrugsareal betyder både bedriftens arealer i omdrift, arealer med permanent græs og arealer med permanente afgrøder.</p> <p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der i høringsmaterialet fremgår, at arealer, hvor der dyrkes grøntsagsafgrøder, som høstes sent på året, ikke vil indgå i beregningen af bedriftens krav om jorddække. Det fremgår dog ikke klart, hvilken type afgrøder, der er tale om. Det er vigtigt, at almindelige landbrugsafgrøder der høstes sent, såsom sukkerroer, foderroer, kartofler, porrer, gulerødder og lignende ikke indgår i beregningen af kravet.</p>	<p><i>GLM 6 er et krav om 60 pct. jorddække inden for den følsomme periode. Udelukkende omdriftsarealer og permanente afgrødearealer er relevant for kravet, hvilket er fastsat af EU-Kommissionen i både den gamle og nye udgave af guidance dokumentet om kravet. Kravet kommer således til at omfatte alle omdriftsarealer (undtaget arealer med omdriftsgræs) samt arealer med permanente afgrøder, hvor der kræves et jorddække.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen bemærker, at permanent græs ikke indgår i kravet. Der vil dog være en række undtagelser til kravet, så det følger datoerne samt tilladelserne for jordbearbejdning i den til enhver tid gældende plantedækkebekendtgørelse. Det betyder, at det i visse tilfælde er tilladt at pløje lerholdige jorder inden for den følsomme periode. Landbrugere må også jordbearbejde, hvis dette er nødvendigt for at bekæmpe ukrudt eller af sygdomssaneringsmæssige hensyn. Arealer med grøntsagsafgrøder, der høstes sent som f.eks. kartofler er også undtaget kravet om jorddække på omdriftsarealer.</i></p>
261	GLM 6	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår at	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at mulighederne for jordbearbejdning</i>

			<p>GLM 6-kravet følger reglerne for jordbearbejdning. Det fremgår ifølge Landbrug & Fødevarer ikke præcist hvad dette betyder i praksis, herunder om det også omfatter de gældende undtagelser for jordbearbejdningsreglerne.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener det skal sikres, at arealer med efterafgrøder der i det nationale regelsæt har destruktionsfrist 20. oktober kan tælle med i GLM 6. Det gælder ifølge Landbrug & Fødevarer også i de tilfælde, hvor arealet med efterafgrøder jordbearbejdes fra 20. oktober og hvor efterafgrøderne er nedvisnet, men arealet endnu ikke er jordbearbejdet.</p>	<p><i>vil følge plantedækkebekendtgørelsen.</i></p> <p><i>I CAP-planen 2023-27, der sendes til EU-Kommissionens godkendelse, vil det fremgå, at arealer med efterafgrøder kan jordbehandles fra 20. oktober og stadig opfylde GLM 6-kravet.</i></p>
262	GLM 6	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening mener ikke at der er behov for at økologer undtages fra GLM 6-kravet. Økologisk Landsforening finder det vigtigt at økologi er et stærkt redskab til at sikre miljøbeskyttelsen, og når der kun er krav om maksimal 40 pct. af bedriften kan ligge med sort jord, og græsmarker ovenikøbet tæller med, er der rig mulighed for at lave en eventuel rodukrudtsbehandling på arealerne.</p> <p>Økologisk Landsforening ser gerne at økologireglerne i videst muligt omfang anses for tilstrækkelige til at opfylde miljøreglerne, så de kun suppleres, hvis det er nødvendigt.</p> <p>Dobbeltregulering skal så vidt muligt undgås ifølge Økologisk Landsforening. Det skal dog holdes op imod at konsekvensen ikke må være, at der tilregnes en dårlige miljøeffekt ved omlægning til økologi. Hvis økologerne skal undtages, så skal det ifølge</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at økologer vil ikke blive undtaget af GLM 6-kravet, men såfremt der er landbrugsfaglige hensyn, såsom nødvendig ukrudtsbekæmpelse i den følsomme periode, kan sådanne arealer undtages GLM 6-forpligtelsen til jorddække.</i></p>

			Økologisk Landsforening begrundes med, at de qua økologireglerne i forvejen anses for at leve op til kravet.	
263	GLM 6	Rådet for Grøn Omstilling	<p>Rådet for Grøn Omstilling er kritiske over for reduktion i kravet om plantedække fra 75 pct. til jorddække på 60 pct. i den følsomme periode.</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling undrer sig over at den justerede miljørapport ikke forholder sig til konsekvenserne af denne ændring.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at kravet kommer til at omfatte alle omdriftsarealer (undtaget arealer med omdriftsgræs) samt arealer med permanente afgrøder, hvor der kræves et jorddække, hvilket er fastsat af EU-Kommissionen i både den gamle og nye udgave af guidance dokumentet om kravet. Der vil dog være en række undtagelser til kravet, så det følger datoerne samt tilladelserne for jordbearbejdning i den til enhver tid gældende plantedækkebekendtgørelse. Det betyder, at det i visse tilfælde er tilladt at pløje lerholdige jorder inden for den følsomme periode.</i></p> <p><i>Landbrugere må også jordbearbejde, hvis dette er nødvendigt for at bekæmpe ukrudt eller af sygdomssaneringsmæssige hensyn. Arealer med grøntsagsafgrøder, der høstes sent som f.eks. kartofler, er også undtaget kravet om jorddække på omdriftsarealer.</i></p>
264	GLM 7	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer ønsker ikke at skærpe procentsatsen fra 75 pct. til 70 pct., da det vil give udfordringer for en række bedrifter. Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at det bliver muligt for ansøgerne at fortsætte med at anvende det nuværende afgrødediversificeringskrav, da et årligt afgrøderotationskrav på alle arealer ikke giver hverken landbrugsfaglig eller miljømæssig mening. Landbrug & Fødevarer henviser til beregninger fra SEGES, der viser, at bedrifter med mere end 10 hektar, vil der være godt 500 bedrifter med vårbyg, hvede, majs eller kartofler, der vil få problemer med opfyldelsen af kravet på 70 pct.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at Danmark ønsker at anvende afgrødediversificering, der er en undtagelsesmulighed til at anvende afgrøderotation.</i></p> <p><i>EU-Kommissionen har tilkendegivet, at en uændret videreførelse af det nuværende krav om flere afgrøder (KFA) ikke vil kunne opnå godkendelse som opfyldelse GLM 7. I bestræbelse på at opnå godkendelse af afgrødediversificering er maksimumandelen, som den største afgrøde må udgøre, strammet.</i></p> <p><i>Det forventes, at denne mindre stramning vil gøre det muligt at anvende afgrødediversificering som opfyldelse af GLM 7.</i></p>

			Landbrug & Fødevarer ønsker desuden fortsat, at kravet om at dyrke minimum tre afgrøder først starter ved en bedriftsstørrelse på 45 ha.	
265	GLM 7	Dansk Gartneri	Dansk Gartneri oplyser at der vil være planteskoler, som på trods af en produktion af et stort antal forskellige plantearter, kan få vanskeligt ved at opfylde kravene til afgrødediversificering i GLM 7, fordi alle arter henføres til samme afgrødekategori.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der lægges op til at opfylde GLM 7 med en videreførelse af det nuværende krav om flere afgrøder (KFA), dog således at loftet for, hvor meget den største afgrødekategori må udgøre, sænkes fra 75 pct. til 70 pct. af omdriftsarealet.</i>
266	GLM 8	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer beklager at den planlagte implementering af GLM 8 er uændret. Landbrug & Fødevarer ønsker, at læhegn og efterafgrøder kan tælle med i opfyldelsen af kravet. Det er desuden vigtigt, at småbiotoper, der ligger i forbindelse med eksisterende bevoksning belønnes med en højere omregningsfaktor, og at dyr må færdes på arealerne.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021. Under de nuværende regler har langt de fleste landbrugere opfyldt MFO (miljøfokusområder) med udlægning af efterafgrøder, hvorved de andre elementer som konsekvens heraf ikke blev tilvalgt. Med et øget fokus på biodiversiteten er der behov for udlægning af flere arealer, der ikke anvendes til produktion, hvorfor efterafgrøder ikke bliver en valgmulighed. Hvis det endvidere blev muligt at inkludere de eksisterende læhegn, vil det ligesom efterafgrøder have den konsekvens, at der ikke udlægges nye elementer. Med de seneste tilbagemeldinger fra EU-Kommissionen ser det endvidere ud til, at udlægning af ikke-produktive elementer skal ske på omdriftsarealer, hvorved det ikke er muligt at inkludere elementer, der ligger op ad omdrift. Læhegn ligger i dag udenfor markblokkene og indgår derved ikke i landbrugsarealerne. Der henvises herudover til besvarelse nr. 95 og 96.</i>
267	GLM 8 (og bruttoareal-model)	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at økologiske bedrifter i høj grad anvender ikke-støtteberettigede arealer som læhegn, krav, skov, skråninger mv. til afgræsning, eller som skygge og læ for udegående dyr og påpeger derved, at disse arealer bør	<i>Landbrugsstyrelsen gør opmærksom på, at under den direkte støtte skal arealerne anvendes landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller opretholdes i landbrugsmæssig stand. De fleste af de omtalte områder omfatter ikke-støtteberettigede elementer og er</i>

			<p>kunne få økologisk arealstøtte samt kan anvendes til opfyldelse af GLM 8 og indgå i bruttoarealmodellen.</p>	<p><i>således ikke støtteberettigede til den direkte støtte eller økologisk arealstøtte i dag og vil heller ikke blive det i fremtiden. Det bliver dog muligt med de kommende regler at lade markkrat indgå i opfyldelsen af GLM 8-kravet om udlægning af mindst fire pct. ikke-produktive elementer, hvis de er placeret på omdriftsarealer. Så længe markkrat indgår i opfyldelsen af GLM 8-kravet, vil de således være støtteberettigede til den direkte støtte. Idet læhegn og skov ikke er beliggende på omdriftsarealer, kan de ikke inkluderes i det støtteberettigede areal via GLM 8 eller bruttoarealmodellen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen gør desuden opmærksom på, at GLM 8-elementer ikke må anvendes til produktion, hvor afgræsning også anses som produktion.</i></p> <p><i>Det bemærkes herudover, at der i CAP-planen 2023-27 er lagt op til, at elementer under bruttoarealmodellen eller anvendt til opfyldelse af GLM 8-kravet også kan indgå i det støtteberettigede areal under eco-scheme for økologisk arealstøtte.</i></p>
268	GLM 8	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening finder det uhensigtsmæssigt, at der ikke tillades græsning i småbiotoper, der opfylder GLM 8-kravet og på arealer, der tilmeldes eco-scheme for biodiversitet (nu eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed).</p> <p>Landbrugsstyrelsen har henvist til, at det skyldes at arealerne skal være uproductive. Økologisk Landsforening mener ikke, at det kan oversættes til, at dyr ikke må græsse i og færdes på småbiotoper, som har en karakter, man hverken vil sprøjte eller bringe gødning ud i eller høste fra, og som ikke er anlagt som et areal med</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at det som følge af EU-reglerne ikke er tilladt med afgræsning af ikke-produktive elementer.</i></p> <p><i>Bestemmelsen i GLM 8 foreskriver, at der skal udlægges mindst fire pct. ikke-produktive elementer på omdriftsarealer. Afgræsning omfatter ifølge EU-regler også produktion, da det omfatter hold af dyr og derfor er det ikke tilladt med afgræsning af ikke-produktive elementer.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen er enige i, at afgræsning kan have en positiv indflydelse på biodiversiteten i henhold til kravets formål og har derfor forespurgt EU-Kommissionen om der kan tillades at der er forekomst af græssende dyr på GLM 8-elementer i den kommende</i></p>

			kvælstoffikserende afgrøder eller lavskov.	<i>reformperiode. Der henvises til herudover til besvarelse nr. 96.</i>
269	GLM 8	Kommunernes Landsforening	Ifølge Kommunernes Landsforening skal det sikres, at GLM 8-kravet ikke indirekte bliver en barriere for, at lodsejere vælger at indgå i et kollektivt permanent udtagningsprojekt, fordi de er nødsaget til at have arealer til at opfylde GLM 8-kravet.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til at omdriftsarealer, der bliver permanent udtaget via et projekt, kan indgå i opfyldelsen af GLM 8-kravet som brak eller småbiotoper under den forudsætning, at arealet ikke anvendes til produktion.</i>
270	GLM 8	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund opfordrer fortsat til, at der sikres den størst mulige effekt fsva. biodiversiteten i landbrugslandet af GLM 8-kravet, og at fremtidige aktivitetskrav, slåningsfrister, krav til plantedække mv. tilpasses formålet om at forbedre biodiversitet i landbrugslandet. Danmarks Jægerforbund bemærker, at Landbrugsstyrelsens besvarelse i høringsnotat til første høring må bero på en misforståelse.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at GLM 8 stiller krav om, at der skal udlægges elementer, der ikke må anvendes til produktion med henblik på at forbedre biodiversiteten. Der bliver mulighed for at tilså med blomsterblandinger, der tilgodeser biodiversiteten. Fvs. Græssende dyr, så henvises der til besvarelse nr. 96. I henhold til tidligere hørings svar præciseres det, at det er et EU-krav under den direkte støtte, at landbrugsarealerne skal anvendes landbrugsmæssigt med udførelse af landbrugsaktiviteter eller opretholdes i landbrugsmæssig stand egnet til produktion eller afgræsning. Undtaget herfor er dog elementer og områder, der indgår i GLM 8-kravet eller et supplerende eco-scheme. Herudover bliver der også via bruttoarealmodellen mulighed for at lade op til 20 pct. af en marks areal være udlagt til gavn for biodiversiteten. Der er således mange tiltag i den kommende reform, der medfører, at der kommer flere indsatser med henblik på at forbedre biodiversiteten i landbrugslandskabet.</i>
Søjle I				
Nr.:	Emne:	Høringspart:	Emne:	Besvarelse:
271	Basisindkomststøtte (grundbetaling)	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en afklaring af i hvilke tilfælde, og hvor længe, det er muligt at få grundbetaling til arealer, der indgår i lavbundsprojekter.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at basisindkomststøtten (grundbetaling) fortsat kan opnås, hvis arealet indgår i lavbundsprojekter. Dette gælder så længe, der kan udføres en landbrugsaktivitet på arealet, og som udgangspunkt i den periode et areal er omfattet en tilsagnsforpligtelse.</i>

272	Stivelseskartofler	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer opfordrer til at støtte til stivelseskartofler løber over flere år samt at der afsættes flere midler. Landbrug & Fødevarer opfordrer desuden til, at ordningen tilrettelægges således, at den udfases gradvist på samme måde som ko-præmien.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at den koblede støtteordning til stivelseskartofler* udmøntes i henhold til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p> <p><i>*Aftaleparterne har efter endt anden offentlig høring besluttet at tilføre yderligere midler til stivelseskartofler i perioden fra 2023-27.</i></p>
273	Ko-præmie	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer ønsker at støtte til ko-præmie går til malkekøer, da disse ifølge Landbrug & Fødevarer rammes hårdt af betalingsrettighedernes udjævning. Dette skal ifølge Landbrug & Fødevarer også ses i lyset af, at ammekvæg/kødkvæg sandsynligvis i højere grad vil blive tilgodeset via de to andre kompenserende ordninger, der ventes at blive indført, herunder eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs og slagtepræmie.	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig synspunktet og bemærker hertil, at ko-præmien vil gå til alle køer, men at langt størstedelen af midler afsat til ko-præmien vil tilfalde malkekvæg, da disse udgør over 80 pct. af alle køer.</i></p>
274	Ko-præmie	Danske Mælkeproducenter	Danske Mælkeproducenter finder forslaget om en ko-præmie glædeligt, men anfører, at mange landmænd med malkekvæg stadig vil være hårdt økonomisk ramt som følge af reduktion i den afkoblede støtte.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der, udover ko-præmie, etableres eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs og øgede midler til slagtepræmie. Tiltagene er målrettet kvægsektoren for at sikre rentabilitet og afbøde konsekvenserne som følge af betalingsrettighedernes afskaffelse.</i></p>
275	Ko-præmie	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling er kritiske over for indførelsen af ko-præmie- en opretholdelse af en klimabelastende produktion.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
276	Eco-schemes generelt	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening fremhæver behovet for at etablere en ny og enklere opbygning af støttesystemet.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, som fastsætter støtteordninger i perioden 2023-27.</i></p>
			Fremfor at definere individuelle eco-schemes, der konkurrerer mod hinanden, vil det ifølge Økologisk Landsforening være enklere at etablere en tilvalgsmenu med stigende betaling jo flere	

			forpligtelser landmanden påtager sig. Økologisk Landsforening mener det vil være gennemskueligt og samtidig indbygge et incitament til at betale en højere sats til arealer, der opnår en særlig værdi for biodiversitet m.v.	
277	Eco-schemes generelt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling vurderer at incitamentet til at vælge eco-schemes er blevet styrket i kraft af de tilførte midler på baggrund af landbrugsaftalen. Rådet for Grøn Omstilling finder det dog beklageligt, at effekten af ændringerne i det justerede forslag ikke vurderes hverken kvalitativt eller kvantitativt.	<i>Der henvises til den supplerende miljøvurdering, hvor væsentlige ændringer er vurderet.</i>
278	Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser en justering af eco-schemet for miljø- og klimavenligt græs, således at der sikres en kompenserende effekt ved betalingsrettighedernes udjævning. Landbrug & Fødevarer bemærker, at det foreslåede eco-scheme ikke vil have en kompenserende effekt for mælkeproducenter med intensivt drevne græsarealer, da omkostningerne ved at lade græsarealerne ligge længere overstiger det økonomiske tab ved at lade arealerne ligge længere. Dette er også tilfældet, når den forventede kompensations-sats indregnes. Landbrug & Fødevarer mener derfor at der er brug for, at ordningen ændres således, at der i stedet gives støtte til alt græs, eller at betingelserne i ordningen justeres, så det også bliver attraktivt at lade de intensivt drevne græsarealer indgå i ordningen.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at formålet med eco-schemet for miljø- og klimavenligt græs er at yde tilskud til en forlængelse af omdriftstiden for græsarealer, hvor græs udgør hovedafgrøden, og som ligger længere tid end den almindelige gennemsnitlige driftspraksis for omdriftsarealer. Derfor stiller ordningen krav, om at græsarealer skal have ligget som hovedafgrøde uden pløjning i to år forud for støtteåret, hvilket der er grundlag for at kompensere.</i> <i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at en generel støtte for alle græsarealer ikke vil kunne forenes med en ny arealreguleringsmodel, der stiller krav om mere græs i sædskiftet. En generel støtte til græs vil desuden kunne blive betragtet som en koblet støtte.</i>
279	Eco-scheme for miljø- og	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening efterspørger en afklaring på, om de to sammenhængende år	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at adgangs-betingelsen for at opnå støtte fra eco-scheme for miljø- og</i>

	klimavenligt græs		forud for tilsagn er 24 måneder fra etableringsdato.	<i>klimavenligt græs er, at arealet har ligget med græs og ikke er pløjet i to år forud for støtteåret. Det indebærer, at arealet er etableret med græs og ikke pløjes fra 1. januar to år forud for støtteåret.</i>
280	Eco-scheme for miljø- og klimavenligt græs	Danske Mælkeproducenter	<p>Danske Mælkeproducenter finder det vigtigt, at der etableres græs og at det ligger så længe som muligt. De finder, at et tilskud som kun gives til græsmarker fra tredje år og fremefter, ikke vil medføre at der kommer væsentlig flere græsmarker. Marker som i forvejen sjældent omlægges, vil i fremtiden måske blive liggende længere, men tiltaget medfører ikke umiddelbart flere græsmarker ifølge Danske Mælkeproducenter.</p> <p>Danske Mælkeproducenter mener derimod, at tilskud til græsmarker fra 1 år og med et stigende tilskud per år marken bliver liggende, som kompensation for faldende udbytter, modsat vil medføre flere græsmarker.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at formålet med ordningen er at opnå den miljø- og klimaeffekt, der er ved, at omdriftstiden på græsarealer forlænges yderligere et år. Ordningen har ikke et selvstændigt formål om at opnå flere græsarealer.</i>
281	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer finder det er vigtigt, at overgangen til permanent græs ikke påvirker størrelsen på den kompensation som landmanden kan få ved permanent udtagning af arealerne på et senere tidspunkt, da dette markant vil sænke landmændenes incitament til at indgå i en ordning med permanent udtagning af arealerne.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger hertil, at hvis overgangen til permanent græs påvirker kompensationssatsen i forbindelse med permanent udtagning af arealerne, er det overvejende sandsynligt, at ansøgeren ikke vil lade arealerne overgå til permanent græs status, således at</p>	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ved fastsættelsen af støttesatsen for det enkelte areal i forbindelse med engangskompensation ved permanent udtagning, er det anvendelsen forud (et referenceår), der vil være afgørende for, hvilken støttesats der tildeles.</i>

			ordningen udelukkende søges på omdriftsarealer.	
282	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening finder det problematisk at tilskud til ekstensivering med slæt indeholder forbud mod afgræsning uanset, hvilket areal der er tale om.</p> <p>Økologisk Landsforening finder det desuden problematisk at udelukke græsning fra disse arealer med tanke på visionen om et bæredygtigt landbrug i pagt med klima og natur.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 140.</i>
283	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening finder det vigtigt, at ordningen bliver fulgt op med gode incitamentter til, hvorfor der skal arbejdes videre med en senere permanent udtagning, hvor arealet omdannes til vådområde. Hvis lodsejerne får en bedre kompensation i denne ordning end under de permanente udtagningsordninger, så vil de ikke være med i de store udtagningsprojekter.</p> <p>Denne ordning styrker ifølge Kommunernes Landsforening behovet for at gøre betingelserne for de permanente udtagningsindsatser under ordningen "vandprojekter" (nu vand- og klimaprojekter) mere attraktive for kommunerne og lodsejerne, når de skal specificeres nærmere. Dette gælder ifølge Kommunernes Landsforening alle de nye eco-schemes.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at ekstensivering med slæt er en enkel etårig ordning, der skal understøtte en ekstensivering af omdriftsarealer, som kan bidrage til at forberede arealerne til permanent udtagning. Der vil løbende være fokus på, hvordan det understøttes bedst muligt, at de relevante arealer efterfølgende udtages permanent.</i></p> <p><i>Fra 2023 forventes tilskuddet til omdriftsarealer i forbindelse med lavbundsprojekter, at udgøre 82.500 kr./ha, udbetalt som engangskompensation. Dette beløb fremgår af CAP-planen 2023-27.</i></p>
284	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling tilslutter sig Danmarks Naturfredningsforenings kritik af, at afgræsning ikke er tilladt under ordningen, og foreslår at muligheden for afgræsning indføres i ordningen.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 140.</i>
285	Eco-scheme for ekstensivering med slæt	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund bemærker, idet ordningen kun kan søges på kulstofrige jorde samt randarealer i ådale, er	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 138, hvor Landbrugsstyrelsen anfører, at det er omdriftsarealer, der kan søges</i>

			<p>både rålam og småvildt udsatte.</p> <p>Landbrugsstyrelsen bør ifølge Danmarks Jægerforbund sikre at rammerne for driften af arealerne ikke resulterer i øget risiko for at skade vildt.</p> <p>Danmarks Jægerforbund anbefaler at der tidligst må tages slæt under denne ordning efter 15. juli for at beskytte vildtets yngel.</p> <p>Danmarks Jægerforbund gør opmærksom på at slæt i juni måned kolliderer med højdepunktet for fødsel af rålam.</p>	<p><i>tilskud til under ekstensivering med slæt, og ikke eksisterende naturarealer, som det f.eks. gælder for ordningen pleje af græs- og naturarealer (N2000) under søjle II.</i></p> <p><i>I forhold til perioden for slæt på denne ordning, skal der derfor afvejes forskellige hensyn, herunder også at det skal være muligt at tage slæt på et tidspunkt, hvor det afslåede plantemateriale kan anvendes til f.eks. foder.</i></p>
286	Eco-scheme for planter	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der er i forbindelse med høringen er præciseret, at hver af de afgrøder, der søges støtte til, skal udgøre mindst fem pct. af omdriftsarealet.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at dette krav skal justeres således, at de afgrøder, der er støtteberettiget under ordningen samlet set skal udgøre mindst fem pct. af omdriftsarealet</p> <p>Derudover er det ifølge Landbrug & Fødevarer vigtigt, at det sikres, at specialproduktion af grøntsager på friland ikke omfattes af fem pct. kravet. Det skyldes at specialproduktion af grøntsager på friland, som f.eks. dybfrostærter og andre nye specialproduktioner, ofte produceres på større bedrifter, hvor der skal et meget stort areal til, før fem pct. kravet kan opfyldes.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-schemet stiller krav om øget afgrødediversificering og om øget planteproduktion.</i></p> <p><i>CAP-plan forordningen stiller krav om, at eco-schemes skal indeholde et miljø- eller klimamæssigt bidrag på bedriftens arealer. Det miljømæssige bidrag fra eco-scheme for planter er at fremme afgrødediversificering på omdriftsarealer på bedriftsniveau. Derfor stilles krav om at dyrke en ekstra afgrødekategori, udover hvad der kræves i GLM 7. Den ekstra afgrødekategori skal udgøre minimum fem pct. af bedriftens omdriftsareal.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser desuden, at for at understøtte dyrkning af afgrøder, der kan indgå i human konsum, skal omdriftsarealet dyrkes med en eller flere afgrødekategori(er) inden for følgende afgrødegrupper: 1) frugt og bær, 2) grøntsager, 3) oliefrø og bælgssæd (storfrøede arter i ærteblomstfamilien) – uden raps, 4) rodfrugter, 5) hør og hamp, 6) kartofler. De godkendte afgrøder skal udgøre minimum fem pct. af omdriftsarealet.</i></p> <p><i>Begge sæt af krav har til formål at levere en afgrødediversificering og</i></p>

				en planteproduktion, ud over den nuværende praksis på bedriftsniveau.
287	Eco-scheme for planter	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening gentager, at denne tilskudsordning primært har karakter af at kompensere reduktionen i basisindkomststøtte (grundbetaling). Det er ikke en arealstøtteordning, der kan sætte gang i dyrkning af konsumafgrøder.</p> <p>Støtteniveauet er ifølge Økologisk Landsforening marginalt sammenholdt med prisen, hvis afgrøden afsættes til konsum. Det er derfor opdyrkning af marked, produktudvikling og sortsudvikling, der er det altafgørende for at omstille fra foder til føde.</p> <p>Økologisk Landsforening undrer sig over, at arealer med quinoa, amarant og boghvede ikke også er støtteberettiget under dette eco-scheme.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der er afsat 75 mio. kr. årligt til en plantefond, som bl.a. forventes at analysere planteområdet, herunder markeds- og produktspørgsmål.</p> <p>Quinoa og boghvede ligger inden for hør og hamp kan derfor indgå i eco-schemet for planter. Amarant udgør i dag ikke en afgrødekode, der kan anvendes ved ansøgning i fællesskemaet. Det undersøges, om der er grundlag for at etablere amarant til en afgrødekode.</p>
288	Eco-scheme for planter	Økologisk Landsforening	<p>Økologisk Landsforening stiller spørgsmål ved, om økologer, der søger dette eco-scheme, skal redegøre for afgrødefordeling og procentsatser i relation til GLM 7-kravet, når de er undtaget fra GLM 7.</p> <p>Økologisk Landsforening vurderer at det med teksten ser ud til, at den ekstraafgrøde ud over opfyldelsen af GLM 7-kravet, i sig selv skal udgøre mindst fem pct. af omdriftsarealet. Dermed vil den skulle fylde mere end de afgrøder, der tilsammen fylder 5 pct.</p>	<p>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det under GLM 7 i CAP-planen 2023-27 fremgår, at økologer iflg. CAP-plan forordningen opfylder GLM 7 qua autorisationen som økolog. Økologer kan gå ind i eco-scheme for planter på lige vilkår med konventionelle. Bedriftens opfyldelse af adgangskravene forventes at fremgå ved ansøgning.</p> <p>Landbrugsstyrelsen henviser herudover til besvarelse nr. 288.</p>
289	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Danmarks Jægerforbund	Danmarks Jægerforbund mener fortsat, at dette eco-scheme bør målrettes rødlistede fugle i landbrugslandet, fordi netop disse arter er presset som følge af den landbrugspolitik, der har været ført gennem tiden.	Landbrugsstyrelsen oplyser, at det med ordningen bliver muligt at udlægge brak og småbiotoper, der også omfatter vildt- og bivenlige tiltag samt opvækst eller tilplantning af træer og buske. Derved gives der mulighed for flere levesteder for dyr og planter

			<p>Danmarks Jægerforbund fastholder desuden, at der bør stilles særlige betingelser ved udlægning af slåningsbrak, under dette eco-scheme, da betalingen for at gå videre end GLM 8-kravet ikke blot bør være kvantitativt, men også have kvalitativt mål.</p>	<p><i>generelt, der også kan omfatte rødlistede arter.</i></p> <p><i>Dog skal det påpeges, at det ikke er muligt at udbetale støtten på baggrund af tilstedeværelse af rødlistede arter på arealet. Det skyldes, at et sådan krav vil medføre betydelige kontroludgifter, der kan udmunde i stor forskelsbehandling, da arterne kan være tilstede på forskellige tidspunkter og fundet af arterne kan afhænge af, hvor lang tid der sættes af til kontrollen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen påtænker at etablere et interessentforum med det formål at drøfte, hvordan naturhensyn kan tænkes ind i regler og støtteordninger fremover.</i></p>
290	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling støtter, at eksisterende naturarealer udelukkes fra eco-schemes og anbefaler, at der via eco-schemet for biodiversitet og bæredygtighed gives incitament til at bibeholde biotoper i flere sammenhængende år	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager bemærkningen til efterretning. Landbrugsstyrelsen oplyser, at der ikke er lagt op til at støtte indsatser gennem flere år under denne ordning. Det skyldes, at det forventes, at langt de fleste arealer, der indgår i denne ordning, alligevel vil blive udlagt hen over en længere årrække og derved være omfattet af den ekstra støtte i ordningen i længere tid end et år.</i></p>
291	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at ordningen er udvidet til at omfatte bæredygtighed og mener i den forbindelse, at eco-schemet også skal indeholde brede tiltag i forhold til bæredygtig landbrugsproduktion. Dette kunne ifølge Landbrug & Fødevarer eksempelvis være belønning af præcisionsjordbrug, anvendelse af nitrifikationshæmmere, reduceret jordbearbejdning, bæredygtigt sædskifte m.v.	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed har til hensigt at støtte yderligere udlægning af ikke-produktive elementer, end hvad landbrugerne er forpligtet til under GLM 8 og giver endvidere en rabat under GLM 8, hvis der er udlagt i alt mindst syv pct. ikke-produktive elementer på omdriftsarealer. En udvidelse med de eksempler, som Landbrug & Fødevarer præsenterer, omhandler alle produktionstiltag, hvilket vil medføre, at ordningen ikke opnår de målsætninger, der er tiltænkt.</i></p>
292	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det som noget nyt fremgår, at det kun er muligt at søge støtte under eco-schemet til halvdelen af bedriftens areal. Landbrug & Fødevarer finder det vigtigt, at det er muligt at søge støtte	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager bemærkningen til efterretning.</i></p>

			under dette eco-scheme på de arealer, hvor det vil give stor gavn for biodiversiteten. Det er ifølge dem også vigtigt, at landbrugsstøtten går til aktive landbrugere, der udfører landbrugsaktivitet.	
293	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer ønsker en bekræftelse af, hvorvidt kravet om, at der ikke kan søges eco-scheme på eksisterende naturarealer (§ 3 særlige udpegninger i N2000 og HNV over 5) kun gælder det første år arealet indgår i eco-schemet. Det vil sige, at man godt kan fortsætte med at søge støtte under ordningen, selvom arealerne vokser ind i en § 3-beskyttelse, udvikler høj HNV m.v., som følge af eco-schemet.	<i>Landbrugsstyrelsen bekræfter, at det er korrekt forstået. Arealerne må gerne udvikle sig til natur via dette eco-scheme.</i>
294	Eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening anfører, at hvis lodsejerne får en bedre compensation i dette eco-scheme end under de permanente udtagningsordninger, vil de ikke være med i de store udtagningsprojekter. Indførelsen af eco-schemes øger derfor ifølge Kommunernes Landsforening behovet for at gøre betingelserne for de permanente udtagningsindsatser under ordningen "vandprojekter" (nu vand- og klimaprojekter) mere attraktive for kommunerne og lodsejerne. Det er desuden Kommunernes Landsforenings vurdering, at eco-schemet kan have en skadelig effekt for biodiversiteten, hvis ikke både eksisterende og nye småbiotoper på denne type arealer kan tælle med i ordningen, idet det kan skabe incitament til at nedlægge eksisterende småbiotoper for at oprette nye.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det er forventningen, at eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed kan bidrage til, at flere arealer vil overgå til permanent udtagning. Det påpeges, at højst 50 pct. af bedriftens arealer kan indgå i denne ordning. Det er efter CAP-plan forordningen ikke muligt at inkludere eksisterende småbiotoper i denne ordning, da eco-schemes skal omfatte indsatser på i forvejen støtteberettigede landbrugsarealer under den direkte støtte. Der kan derfor kun støttes indsatser, der omfatter nye elementer på landbrugsarealerne.</i>

295	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at mål for udvikling af økologisk areal er uændret i forhold til den oprindelige høring. Landbrug & Fødevarer vurderer at dette skal opjusteres som følge af den politiske aftale.	<i>Landbrugsstyrelsen vil opjustere målet i overensstemmelse med den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
296	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener, at forpligtelsesperioden i CAP-planen bør fastsættes til mindst fem år.</p> <p>Endvidere mener Landbrug & Fødevarer fortsat, at omlægningstillægget bør udgå af ordningen, da det ikke bidrager til en langsigtet stabil vækst i det økologiske areal. Alternativt bør satsen fastholdes på maksimalt det nuværende niveau (1.200 kr. pr ha pr. år). Midlerne kan ifølge Landbrug & Fødevarer i stedet bruges på at styrke basistilskuddet samt N-tillægget, som understøtter muligheden for at få mere økologi i husdyrtynde egne.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig Landbrug & Fødevarers ønske om, at forpligtelsesperioden fastsættes til mindst fem år. Ønsket vil indgå i det samlede grundlag for beslutning om forpligtelsesperiodens længde, sammen med blandt hensyn til administrative konsekvenser.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 159, hvori det oplyses, at det forhøjede omlægningstillæg er baseret på beregninger af gennemsnitlige meromkostninger og indkomsttab i den toårige omlægningsperiode, hvor meromkostninger og indkomsttab er særligt høje.</i></p> <p><i>Satsen for omlægningstillægget er baseret på beregninger fra Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO) ved Københavns Universitet som viser, at meromkostningerne og indkomsttabet ved omlægning er højere end de nuværende satser. Landbrugsstyrelsen oplyser dertil, at det forhøjede omlægningstillæg sammen med det forhøjede N-tillæg på 650 kr./ha, vurderes at kunne bidrage til at øge det økologiske areal i samspil med indsatser til fremme af efterspørgslen.</i></p>
297	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer anfører fortsat at økologer også bør have adgang til at modtage støtte under eco-scheme for ekstensivering med slæt og eco-scheme for biodiversitet og bæredygtighed, da der kun vil være tale om delvist overlappende forpligtelser. Landbrug & Fødevarer mener, at der kan tages højde for de overlappende forpligtelser ved at fastsætte en tilsvarende lavere sats for økologer under ordningen.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 160.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, desuden, at styrelsen er enig i, at eventuelle overlappende forpligtelser kun er delvist overlappende. Landbrugsstyrelsen finder ikke, at en lavere sats for økologer i tilstrækkelig grad vil modsvare de nævnte hensyn angivet ovenfor/i første høringssvar. Dertil kommer, at reducerede satser for bestemte</i></p>

				<i>kombinationer/bedriftstyper vil øge kompleksiteten af ordningerne.</i>
298	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer mener ikke, at et forbud mod pesticider til fulde kan sidestilles med støttebetingelserne i eco-scheme for økologisk arealstøtte. Her indgår også begrænsning af kvælstofforbrug og er krav om økologisk certificering, som ikke gælder for arealer, der alene er omfattet af pesticidforbud. Det bør ifølge Landbrug & Fødevarer være muligt at søge økologisk arealstøtte med en reduceret tilskudssats til sådanne arealer.</p> <p>Landbrug & Fødevarer finder ikke, at alle bemærkninger vedrørende økologisk arealstøtte fra første høring er besvaret i første høringsnotat. Det gælder bl.a. ønske om forklaring på udelukkelse af tre-meter bræmmer under GLM 4 fra økologisk arealstøtte.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 156.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser hertil, at reducerede satser for bestemte arealtyper vil øge kompleksiteten af eco-schemet.</i></p> <p><i>For så vidt angår tre-meter bræmmer i regi af GLM 4 henvises til ovenstående, da tre-meter bræmmer er omfattet af et konkret sprøjteforbud.</i></p>
299	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der kan søges om økologisk arealstøtte på alle arealtyper. Dog fremgår det, at der planlægges begrænsning på brakarealer.</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår tilskudsbetingelserne angående brakarealer. Landbrug & Fødevarer mener at eco-schemet bør følge betingelser for basisindkomststøtte (grundbetaling).</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der ved fastlæggelse af eventuelle begrænsninger på økologisk arealstøtte til brakarealer, vil blive lagt vægt på enkelhed, herunder høj grad af ensretning med betingelserne for basisindkomststøtte (grundbetaling). Omvendt er det ikke hensigten, at økologisk arealstøtte skal være forenelig med eller give incitament til udbredt braklægning på økologiske arealer.</i></p>
300	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer opfordrer fortsat til, at der etableres en konverteringsordning for de tre- eller femårige tilsagn, der senest udløber i 2024/2025, hvis landmanden ønsker det. Det må ifølge Landbrug & Fødevarer forventes at give</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der ikke er hjemmel i EU-reglerne til at etablere en konverteringsordning for eksisterende tilsagn. En sådan ordning ville desuden være problematisk i forhold til opfyldelse af hjemtagning for landdistriktsprogrammet. Landbrugsstyrelsen vil have fokus på at minimere udfordringer for</i></p>

			store administrative udfordringer på bedrifterne, hvis man har arealer under både den nye og den gamle ordning for økologisk arealstøtte	<i>bedrifter med arealer under både den nye og gamle ordning i overgangsperioden.</i>
301	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer efterlyser N-tillægget under økologisk arealstøtte. Det oplyses, at der for at kunne opnå N-tillæg er krav om, at bedriften er tilmeldt Register for Gødningsregnskab. Landbrug & Fødevarer finder det derfor vigtigt, at kravet om at økologer med et harmoniareal under fem ha kan være med i registeret, hvis de opfylder optagelseskriteriet om en kvælstofnorm på 90 kg N/ha eller derover, tager udgangspunkt i afgrødenormen og ikke i tilskudskravet på 65 kg N/ha.</p> <p>Landbrug & Fødevarer har i første høring kommenteret på krav om slæt, hvor de ikke finder særlige udfordringer i, at det minimumskrav, der i dag stilles på økologiske græsarealer ændres fra ”krav om slæt” til ”krav om afpudsning”. Hvis kravet bliver ensrettet med de krav, der i dag eksisterer for grundbetaling, vil det ifølge Landbrug & Fødevarer gøre reglerne mere enkle og desuden være med til at muliggøre, at økologer kan søge de samme supplerende støtteordninger på græsarealer som ikke økologer.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at optagelseskriteriet for bedrifter med et areal under fem ha tager udgangspunkt i, at virksomheden på sit areal skal dyrke afgrøder, som samlet er omfattet af en kvælstofnorm fastsat i medfør af gødskningsreglerne på mindst 90 kg kvælstof pr. ha. Afgrødens kvælstofnorm er fastsat i gødskningsbekendtgørelsen og tager således ikke udgangspunkt i tilskudsbetingelsen for tillæg for ekstra lav kvælstoftilførsel under økologisk arealstøtte. Det er således muligt for bedriften at være optaget i registret, såfremt bedriften dyrker afgrøder med en N-norm på mindst 90 kg N/ha i gennemsnit på bedriftens landbrugsarealer, selvom bedriften grundet sit N-tillæg har et loft for udbringning af gødning på maksimalt 65 kg udnyttet N/ha på bedriftsniveau.</i></p> <p><i>Angående krav om slæt, så fremgår det ikke af CAP-planen 2023-27, men planlægges at indgå i udmøntningen af økologisk arealstøtte som eco-scheme i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelsen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen vurderer, at betydningen af slætkravet for bl.a. forsyning af biomasse til foder og biogas, samt for positive effekter på miljø og biodiversitet bør være genstand for en grundig vurdering før eventuel afskaffelse beslattes.</i></p> <p><i>Afskaffelse af kravet vil ikke ændre på, at andre hensyn end eventuelt overlappende krav, er årsag til, at økologisk arealstøtte ikke kan kombineres med eco-scheme for ekstensivering med slæt på samme areal.</i></p>

302	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening ser ikke et behov for at øge omlægningstillægget.	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til besvarelse nr. 158.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser hertil, at det forhøjede omlægningstillæg sammen med det forhøjede N-tillæg vurderes at kunne bidrage til at øge det økologiske areal i samspil med indsatser til fremme af efterspørgslen. Det vil være naturligt at foretage en fornyet vurdering heraf i forbindelse med det aftalte genbesøg i 2023/24 (bl.a. vedrørende fordoblingen af det økologiske areal i 2030), som fremgår af aftaleteksten.</i></p>
303	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Danske Mælkeproducenter	Danske Mælkeproducenter finder det glædeligt, at omlægningstilskuddet hæves pr. ha., men anfører at hvis ikke afsætningen af de producerede produkter forbedres, vil det hverken være til gavn for producenterne eller de konventionelle landmænd, hvis varer bliver presset af billigere økologiske varer.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det forhøjede omlægningstillæg skal ses i samspil med indsatser til fremme af efterspørgslen.</i>
304	Eco-scheme for økologisk arealstøtte	Rådet for Grøn Omstilling	Rådet for Grøn Omstilling mener, at der i dette eco-scheme også bør stilles krav til virkemidler, der reducerer udvaskning af N.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at det ifølge de fælles EU-økologiregler er muligt at anvende 170 kg N/ha brutto. Under eco-schemet stilles krav om en maksimal kvælstofanvendelse på bedriften i form af enten 107 kg udnyttet N/ha (uden N-tillæg) eller 65 kg N/ha (med N-tillæg). I samspil med økologireglerne og øvrig regulering er det forventningen, at kravene bidrager til en reduceret udvaskning af N fra de økologiske bedrifter. Dette understøttes bl.a. af undersøgelser af kvælstofeffekten ved økologisk drift foretaget af Aarhus Universitet.</i>
305	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer påpeger, at det bør sikres, at kravet om indsatsbehov på bedriften er på bedriftsniveau. Hvis der vælges brak som alternativ til efterafgrøder som virkemiddel, skal det ifølge Landbrug & Fødevarer sikres, at brakken ikke vokser ind i permanent græs status.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at eco-scheme for ny reguleringsmodel endnu ikke er færdigbeskrevet, men det forventes, at modellen ændres væsentligt til en udledningsbaseret model. Hvordan brak vil indgå er ikke fastlagt, idet selve modellen først skal udvikles, men det er vigtigt at sikre, at det enkelte virkemiddel kan anvendes, som det er tænkt.</i>

306	Eco-scheme for ny reguleringsmodel	Rådet for Grøn Omstilling	<p>Rådet for Grøn Omstilling mener, at implementeringen af ny regulering kommer for sent, idet Vandrammedirektivet foreskriver god økologisk tilstand i 2027, og der grundet forsinkelse i genopretning af økosystemer, bør være styr på kvælstofudledningen tidligere.</p> <p>Rådet for Grøn Omstilling noterer sig, at de nye modeller for regulering først skal udvikles, men anbefaler, at der indtil disse er klar, evalueres på den nuværende målrettede indsats og løbende tilpasser reguleringen. De områdebetingede indsatskrav bør løbende ifølge Rådet for Grøn Omstilling tilpasses på baggrund af opdaterede kortlægninger samt eventuelt større indsatsbehov allerede fra 2022 indtil den nye regulering er implementeret.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at frem til implementering af eco-scheme for ny reguleringsmodel, fortsætter målrettet regulering (søjle II). Når vandplaner for planperioden III godkendes, vil indsatsbehovet for disse anvendes i målrettet regulering.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til, at målrettet regulering løbende bliver revideret inden for rammerne af den nuværende ordning, og i det omfang der er fagligt grundlag for.</i></p>
-----	------------------------------------	---------------------------	--	--

Søjle II

Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Besvarelse:
307	Miljø- og klimateknologi	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer finder, at miljø- og klimateknologi er for begrænset og bør indbefatte investeringer målrettet miljø- og klimaeffektiv husdyrproduktion samt modernisering af stalde.</p> <p>Landbrug & Fødevarer opfordrer til at teknologier som reducerer emissionen af metan og ammoniak i stalde og gødningslagrene bliver omfattet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at de oplyste investeringer lægger sig op af den politiske aftale af 4. oktober 2021, som bl.a. skal understøtte udviklingen inden for plantebaserede fødevarer.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen skal dog understrege, at listen ikke er udtømmende. Forud for de enkelte ansøgningsrunder vil det blive politisk besluttet, hvilke indsatser der skal understøttes. På baggrund heraf vil Landbrugsstyrelsen i ordningsopsætningen afklare, hvilke investeringer der er tilskudsberettigede for den pågældende ansøgningsrunde.</i></p>
308	Miljø- og klimateknologi	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at ordningen også er åben for nyetablerede ansøgere, der ikke nødvendigvis på ansøgningstidspunktet kan opfylde 830-timers kravet.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at arbejdskraftbehovet skal være opfyldt på ansøgningstidspunktet. Kriteriet er medvirkende til at afgrænse bekendtgørelsens anvendelsesområde. Da der er tale om et arbejdskraftbehov svarende til en halvtidsstilling, anses kravet ikke umiddelbart som begrænsende for</i></p>

			Landbrug & Fødevarer finder det afgørende, at ansøgerne er aktive landbrugere og opfylder kravet, når investeringen er gennemført.	<i>nyetablerede landmænd. At kravet skal være opfyldt på ansøgnings- og tilsagnstidspunkt giver en større sikkerhed for, at der er ansøgt i et CVR-nummer, der også på udbetalingstidspunktet, har det påkrævede arbejdskraftbehov.</i>
309	Miljø- og klimateknologi	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at der i tabel R16 (outputindikator O20) står at målværdien i forhold til miljø- og klimateknologi forventes at være på 437. Landbrug & Fødevarer vil derfor gerne have oplyst om der er tale om 437 projekter der forventes at kunne opnå støtte fra puljerne, og hvordan Landbrugsstyrelsen er nået frem til dette tal.	<i>Landbrugsstyrelsen bekræfter, at de 437 projekter er et estimat for, hvor mange projekter der forventes ydet støtte til igennem perioden. Tallet er baseret på historiske data fra miljøteknologi i indeværende programperiode (2014-2022). Det understreges, at de 437 projekter kun er et estimat, og at det ikke skal tolkes som et loft over antallet af projekter.</i>
310	Målrettet regulering	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer er usikre på, hvordan finansieringen af målrettet regulering og udledningsbaseret regulering hænger sammen de enkelte år, herunder om de afsatte midler til målrettet regulering i finansåret 2026 gælder for støtteåret 2025. Landbrug & Fødevarer ønsker derfor, at der udarbejdes en oversigt over, hvordan målrettet regulering og udledningsbaseret regulering finansieres de enkelte år, og hvor midlerne kommer fra.	<i>Landbrugsstyrelsen bekræfter, at midler afsat til målrettet regulering i finansåret 2026 gælder for støtteåret 2025. Målrettet regulering finansieres i 2025 under søjle II. Udledningsbaseret regulering finansieres i 2026 og 2027 under søjle I som et eco-scheme.</i>
311	Natura 2000	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening mener, at både kommuner og lodsejere mangler redskaber til følge op på Natura 2000-planerne. Kommunernes Landsforening efterlyser særligt midler til at beskytte og udvikle den lysåbne natur. Generelt mener Kommunernes Landsforening, at der mangler ordninger som kan fremme den grønne dagsorden inden for natur.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
312	Biodiversitetsskov (N2000)	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening kvitterer for de gode intentioner, men bemærker, at	<i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende på at forbedre ordningens indhold og</i>

			der er fare for at ordningen kan blive for bureaukratisk.	<i>administrationsgrundlag. Landbrugsstyrelsen modtager gerne konkrete forslag til forbedringer.</i>
313	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening opfordrer til, at den konkrete ordning suppleres med et krav om, at lodsejeren skal koordinere med kommunen i forbindelse med ansøgningsprocessen, så man sikrer, at rydningen understøtter en gunstig pleje af den beskyttede natur og bidrager til at opfylde gunstig bevaringsstatus af habitatnaturtyperne og arterne på udpegningsgrundlaget.	<i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende på at forbedre ordningen, herunder også hvordan rydningsprojekter bedst kan understøtte en gunstig naturpleje og bidrage til biodiversiteten. Landbrugsstyrelsen vil inddrage Kommunernes Landsforenings forslag i arbejdet hermed.</i>
314	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Økologisk Landsforening	Økologisk Landsforening ser gerne, at ordningen indeholder krav om en plejeplan i samarbejde med kommunerne, så indsatsen på arealerne aftales individuelt ud fra lokale forhold og behov. Økologisk Landsforening opfordrer til, at Landbrugsstyrelsen udnytter erfaringerne fra projektet Life IP Natureman.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der på nuværende tidspunkt ikke er planer om at indføre krav om eller tilskud til at få udarbejdet plejeplaner i samarbejde med kommunen.</i> <i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der til gengæld indføres en ændring til 2022, hvor det gældende mindstekrav til græsningstryk sænkes fra 1,2 til 0,3 storkreaturer/ha på arealer med et fast dyretryk om sommeren. Med denne ændring bliver det muligt inden for tilskudsreglerne at tilrettelægge græsningen og selv fastlægge græsningstrykket, så det passer til behovet, hvilket vil variere efter lokale vilkår.</i> <i>Landbrugsstyrelsen arbejder netop i regi af projektet, LIFE IP Natureman på at udvikle et betalingstillæg, som bygger på betaling for den opnåede effekt på naturplejearealet.</i> <i>Med disse udviklingstiltag er det netop hensigten, at understøtte en at naturplejeindsatsen tilpasses individuelt ud fra lokale forhold og behov.</i>
315	Pleje af græs- og naturarealer (N2000)	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening mener, at der bør afsættes flere midler til ordningen, og at tilskudsbetingelserne bør gøres mere biodiversitetsvenlige.	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, hvor der i perioden 2023-27 afsættes i alt 981 mio. kr.</i>

			<p>Hvis ordningen reelt skal bidrage til øget biodiversitet, finder Kommunernes Landsforening det nødvendigt, at der indføres en attraktiv støttesats til de ekstensivt drevne naturarealer.</p> <p>Kommunernes Landsforening foreslår desuden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Højere støtte til arealer, som ikke modtager grundbetaling, på minimum 3000 kr. pr. ha. • En kontrolform, som kan fungere for arealer med helårsgræsning. • Mulighed for at søge græsningstilskud til arealer, der er nyomlagte fra dyrkningsjord til varig natur. • Mulighed for at inkludere arealer med skov, krat og søer i et plejegræstilsagn. • Senere kontrol for arealer med høslæt. 	<p><i>Denne ramme giver rum til at finansiere nye femårige tilsagn med de samme tilskudssatser som under den gældende reform.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen noterer sig forslag og input fra Kommunernes Landsforening til, hvordan ordningen kan forbedres. Landbrugsstyrelsen arbejder langsigtet med at forenkle og forbedre tilskudsordningen.</i></p> <p><i>Konkret arbejdes der på at finde en alternativ kontrolmetode. Særligt er der fokus på at indføre større grad af fleksibilitet, netop for at ordningen bedre kan understøtte ekstensiv naturpleje og helårsgræsning.</i></p>
316	Engangskom-pensation	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening kvitterer for at engangskompensation indføres i CAP-planen 2023-27. Dog efterlyser Kommunernes Landsforening at der også indføres et fastholdelsestilskud som supplement til engangskompensation.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser desuden, at engangskompensation indføres som ny model for udbetaling af kompensation til fastholdelse. Der er derfor ikke mulighed for samtidig at udbetale en årlig kompensation. Der kan alene kompenseres for det indkomsttab og de ekstra omkostninger, ekstensivering medfører. For at undgå komplicering af reglerne og administration, udgår den nuværende ordning, hvormed ansøger ikke får mulighed for at vælge.</i></p>
317	Engangskom-pensation	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening mener, at det bør være muligt at få kompensation til at omlægge agerjord til natur i Natura 2000-områder. Det er ifølge Kommunernes Landsforening afgørende for at</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021, der omfatter etablering af vådområder og lavbundsprojekter, som primært har som formål at reducere klimapåvirkning og udvaskning af næringsstoffer. Nogle</i></p>

			nå i mål med Natura 2000-planerne.	<i>af de arealer der er udpeget, ligger i Natura 2000, og dermed vil der kunne opnås en biodiversitetseffekt, uanset at det er andre effektmål, der har dannet grundlaget for udpegning.</i>
318	Lavbundsprojekter	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening finder det afgørende, at der bliver skabt et effektivt set-up i forhold til udtagning af landbrugsjord, som sikrer, at udtagningsindsatsen kommer op i et helt andet gear.</p> <p>Det er derfor Kommunernes Landsforenings vurdering, at der bør afsættes midler til at styrke indsatsen i de tværkommunale vandoplandsstyregrupper.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at styrelsen samarbejder med de øvrige aktører involveret i udtagningsindsatsen om at udvikle en stærkere national, regional og lokal koordinering samt forankring om udtagningsordningerne.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser derudover til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
319	Lavbundsprojekter	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening mener at det er afgørende, at kommunerne bliver bragt i spil i forhold til den konkrete udtagningsindsats. En måde hvorpå kommunernes udtagningsindsats kan styrkes på er ved at gøre betingelserne for vådområde- og lavbundsprojekter mere attraktive og enkle ved bl.a. at øge aflønningstakter og indføre en større overhead til projekter m.v.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende på at gøre ordningerne så attraktive som muligt for ansøgerne inden for rammerne af CAP-planen 2023-27 og den politiske aftale 4. oktober 2021.</i></p>
320	Lavbundsprojekter	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening finder det afgørende, at betingelserne i de EU-finansierede udtagningsordninger bliver gjort mere attraktive for både kommunerne og lodsejerne, så de kan matche de nationalt finansierede udtagningsordninger, når de senere skal specificeres.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er opmærksom på vigtigheden i, at de EU-finansierede ordninger kan matche de nationale tiltag, og der arbejdes kontinuert med at forbedre ordningerne inden for de forordningsfastsatte rammer.</i></p>
321	Vand- og klimaprojekter	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer er enige i Landbrugsstyrelsens sammenlægning af vandprojekter (nu vand- og klimaprojekter) under ét.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger, at det er vigtigt, at forskellige synergier indbyrdes mellem ordningerne og</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen kvitterer for forslaget, og tager det med i det videre arbejde med vand- og klimaprojekterne.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen samarbejder med de øvrige aktører involveret i udtagningsindsatsen om at udvikle en stærkere national, regional og lokal koordinering og forankring om udtagningsordningerne.</i></p>

			<p>i forhold til andre indsatser fremmes mest muligt. Eksempelvis, at det bliver muligt ikke kun at planlægge de forskellige indsatser, så de ikke spænder ben for hinanden, men også at det bliver muligt at overføre midler mellem ordningerne, så de dækker den faktiske efterspørgsel og derved øger fremdriften.</p> <p>Landbrug & Fødevarer opfordrer desuden til, at man også vil arbejde aktivt for at gøre det mere tydeligt for den enkelte lodsejer, rådgiver, kommune m.v., hvilke ordninger, det er mulige at søge.</p> <p>Landbrug & Fødevarer påpeger herudover behovet for at ordningerne understøtter afværgeforanstaltninger, så eksempelvis P-lækage ikke bliver en stopklods for vådområder og lavbundsprojekter. Det er ifølge Landbrug & Fødevarer vigtigt, at der i forhold til satsberegningen tages hensyn til, at der kan være forskel på hvor længe arealerne kan få grundbetaling alt efter om det er nationalt finansierede projekter eller EU-finansierede projekter. Det er desuden vigtigt, at der tages hensyn til dette når støttesatsen fastsættes, og at der er en klar forventningsafstemning hos lodsejerne i forhold til, hvor længe det kan forventes at få grundbetaling til arealerne.</p>	<p><i>Der arbejdes løbende for at sikre, at øget fosforudledning bliver en mindre barriere. Det er på de nuværende ordninger muligt at søge om fosforafværge. Styrelsen forventer, at forholdet indgår i den i landbrugsaftalen nedsatte ekspertgruppe om udtagningsindsatsen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen henviser derudover til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
322	Vand- og klimaprojekter	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening glæder sig over at indsatsen for fysiske vandløbsindsatser indgår i udmøntningen af CAP'en, men efterlyser dog at der afsættes flere midler til ordningen, således at de store og dyre projekter også kan gennemføres. Derfor mener</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at CAP-planen 2023-27 opridser de overordnede rammer og muligheder for indsatsen for fysiske vandløbsindsatser.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen kan hertil oplyse, at de nærmere bestemmelser og begrænsninger for tilsagn</i></p>

			<p>Kommunernes Landsforening også, at referencerammen for projekterne bør hæves. Kriterierne for, hvilke typer af projekter der kan sprænge rammen, bør ifølge Kommunernes Landsforening også udvides.</p>	<p><i>fastsættes i forbindelse med opsætning af de enkelte ansøgningsrunder.</i></p> <p><i>Ydermere oplyses, at de oplyste enhedsbeløb er udtryk for Landbrugsstyrelsens forventning til størrelsen på en gennemsnitlig udbetaling, og dermed ikke et loft for den maksimal omkostning.</i></p> <p><i>For så vidt angår de afsatte midler til indsatsen, henviser Landbrugsstyrelsen til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>
323	Vand- og klimaprojekter	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening henviser til beskrivelsen af vandløbsprojekterne, hvor fosforudledning nævnes som et problem. Kommunernes Landsforening vil gerne have afklaret, om det kan blive en stopklods for at gennemføre indsatser.</p> <p>Kommunernes Landsforening finder det desuden paradoksalt, at vandløbsindsatserne er frivillige for lodsejere, men obligatoriske for kommunerne at gennemføre.</p> <p>Kommunernes Landsforening bemærker, at der i dansk lov i forvejen krav er om to-meter bræmmer på en række vandløb. Kommunernes Landsforening bemærker, at det ikke fremgår tydeligt, om de tre-meter bræmmer i GLM 4 er et krav om yderligere tre meter eller om det reelt kun er én ekstra meter bræmme.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at for så vidt angår indsatsen om fysiske vandløbsindsatser, nævnes den potentielle risiko for fosforudledning, da dette er en generel risiko ved gennemførelsen af alle projekttypen under vandprojekter. Dette er ikke udtryk for, at denne risiko skal betragtes som en stopklods for projekterne. Der vil for nogle projekter blive behov for afværgeforanstaltninger for så vidt angår fosforudledningen. Landbrugsstyrelsen henviser desuden til den politiske aftale om af 4. oktober 2021, hvoraf det fremgår, at kvælstofindsatsen i 2023/2024 genbesøges, og i den forbindelse følges der op på landbrugernes søgning på frivillige kvælstofvirkemidler</i></p> <p><i>GLM 4 stiller krav til at bræmmerne skal være i alt mindst tre meter bredde. Det er derfor et krav om yderligere én meter, udover de i forvejen etablerede to-meter bræmmer, til en samlet bræmme på tre meter.</i></p>
324	Vand- og klimaprojekter	Kommunernes Landsforening	<p>For så vidt angår indsatsen for fosforvådområder, foreslår Kommunernes Landsforening, at ordningen breddes ud til en fosforindsatsordning, hvor der gennemføres indsatser mod fosforkilder i hele oplandet til et vandområde. Indsatser kan ifølge Kommunernes Landsforening omfatte fosforådale,</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen tager dette med i det videre arbejde, men henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i></p>

			<p>sedimentationsbassiner ved store dræn, overrisling med drænvand, åbning af dræn og ekstensivering af landbrugsareal.</p> <p>Kommunernes Landsforening forslår derudover, at man vurderer betingelserne for ordningen på ny, så der også i praksis kan komme nogle målrettede fosforprojekter i det åbne land.</p>	
325	Vand- og klimaprojekter	Kommunernes Landsforening	Kommunernes Landsforening foreslår, at CAP-planen forholder sig til eventuelle omkostninger til arkæologiske forundersøgelser og fund i forbindelse med projekter under ordningen vandprojekter (nu vand-og klimaprojekter).	<i>Landbrugsstyrelsen henviser til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
326	Minivådområder	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening anfører, at et minivådområde i et opland kan komme til at blokere for projekter med større effekt. Kommunernes Landsforening finder det uhensigtsmæssigt i forhold til de mål som ordningerne har til formål at indfri, og det påvirker ofte omkostningseffektiviteten negativt.</p> <p>Kommunernes Landsforening peger på, at koordinering mellem projekterne kan styrkes ved at give de tværkommunale VOS'er en koordinerende rolle på tværs af relevante aktører og interessenter i de enkelte hovedvandoplande.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen arbejder løbende på at sikre bedst mulig koordinering mellem minivådområder og lavbunds- og vådområdeprojekter. På minivådområdeordningen er der indført bestemmelser om forudgående koordinering med kommunerne. Der henvises i øvrigt til den politiske aftale af 4. oktober 2021.</i>
327	Etableringsstøtte til unge landbrugere	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer efterlyser en klar plan, såfremt der ikke er tilstrækkeligt aftræk på støtteordningen.</p> <p>Eventuelt ubrugte midler kan med fordel ifølge Landbrug & Fødevarer bruges til en højere støttesats under f.eks. miljø- og klimateknologi.</p>	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at der forventes tilstrækkeligt afløb på den valgte etableringsordning gennem artikel 75. Såfremt det ikke skulle ske, kan der jf. artikel. 95 i CAP-plan forordningen bogføres midler enten som en supplerende arealindkomststøtte (gennem artikel 30) eller gennem en projektinvesteringsordning under artikel 73 med mulighed for en</i>

				støttesats på 50 pct. (eks. til miljø- og klimateknologi).
328	Etableringsstøtte til unge landbrugere	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer efterlyser svar på overgangsproblematik samt tydelig kommunikation om kommende ordning. Landbrug & Fødevarer efterlyser hurtig og konkret information, da generationsskifte planlægges i god tid.	<i>Landbrugsstyrelsen tager dette til efterretning. Ordningen forventes endeligt udmøntet i 1. kvartal 2022. Der vil forud for åbning blive kommunikeret om ordningen i takt med, at rammerne for ordningen kommer på plads.</i>
329	Etableringsstøtte til unge landbrugere	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker manglende afklaringer på alderskrav, uddannelseskrav samt krav om ejerandel. Landbrug & Fødevarer ønsker en fleksibel tilgang, der tager udgangspunkt i unge landbrugeres virkelighed og som kan rumme landbrugets mangfoldighed af ejerformer og måder at etablere sig på. Landbrug & Fødevarer mener også, at støtten skal kunne understøtte generationsskifte i gartnerierhvervet.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at de af CAP-plan forordningen fastlagte krav – alder, uddannelse og bedriftsleder er ved at blive udmøntet nationalt i Danmark. Ordningen har til formål at understøtte unge landbrugeres overtagelse af landbrugsbedrifterne. Dermed sikres generationsskiftet i dansk landbrug. Hovedformålet med ordningen er at styrke de unge landbrugeres mulighed for en succesfuld etablering, blandt andet ved at styrke den egentlige egenkapital for den unge landbruger. Støtten kan dermed bruges til at polstre økonomien med en forhøjet egenkapital på tværs af driftsgrenene i erhvervet. Landbrugsstyrelsen arbejder jf. ovenstående med en så fleksibel ordning som muligt under hensyntagen til også at sikre en enkel administration af ordningen.</i>
330	Ø-Støtte	Landbrug & Fødevarer	Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår af høringssvarsnotatet, at Landbrugsstyrelsen ikke planlægger at genindføre bopælskrav og fastholder grænsen på 100 ha af hensyn til stabilitet i ordningen og for at understøtte de mindre landbrug på øerne. Landbrug & Fødevarer mener fortsat, at grænsen bør hæves til 200 ha som tidligere udtrykt.	<i>Landbrugsstyrelsen oplyser, at en hævelse af grænsen på 200 ha vil medføre en reduktion af satsen. Landbrugsstyrelsen oplyser, at man fastholder grænsen på 100 ha af hensyn til stabilitet i ordningen og for at understøtte de mindre landbrug på øerne. Landbrugsstyrelsen vil gennem den kommende reformperiode overvåge, om udbetalt areal falder og der derved opstår behov for at hæve grænsen. Dette er et af de redskaber, der kan tages i brug, hvis rammen ikke udnyttes.</i>

331	Lokale aktionsgrupper (LAG)	Kommunernes Landsforening	<p>Kommunernes Landsforening vurderer, at puljemidlerne gør gavn i landdistrikterne.</p> <p>Dog har puljestyringen ifølge Kommunernes Landsforening den slagside, at mange projekter må stoppe, når projektfinansieringen ophører, og der ikke kan findes nye midler til fortsat drift. Derfor mener Kommunernes Landsforening at man med fordel kan arbejde på at finde nye langsigtede investerings- og finansieringsformer.</p> <p>Det er centralt for Kommunernes Landsforening at puljemidlerne udmøntes i tæt dialog med de lokale aktører, og at de administrative procedurer er så enkle som muligt.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen gør opmærksom på, at Landdistriktspuljen ikke er en del af CAP-planen 2023-27, men en rent nationalt finansieret pulje, som uddeles i regi af Bolig- og Planstyrelsen.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen pointerer, at det ikke ligger inden for CAP-planens rammer at arbejde med langsigtede investerings- og finansieringsformer.</i></p> <p><i>LAG-midlerne udmøntes netop af de lokale aktører gennem de lokale aktionsgrupper og i henhold til de lokale udviklingsstrategiers målsætninger.</i></p> <p><i>Bolig- og Planstyrelsen arbejder løbende med at forenkle og forbedre LAG-ordningen.</i></p>
-----	-----------------------------	---------------------------	--	--

Samarbejde

Nr.:	Emne:	Høringspart:	Resume:	Besvarelse:
332	Samarbejde	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer efterlyser en garanti for, at man ikke stiller danske interessenter uden for indflydelse i forhold til netværk og finansiering af innovationsaktiviteter på EU-plan. Landbrug & Fødevarer savner fortsat en forklaring på, hvordan man forholder sig til EU-Kommissionens henstillinger til Danmark på dette område.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen er ikke bekendt med, at manglende finansiering af innovationsaktiviteter i CAP-planen 2023-27 vil udelukke interessenter eller myndigheder fra at deltage i netværksaktiviteter på EU-niveau eller forværre muligheden for at opnå finansiering af projekter.</i></p> <p><i>Landbrugsstyrelsen kan oplyse, at EU-Kommissionens henstilling om støtte til operationelle grupper, skal ses i lyset af at EU-Kommissionen samtidig anerkender det danske innovationssystem, som værende stærkt og velintegreret og at der ydes støtte til lignende projekter i andet regi.</i></p>
333	Samarbejde	Landbrug & Fødevarer	<p>Landbrug & Fødevarer bemærker, at der lægges op til at fortsætte det eksisterende bedriftsrådgivningssystem uændret. Landbrug & Fødevarer ønsker en redegørelse for, hvordan det nuværende system kan rumme ændringerne i den kommende CAP.</p>	<p><i>Landbrugsstyrelsen vurderer, at den nuværende grundstruktur, som fortsættes, er i stand til at rumme ændringerne i den kommende reform, idet rådgivningsindsatsen er meget velforankret i Danmark.</i></p>